

1236_Az_Y2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1236 Ekologiya

1 Su hövzələrində zəhərli maddələrin nisbi təhlükəlilik əmsalı nədən asılıdır?

- Su sərfindən;
- Yağıntılardan
- Su modulundan;
- Suyun kimyəvi tərkibindən
- çirklənmədən dəyən zərərdən

2 Dünyada suvarmaya işlədilən suyun ən çoxu hansı ölkələrin payına düşür?

- Misirin, Argentinanın, İranın
- Türkiyənin, Azərbaycanın, Türkmənistanın
- Fransanın, Türkiyənin, İtaliyanın
- Çinin, Hindistanın, Pakistanın
- Rusiyanın, Özbəkistanın, Fransanın

3 Xəzər dənizi buxarlanma nəticəsində ildə nə qədər su itirir?

- 800 km³
- 1000 km³
- 375 km³
- 500 km³
- 150 km³

4 Xəzər dənizində qazıma işləri zamanı sutka ərzində dənizə axıdılan çirkab suların həcmi nə qədərdir?

- 50-100 m³
- 40 m³
- 200-300 m³
- 150 – 200 m³
- 100-150 m³

5 Xəzər dənizində su səviyyəsinin dəyişməsində əsas səbəbi hansı amil hesab olunur?

- Hidroidlim amili
- Buxarlanmanın çox olması
- Kosmik amillər
- Antropogen amillər
- Akademik M.A. Şilovun – geoloji nəzəriyyə amili

6 Göllərin çirklənməsinin qarşısını almaq üçün hansı işlər görülməlidir?

- Göllərə axıdılan çirkab sularının təmizləyici qurğulardan keçirilməsi
- doğru cavab yoxdur
- Göllərə kəskin iyli maddələrlə çirklənməmiş suların axıdılmasını qanunla qadağan etmək
- Göllərin qurudulmasını mümkün qədər həyata keçirtmək
- Göllərə axıdılan çirkab suların miqdarını maksimum azaltmaq

7 Azərbaycandakı göllərin sayı nə qədərdir?

- 500
- 50
- 200
- 250

120

8 Dünya okean sularında həll olmuş gümüşün miqdarı nə qədərdir?

- 100 min ton
- 5 mln ton
- 250 min ton
- 300 min ton
- 500 min ton

9 Su anbarlarının çirklənməsinin qarşısının alınması üçün nələri etmək lazımdır?

- təmizləyici qurğuların təkmilləşdirilməsi
- Sənaye, kommunal-məişət müəssisələri, kənd təsərrüfat məhsullarının emal müəssisələrindən atılan çirkab suları təmizləyici qurğularda təmizlədikdən sonra su anbarlarına atmaq lazımdır.
- Texnoloji proseslərdə su sərfini azaltmaq
- Təmizləyici qurğulardan keçməyən suların su anbarlarına tökülməsinə görə cərimə etmək
- Təmizləyici qurğularda işlədilən kimyəvi reagentlərin miqdarını azaltmaq

10 Təbii suların əsas çirklənmə göstəriciləri nədir?

- Suda bağırsaq bakteriyalarının olması
- Suda həll olmuş oksigen miqdarının çox olması
- Oksigen biokimyəvi göstəricisinin çox olması
- Suda amonyakın nitratların, nitritlərin, neft və neft məhsullarının, sintetik səthi aktiv maddələrin ağır metalların olması
- Suda mikroorqanizmlərin olması

11 İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə , suyun tərkibindəki patogenlərin və çirkləndiricilərin təsiri nəticəsində hər il dünya üzrə nə qədər insan ölür?

- 20 mln nəfər
- 25 mln nəfər
- 40 mln nəfər
- 10 mln nəfər
- 80 mln nəfər

12 Dünya ölkələri üzrə il ərzində adambaşına düşən suyun miqdarı nə qədər olduqda bu göstərici kritik hədəf hesab olunur.

- 100 m³
- 1000 m³
- 800 m³
- 600 m³
- 1400 m³

13 Dünyada işlədilən suların neçə faizi su hövzələrinə qaytarılmazsa, bu ekoloji təhlükə hesab olunur?

- 25% - i
- 10% - i
- 50% - i
- 80% - i
- 40%-i

14 Sənayedə ən çox su sərfiyyatı hansı ölkənin payına düşür?

- Fransanın
- ABŞ – in
- Avstraliyanın
- Çin-in

Rusiyanın

15 Dünyada xəstəliklərin və ölüm hadisələrinin neçə faizi içməli suyun çatışmamazlığından baş verir?

- Xəstəliklərin 5 % - i, ölüm hadisələrinin 1/20 hissəsi
- Xəstəliklərin 90% - i, ölüm hadisələrinin 3/5 hissəsi
- Xəstəliklərin 80% - i, ölüm hadisələrinin 1/3 hissəsi
- Xəstəliklərin 50% - i, ölüm hadisələrinin yarısı
- Xəstəliklərin 10% - i, ölüm hadisələrinin 1/10 hissəsi

16 Dünya okean sularında həll olmuş qızılın miqdarı nə qədərdir?

- 40 mln ton
- 8-10 mln ton
- 20-30 mln ton
- 5 mln ton
- 3-4 mln ton

17 Torpağın münbitliyinin dövriyyədən çıxması nədən asılıdır?

- Məhsulların satış qiymətindən
- Çirklənən torpağın sahəsindən;
- Hər hektardan gələn gəlirdən;
- dəyən zərərdən
- Məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;

18 Meşələrin çirklənmə sahəsi nə ilə uzlaşır?

- Meşələrdə ağacların diametrindən.
- Ağacların boyundan;
- Meşələrin rütubət göstəricilərindən;
- Meşələrin tərkibindən;
- Meşə təsərrüfatına dəyən zərərlə

19 Meşələrin böyümə sürəti ilə müşə təsərrüfatına dəyən zərər arasında hansı asılılıq var?

- Meşələrin çirklənmə sahəsindən
- Ağacların məhsuldarlığının aşağı düşməsindən;
- Meşələrdə ağacların xəstələnməsindən;
- meşələrdə sanitar kəsmədən;
- asılı olmadığından

20 Çirkləndirici maddələrin həcmi nəyə təsir edir?

- Məhsulun həcmi.
- Çirklənmədən bitkiçiliyə dəyən zərəre
- Torpağın münbitliyi;
- Məhsulun maya dəyəri;
- İqlim

21 Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərin cəmi nə deməkdir?

- Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərlərin cəmi kimi
- təsərrüfata dəyən zərər
- Kənd təsərrüfatına dəyən zərər kimi;
- Sənayeyə dəyən zərər kimi;
- Sənaye və kənd təsərrüfatına dəyən zərərlərin cəmi kimi;

22 Çirklənmədən dəyən zərər hansı üsulla hesablanır?

- tarixi,coğrafi,ənənəvi
- müxtəlif metodlar
- statistik,riyazi
- genetik,lokal,iqtisadi
- birbaşa,empirik,analitik

23 Bitkiçiliyə dəyən zərər nədən asılıdır?

- Heyvandarlıq sahəsində məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;
- məhsuldarlığın aşağı düşməsindən
- Məhsulun satış qiymətindən;
- Heyvandarlıq təsərrüfatlarının sayından;
- Heyvandarlıq məhsullarının həcmindən

24 Dünyada şirin suyun ən çox işləndiyi sahə hansıdır?

- yaşıllaşdırma sahələri
- Kommunal və məişət sahələri
- kənd təsərrüfatında suvarma
- sənaye sahələri
- Elektrik enerjisi istehsalı sahələri

25 Heyvandarlıqda məhsuldarlığın aşağı düşməsi nədən asılıdır?

- Bitkiçiliyə dəyən zərərdən.
- Heyvandarlıq sahəsinin inkişaf səviyyəsindən;
- Heyvandarlığa dəyən zərərdən
- Çirklənən torpağın sahəsindən;
- Yem bazasının azalmasından;

26 Empirik üsul nədir?

- iqtisadi göstəricidir
- çirklənmədən dəyən zərər hesablanır
- təbii resurs potensialıdır
- ətraf mühitin mühafizə tədbirləri
- ölçü vahididir

27 Atmosferin çirklənməsindən dəyən zərərə təsir edir:

- Havanın təzyiqi.
- Havada olan tozun həcmi.
- Havada olan su buxarının həcmi.
- Havanın kimyəvi tərkibi.
- Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalı.

28 Su hövzələrinin çirklənməsindən dəyən zərər asılıdır:

- Suyun kimyəvi tərkibindən.
- Su modulundan;
- Su sərfindən;
- Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalından.
- Yağıntılardan

29 Çirklənmədən bitkiçiliyə dəyən zərər asılıdır:

- Torpağın münbitliyindən.
- Çirklənmə sahəsindən.
- Əkin sahələrindən.

- Məhsulun maya dəyərindən.
- Məhsulun daşınma xərcindən.

30 Torpağın dövriyyədən çıxmasından dəyən zərər asılı deyil:

- Məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;
- Hər hektardan gələn gəlirdən;
- Torpağın münbitliyindən;
- Məhsulların satış qiymətindən
- Çirklənən torpağın sahəsindən;

31 Torpağın dövriyyədən çıxmasından dəyən zərər asılıdır:

- Heyvanların məhsuldarlığından
- Hər hektardan gələn gəlirdən.
- Bitkilərin növündən.
- Torpağın münbitliyindən.
- Bitkilərin məhsuldarlığından.

32 Meşə təsərrüfatına dəyən zərər asılı deyil:

- Meşələrin çirklənmə sahəsindən.
- Ağacların məhsuldarlığının aşağı düşməsindən;
- Meşələrdə ağacların xəstələnməsindən;
- meşələrdə sanitariya kəsmədən;
- Meşələrin böyümə sürətindən;

33 Heyvandarlığa dəyən zərər asılı deyil:

- Heyvandarlıq məhsullarının həcmindən.
- Məhsulun satış qiymətindən;
- Heyvandarlıq təsərrüfatlarının sayından;
- Heyvandarlıq sahəsində məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;
- Bitkiçiliyə dəyən zərərdən;

34 Heyvandarlığa dəyən zərər asılıdır:

- Bitkiçiliyə dəyən zərərdən.
- Heyvandarlıq sahəsinin inkişaf səviyyəsindən;
- Heyvandarlıq sahəsində məhsuldarlığın aşağı düşməsindən
- Çirklənən torpağın sahəsindən;
- Yem bazasının azalmasından;

35 Çirklənmədən bitkiçiliyə dəyən zərəyə təsir edir:

- Məhsulun həcmi.
- Çirkləndirici maddələrin həcmi;
- Torpağın münbitliyi;
- Məhsulun maya dəyəri;
- İqlim;

36 Təsərrüfatına dəyən zərər neçə hesablanır:

- Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərlərin cəmi kimi.
- Nəqliyyata dəyən zərər kimi;
- Kənd təsərrüfatına dəyən zərər kimi;
- Sənayəyə dəyən zərər kimi;
- Sənaye və kənd təsərrüfatına dəyən zərərlərin cəmi kimi;

37 Çirklənmədən dəyən zərər hesablanır:

- Təcrübi
- Tropik
- Empirik
- Dolayı
- İqlim

38 Çirklənmədən dəyən zərər bu üsulla hesablanır:

- Təcrübə
- Genetik
- Dolayı
- Birbaşa
- Laboratoriya

39 Dünyada şirin su ehtiyatlarının ən çox hissəsi hansı qitədə yerləşir?

- Avstraliyada
- Afrikada
- Asiyada
- Avropada
- Antraktidada

40 Çirkab suların sorbsiya üsulu ilə təmizlənməsi necə aparılır?

- çirkabların sorbent təsiri ilə parçalanması ilə
- Sorbentin su ilə kimyəvi reaksiyaya girməsi ilə
- Çirkabların sorbentdə həll olunaraq təmizlənməsi ilə
- Çirkabların sorbentlə udulması ilə
- Çirkabların sorbentin səthinə hopdurulması

41 Sututurlarla atılan çirkab sularında mineral qalıq nə qədər olmalıdır?

- 1500 mq/e
- 3000 mq/e
- 2000 mq/e
- 1000 mq/ e
- 2500 mq/e

42 Balıqçılıq təsərrüfatı sularında oksigen olan biokimyəvi tələbat necə olmalıdır?

- 15 mq/e – dən çox
- 10 mq/e – dən çox
- 6 mq/ e
- 9 mq/e
- 4 mq/e – dən az

43 Çirkab sular su hövzələrinə atılarkən suyun turşuluq həddi hansı miqdarda olmalıdır?

- pH = 6,5-8,5
- pH = 9,5 – 10,5
- pH = 1,5-4,0
- pH = 2,0-3,0
- pH = 13,5 – 14,5

44 Kür çayının Salyan şəhəri ərazisində minerallılığı hansı həddədir?

- 1200 mq/e

- 1500 mq/e
- 1020 mq/e
- 850 mq/e
- 900 mq/e

45 Çirkab sular su hövzələrinə atılarkən hövzə sularında biokimyəvi tələbat necə olmalıdır?

- 5,0 mq/ e – dən çox olmalıdır
- 3 mq/e – dən çox olmamalıdır
- 6 mq/e – dən çox olmalıdır
- 4 mq/ e – dən çox olmamalıdır
- 10 mq/e – dən çox olmalıdır

46 Çirkab sular su hövzələrinə atılarkən suda üzən mineral və üzvi maddələrin qatılığı necə olmalıdır?

- 0,1 mq/e
- 0,25 mq/e
- 0,35 – 0,5 mq/e
- 0,15 mq/e
- 0,4 mq/e

47 Mexaniki qarışıqlarla çirklənmiş sular necə təmizlənir?

- Yandırılmaqla
- Bioloji
- Kimyəvi təmizləmə üsulları ilə
- Suların cənlərdə durultması, çökdürülməsi və süzgedən süzülməsi üsulları ilə mexaniki qarışıqlardan təmizlənir.
- Elektro - kimyəvi üsullarla

48 Tərkibində yüksək miqdarda turşu və qələvi olan çirkab suların təmizlənməsi necə aparılır?

- Suların çökdürülməsi üsulu ilə
- Kimyəvi kooqulyasiya üsulu ilə
- Neytrallaşdırıcı reagentlərlə
- Qələvilərin əlavə edilməsi ilə
- Mexaniki süzgeclərdən keçirmə üsulu ilə

49 Çirkab suların minerallaşdırılması nədir?

- Çirkab sulardakı mexaniki qarışıqların tam təmizlənməsi
- Çirkab sulardan duzların qismən çıxarılması
- Çirkab sulardakı qarışıq maddələrin təmizlənməsi
- Təmizlənmiş sulardan duzların çıxarılması
- Çirkab sulardan duzların həll olunmasını həyata keçirilən

50 Çirkab suların mexaniki təmizlənməsi necə aparılır?

- Neytrallaşdırma üsulunun tətbiqi ilə
- Şaquli Su çənlərində süzgeclərdən keçirtmə ilə
- Hidrosiklonlarda mərkəzdənqaçma qüvvəsi təsiri ilə
- Çökdürülmə üsulu ilə
- Horizontal tutarlarda süzmə ilə

51 Çirkab sulardakı ən kiçik hissəciklərin təmizlənmə üsulu hansı üsullardır?

- kimyəvi üsul.
- çökdürülmə üsulu
- Sızan qum layları üsulu
- Diatomit süzgeclər üsulu

- kiçik diametli süzğəclərdən süzmə üsulu

52 Çirkab sular təmizlənmədən öncə aerasiyaya uğradılırsa, onda çirkab suların oksigen olan bioloji tələbatı nə qədər azalar?

- 80-90%
 40-45%
 30-35%
 10-20%
 60-70%

53 Cənubi Xəzərdə Ölü zona sahil suları hansı şəhərlərin sahillərində yerləşir?

- İran ərazisindəki Ənzəli, Sari, Qorqan sahil suları
 Astara, Lənkəran sahil suları
 Bakı, Türkmənbaşı və Çərəkən sahil suları
 Lənkəran, Salyan, Neftçala sahilləri
 Ələt, Pirallahı sahil suları

54 Çirkab sularda bakterial çirklənmə hansı üsullarla aradan qaldırılır?

- Suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi süzmə üsulu ilə aradan qaldırılır.
 Çirkab suların bakterial çirklənməsi zərərsizləşdirmə - dezinfeksiya üsulu ilə aparılır
 Çirkab sulara bakterial çirklənmədən təmizlənməsi mexaniki təmizlənmə üsulu ilə aparılır
 Suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi fiziki təmizlənmə üsulu ilə aparılır
 Çirkab suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi aerasiya üsulu ilə aradan qaldırılır

55 Çirkab sular su hövzələrinə atılarkən hövzənin temperaturuna təsiri necə olmalıdır?

- Hövzədəki temperatur havanın temperaturundan 10°C -dən çox artmamalıdır
 Hövzədəki suyun temperaturu maksimal yay temperaturundan 10°C – dən
 Hövzədəki suyun temperaturu 150C-dən çox artmamalıdır.
 Hövzə suyunun temperaturu maksimal yay temperaturundan 30C – dən çox çatmamalıdır
 Hövzədəki suyun temperaturu artmamalıdır

56 Sənaye müəssisələrində istifadə olunan su hansı keyfiyyətlərə malik olmalıdır?

- Çirklənmiş su olmamalıdır
 turşuluq dərəcəsi $pH 5 \leq 20$ olmalıdır.
 duzlu su olmamalıdır.
 İstehsal olunan məhsulun keyfiyyətinə mənfi təsir etməməlidir.
 Yüksək minerallılığa malik olmalıdır

57 Suyun orqanoleptik keyfiyyət göstəriciləri hansılardır?

- suyun göy rəngdə olması, dadının şit olması
 duzluluğu, yaşıl rəngə çalması, iy verməsi
 iyi, dadı, rəngi, şəffaflığı
 Rəngi, bulanıqlığı, dadı, iyi
 turşuluğu, duzsuzluğu, rənginin bulanıq olması

58 Müasir istilik elektrik stansiyalarında stansiyada soyutma prosesində işlədilmiş suyun temperaturunu azaltmaq üçün nə etmək lazımdır?

- Suyun soyudularaq məişətdə istifadə olunması
 Soyuducu qurğularda suyun soyudulması
 İsti suyun kanal və sututarlarda soyudulması
 İsti suyun məişətdə istifadə edilməsi
 Suyun qonşu müəssisələrlə istifadəyə verilməsi

59 İstilik elektrik stansiyalarında soyutma prosesində istifadə olunan suyun yenidən hövzəyə qaytarılması suyun hansı çirklənməsi adlanır?

- təbii
- termiki
- Kimyəvi
- fiziki
- mexaniki

60 Çirkab suların biokimyəvi üsullarla təmizlənməsindən sonrakı zərərsizləşdirilməsi üçün hansı qazdan istifadə olunur?

- Metan qazından
- Xlor qazından
- Oksigen qazından
- Azot qazından
- Karbon qazından

61 ABŞ – da yüksək keyfiyyətli içməli suyun hazırlanmasına hər il nə qədər vəsait xərclənir?

- 20-25 mld dollar
- 60-70 mlrd dollar
- 100 mlrd dollar
- 10-15 mlrd dollar
- 48,0 mlrd dollar

62 BMT – nin 1991- ci ildə Braziliyanın Rio-de-Janeyro şəhərində Dünya ölkələri hökumət başçılarının iştirakı ilə keçirdiyi ətraf mühit və inkişaf adlı konfransında qarşıya qoyulan əsas məsələ nədən ibarət olmuşdur?

- Çirkab suların istifadənin qadağan olunması
- Hər bir dövlətin öz ölkə əhalisini təmizlənmiş içməli su ilə təmin etmə öhdəçiliyinin qəbul edilməsi
- Müasir su təmizləyici qurğuların yaradılması
- Atmosferin çirklənməsinin qarşısının alınması
- Litosferin çirklənməsinin qarşısının alınması

63 Müasir sənaye müəssisələrində yaranan çirkab suların təmizlənməsi üçün təmizləyici qurğuların yaradılmasına sərf olunan kapital qoyuluşu müəssisənin yaradılmasına sərf olunan ümumi vəsaitin neçə faizini təşkil edir?

- 5-10%-ni
- 10-15% - ni
- 40-50%-ni
- 30-40% - ni
- 50-60%-ni

64 Çirkab suların biokimyəvi üsullarla təmizlənməsinin təbii üsullarla təmizlənməyə nisbət üstünlükləri nədən ibarətdir?

- Biokimyəvi təmizlənmənin göllərdə həyata keçirilməsinin mümkünlüyü.
- Çirkab suların tərkibində xəstəlik törədən mikrobların qalmasında
- Torpağın məhsuldarlığının artmasında
- Su ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması
- Çirkab suların zərərsizləşdirilməsinin həyata keçirilməsi

65 Çirkab suların flotasiya üsulu ilə təmizlənməsi necə həyata keçirilir?

- Sudakı çirkləndirici maddələrin pıxtalaşdırılması
- Sudakı çirkləndirici maddələrin kimyəvi reaksiyalara uğradılması ilə

- Sudakı çirkləndirici maddələrin suyun səthinə qaldırılması ilə
- Çirkab suların süzgeclərdən keçirilməsi ilə
- Çirkab sulardakı çirkləndirici maddələrin suyun dibinə çökdürülməsi ilə

66 Hansı variantda heyvandarlıq məhsulu aşağı düşür?

- Mexanizasiyadan
- Bitkilərin məhsuldarlığından.
- Otlaq sahələrindən.
- zərər dəyəndə
- Əkin sahələrindən.

67 Çirklənmə ilə bitkiçilik arasında asılılıq nədən ibarətdir?

- Torpağın münbitliyindən.
- bitkiçiliyə dəyən zərərdən
- Əkin sahələrindən.
- Məhsulun maya dəyərindən.
- Məhsulun daşınma xərcindən.

68 Bu üsulla çirklənmədən dəyən zərər hesablanır:

- Birbaşa empirik və analitik.
- Analitik
- birbaşa
- empirik
- Dolayı

69 Dünyanın inkişaf etməkdə olan ölkələrində içməli su tərkibindəki patogenlərin və çirkləndiricilərin təsiri nəticəsində ishal xəstəliyindən ölənlərin sayı ildə nə qədərdir?

- 500 min nəfər
- 2,0 mln nəfər
- 3,0 mln nəfər
- 1,0 mln nəfər
- 1,5 mln nəfər

70 Meşə təsərrüfatına dəyən zərər asılıdır:

- Meşələrdə ağacların diametrindən.
- Ağacların boyundan;
- Meşələrin rütubət göstəricilərindən;
- Meşələrin tərkibindən;
- Meşələrin çirklənmə sahəsindən;

71 Cənubi Xəzərdə Ölü zona adlanan sahil sularında çirklənmə dərəcəsi nə qədərdir?

- 8 – 10 mq /e
- 10-15 mq/e
- 20-30 mq/e
- 5-8 mq/e
- 1,26 – 3,83 mq /e

72 Bakı buxtasında torpağın neftlə doyma dərinliyi nə qədərdir?

- 30 metr
- 5-7 metr
- 25 metr
- 15 metr

20 metr

73 Her hektardan gələn gəlirlə torpağın dövriyyədən çıxması arasında asılılıq nədən ibarətdir?

- Heyvanların məhsuldarlığından
- dəyən zərərdən
- Bitkilərin növündən.
- Torpağın münbitliyindən.
- Bitkilərin məhsuldarlığından.

74 Atmosferin çirklənməsindən dəyən zərər asılıdır?

- Havada olan tozun həmindən.
- Havaya atılan zərərli maddələrin həcmindən.
- Havanın təzyiqindən.
- Havanın kimyəvi tərkibindən.
- Havanın tərkibində olan su buxarlarının həcmindən.

75 Heyvandarlığa dəyən zərər asılıdır:

- Mexanizasiyadan.
- Bitkilərin məhsuldarlığından.
- Otlaq sahələrindən.
- Heyvanlarda məhsulun aşağı düşməsindən.
- Əkin sahələrindən.

76 Birbaşa üsulla nə hesablanır?

- sosial ödənişlər
- sosial problemlər
- iqtisadi qiymətləndirmə
- çirklənmədən dəyən zərər
- vergi ödənişlər

77 Su hövzələrinin çirklənməsindən dəyən zərəre təsir edir:

- Suyun kimyəvi tərkibi.
- Yağıntılardan miqdarı.
- Çirkab suların həcmi.
- Su sərfi.
- Yağıntılardan tərkibi.

78 Təbii suların əsas çirkləndirmə mənbələri hansı istehsal sahələridir?

- Maşınqayırma sənayesi müəssisələri
- Toxuculuq və trikotaj sənayesi
- Energetika sənayesi
- Qara və əlvan metallurgiya, kimya, neft, qaz, daş kömür, sellüloz, kağız sənayesi müəssisələri, kənd təsərrüfatı məhsulları emalı və məişət müəssisələri
- Yeyinti sənayesi müəssisələri

79 Neçənci ildə harada ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalının dayan-dırılması haqqında protokol imzalandı?

- 2005-ci ildə Parisdə
- 1999-cu ildə Vyanada
- 2000-ci ildə Stokholmda
- 1997-ci ildə Monrealda
- 2002-ci ildə Londonda

80 Atmosferdə əsasən necə smoq hadisəsi müşahidə olunur?

- mürəkkəb və sad smoq
- adı və mürəkkəb smoq
- adı və fotokimyəvi smoq
- xlorlu və karbonlu smoq
- baxarlı və karbonlu smoq

81 Qaz və bərk məsaməli maddələrin qarşılıqlı təsiri prinsipinə əsaslanaraq tullantı qazların təmizlənməsi üsulu necə adlanır?

- absorbsiya üsulu
- yandırma üsulu
- ətalət üsulu
- termiki üsul
- adsorbsiya üsulu

82 Tullantı qazların adsorbsiya üsulu ilə təmizləməsində adsorbent olaraq hansı maddələrdən istifadə edilir?

- gildən, seoliddən, alunitdən
- aktivləşdirilmiş kömürdən, seoliddən, selikageldən
- daş kömürdən, misdən, azbestdən
- dənizdən, qumdan, gildən
- kərpicdən, qumdan, pambıqdan

83 Atmosferi çirkləndirən əsas mənbələr hansılardır?

- neftçixarma sənayesi, dəmir yolu, quşçuluq
- dəmir yolu, quşçuluq, tikinti təsərrüfatları
- məişət, kommunal, heyvandarlıq təsərrüfatları
- sənaye müəssisələri, nəqliyyat vasitələri, kənd təsərrüfatları
- əkinçilik, məişət, nəqliyyat təsərrüfatları

84 Hansı təbəqə günəşin ultrabənövşəyi radiasiyasının böyük bir qismini udaraq, yer kürəsində canlı orqanizmləri radiasiyanın məhvəddici təsirinədən qoruyur?

- bulud təbəqəsi
- mezosfer təbəqəsi
- troposfer təbəqəsi
- ozon təbəqəsi
- kosmik təbəqə

85 Qaz halda olan sənaye tullantılarını təmizləmək üçün hansı üsullardan istifadə olunur?

- fiziki və kimyəvi üsullardan
- avsorbsiya və adsorbsiya üsullarından
- elektrik və elektromexanik üsullardan
- mexaniki və kimyəvi üsullardan
- fiziki və optik üsullardan

86 Neçənci ildə və harada 56 ölkənin hökumətləri ozon qatını dağıdan xlor-flüor üzvi birləşmələrin və digər ozan dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalını 2 dəfə azaltmaq haqqında protokol imzaladılar?

- 1995-ci ildə Moskvada
- 1900-cu ildə, Londonda
- 1987-ci ildə, Monrealda
- 2000-ci ildə Berlində
- 1950-ci ildə, Parisdə

87 Stratosfer ozonunun azalmasına atmosferdə ildən-ilə artan hansı mad-dələ-rin oksidləri təsir göstərir?

- Ga, Se, Ag - oksidləri
- Au, Ag, Hg - oksidləri
- Ca, Na, K - oksidləri
- Al, Fe, Hg - oksidləri
- N, S, C - oksidləri

88 Atmosferin çirklənməsinin qarşısını almaq məqsədilə iri sənayə şəhərlərində bir sıra tədbirlər həyata keçirilir. Hansı cavab düzgün deyil?

- sənaye istehsal tullantılarının yeni texnoloji proseslərin tətbiqi
- sirkəndirici müəssisələrin təbii şəraiti nəzərə alaraq şəhər ətrafında yerləşdirilməsi
- çirkləndiricilərin neytrallaşdırılması və zərərsizləşdirilməsi
- atmosferə buraxılan sirkəndiricilərin ümumi miqdarının azaldılması
- iri sənaye müəssisələrinin tikilməsi

89 Neçənci ildə Azərbaycan ozondağıcı maddələrin istifadəsindən mərhələlər üzrə çıxarılmasına dair Vyana konvensiyasını, Monreal protokolu ratifikasiya etdi.

- 1999-cu ildə
- 1995-ci ildə
- 1996-cı ildə
- 1993-cü ildə
- 1998-ci ildə

90 Tullantı qazları zəhərli maddələrdən təmizləmək üçün hansı qurğulardan istifadə edilir

- elektromaqnit qurğularından
- elektrik qurğularından
- toztutucu qurğulardan
- qaztəmizləyici qurğulardan
- fırlanma qurğularından

91 Hansı üsul ilə tullantı qazları təmizlədikdə heç bir kimyəvi reaksiy getmir, zəhərli qazlar müxtəlif yollarla tutulur?

- rezonans üsulu ilə təmizləmədə
- elektrokimyəvi üsulla təmizləmədə
- kimyəvi üsulla təmizləmədə
- fiziki üsulla təmizləmədə
- optik üsulla təmizləmədə

92 Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərir?

- ammoniyak və karbon birləşmələri
- xlor-flüon üzvi birləşmələri və ODM
- Ca birləşmələri və ODM
- Na birləşmələri və neft məhsulları
- Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri

93 Tullantı qazların tərkibində olan faydalı qarışıqları ayırmaq üçün hansı kimyəvi təmizləmə üsulundan istifadə edilir?

- katalik təmizləmə üsulundan
- absorbsiya üsulundan
- qravtasiya üsulundan
- termiki üsuldan
- adsorbsiya üsulundan

94 Böyük həcmdə olan tullantı qazları toz və yağ dumanlarında təmizləmək üçün hansı toztutuculardan istifadə olunur?

- mexaniki toztutucularından
- yağ tutucularından
- nimçəli toztutuculardan
- taxma məsaməli toztutucularından
- elektrik filtrlı toztutucularından

95 Tullantı qazların fiziki üsulla təmizlənməsində filtrdə qazın tutulması toztutucularından hansı halda olan tozlar tutulur?

- həllolmuş şəkildə olan
- buxar halında olan
- dispers halda olan
- oksidləşmiş halda olan
- aerosol halında olan

96 Hal-hazırda avtomobil nəqliyyatından atmosfərə ötürülən zəhərli qazların qarşısını almaq üçün hansı tədbirlər görülür. Hansı cavab düzgün deyil?

- neytralizatorlardan istifadə etmək
- maye yanacaqdan qaz yanacağına keçmək
- avtomobillərin saz işləməsini təmin etmək
- avtomobillərin sayını artırmaq
- benzin yanacağını dizel yanacağı ilə əvəz etmək

97 Tərkibində karbohidrogenlər olan tullantı qazları katalitik təmizləmə üsulu ilə təmizləyən zaman hansı katalizatorlardan istifadə edilir?

- şüşə, qum və kömürdən
- ağac, azbest və pambıqdan
- kömür, gil və metallardan
- metal, yarımqeçirici və duzlardan
- rezin, kauçuk və plastmasdan

98 Ozon ilk dəfə kim tərəfindən kəşf edilmişdir?

- Faradey tərəfindən
- Lomonosov tərəfindən
- Marum tərəfindən
- Darvin tərəfindən
- Landau tərəfindən

99 Avtomobil nəqliyyatı tərəfindən atmosferin çirklənməsinin qarşısını almaq—la hansı növ smuqun əmələ gəlməsinin qarşısını almaq olar?

- tosgenli smuq
- fotokimyəvi smuq
- qələvi smuq
- turşulu smuq
- adi smuq

100 Atmosfer çirkləndiricilərini neçə qrupa ayırırlar?

- qumlu və toz çirkləndiricilər
- ilkin və ikinci dərəcəli çirkləndiricilər
- birinci və ikinci dərəcəli çirkləndiricilər
- turşulu və qələvili çirkləndiricilər

tozlu və aerosollu çirkləndiricilər

101 Atmosferi çirkləndirən aerosollar içərisində hansı birləşmə xüsusi yer tutur?

- kükürlü birləşmə
 natriumlu birləşmə
 karbonlu birləşmə
 azotlu birləşmə
 qurğuşunlu birləşmə

102 Hansı müəssisələr atmosferi aerosolla çirkləndirən əsas mənbələr hesab olunur?

- yeyinti müəssisələri
 metallurjiya müəssisələri
 neft emalı müəssisələri
 kimya müəssisələri
 elektrik enerjisi istehsal edən müəssisələr

103 Havada asılı halda olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsi necə adlanır?

- duzlu çirklənmə adlanır
 turşulu çirklənmə adlanır
 aerosol çirklənmə adlanır
 qələvili çirklənmə adlanır
 buxarlı çirklənmə adlanır

104 Azot atmosfer havasının neçə faizini təşkil edir?

- 78- 80%-ni
 75- 77%-ni
 58- 60%-ni
 70- 72%-ni
 70- 72%-ni

105 Bütün atmosfer kütləsinin 90% onun yerin səthinə yaxın hansı km-lik qatın-da cəmləşmişdir?

- 11 km-lik qatında
 7 km-lik qatında
 5 km-lik qatında
 3 km-lik qatında
 10 km-lik qatında

106 Yer kürəsini əhatə edən müxtəlif qaz qatlarından ibarət olan müəyyən qalın-lıqlı təbəqə necə adlanır?

- biosfer adlanır
 atmosfer adlanır
 hidrosfer adlanır
 ozonosfer adlanır
 litosfer adlanır

107 Tullantı qazları təmizləmək üçün hansı kimyəvi üsullardan istifadə edilir?

- bioloji, fiziki, mexaniki təmizləmə üsullarından
 mexaniki, bioloji yandırma təmizləmə üsullarından
 yandırma, buxarlandırma, bioloji təmizləmə üsullarından
 termiki, bioloji çökdürmə təmizləmə üsullarından
 absorbsiya, adsorbsiya, katalitik təmizləmə üsullarından

108 Sabit şəkildə atmosfer havasının tərkib hissəsini əsasən hansı qazlar təşkil edir?

- H₂, CO, CO₂, NO, N₂O, Cl, Ar və s.
- O₃, SO₃, H₂, CO, NO_x, CO₂ və s.
- Fe, Al, Zn, Hg, Co₂, CO, NO₂ və s.
- NO, Cl₂, C_xH_x, CO₂, He, Ar, O₂ və s.
- N₂, O₂, CO₂, NO₂, Cr₂, He, Ar və s.

109 Temperaturun dəyişməsinə görə atmosfer neçə təbəqəyə bölünür?

- stratosfer, ozonosfer, ekzosfer, biosfer, noosfer
- noosfer, biosfer, mezosfer, troposfer, ionosfer
- ozonosfer, hidrosfer, aerosfer, biosfer, termosfer
- tratosfer, strotosfer, mezosfer, termosfer, ekzosfer
- troposfer, ekzosfer, ionosfer, noosfer, biosfer

110 Oksigen atmosfer havasının necə faizini təşkil edir?

- 20,95%-ni
- 70,05%-ni
- 18,9%-ni
- 17,3%-ni
- 23,5%-ni

111 Atmosferi çirkləndirən ikinci dərəcəli tullantılar hansı proseslər nəticəsində törənən maddələrdir?

- kimyəvi-akustik proseslərdən
- fiziki-kimyəvi proseslərdən
- optik-akustik proseslərdən
- mexaniki-kimyəvi proseslərdən
- fotokimyəvi-mexaniki proseslərdən

112 Bütün sənaye şəhərlərində havanın çox çirklənməsi nəticəsində hansı hadisə baş verir?

- smog hadisəsi
- yanğın hadisəsi
- buxarlanma hadisəsi
- buzlaşma hadisəsi
- işıqlanma hadisəsi

113 Sənaye şəhərlərində yer səthindən 200-300 m hündürlükdə temperatur inversiyasının yaranması nəticəsində hansı növ smog yaranır?

- Los-Anceles smogu
- tosgen smogu
- adi smog
- London smogu
- fotokimyəvi smog

114 Avtomobilin tullantısı olan işlənmiş qazların tərkibindəki N₂O və CO qazlarının günəş şüalarının təsiri ilə fotokimyəvi reaksiyaya daxil olması nəticəsində hansı növ smog hadisəsi yaranır?

- adi smog
- qələvi smog
- fotokimyəvi smog
- turşulu smog
- tosgen smogu

115 Tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda o hansı metodla təmizlənir?

- fiziki metodla

- mexaniki metodla
- piroliz metodu ilə
- termiki metodla
- kimyəvi metodlarla

116 Tullantı qazları fiziki üsulla təmizlədikdə ölçüləri 25-30 mkm olan hissəciklərin ətalət prinsipli toztutucularda çökməsi neçə faiz olur?

- 50 – 60%
- 70 – 75%
- 60 – 65%
- 65 – 80%
- 75 – 78%

117 Tullantı qazların ilkin təmizləmə prosesi hansı toztutucularında aparılır?

- qazyuyucu qurğularda
- tozsoran qurğularda
- yağ toztutucularında
- quru mexaniki toztutucularında
- avsorberlərdə

118 Quru mexaniki toztutucularda tozların çökməsi hansı prinsiplərə əsaslanan toztutucularda təmizlənir?

- mərkəzdənqaçma, fırlanma, irəliləmə
- fırlanma, rəqs etmə, itələmə
- qravitasiya, rəqsetmə, fırlanma
- qravitasiya, ağırlıq, yerdəyişmə
- qravitasiya, mərkəzdənqaçma, ətalət

119 Ekologiyanın predmetinin daxilində hansı proses əsas yer tutur?

- materiyanın varlığı
- təkamüllün növləri
- ekoloji hadisələrin varlığı
- ətraf mühitin çirklənməsi
- enerji və üzvi maddələrin transformasiyası

120 Müasir dövrdə ekologiya qarşısında duran vəzifələrdən biridir?

- ekoloji sistemlərin dayanıqlığı nəzəriyyəsini işləmək
- ekoloji sistemlərin mövcudluğu qanununu işləmək
- ekoloji amillərin tətbiqi
- ekoloji qanunlara tabeçilik
- ekoloji anlamın araşdırılması

121 Birinci dövrü faktorlara daxildir:

- sirkulyasiya prosesi
- yerin fırlanması, gündəlik işıq dəyişməsi
- texnogen faktorlar
- atmosferin vəziyyəti
- su hövzələrinin təsiri

122 Ekoloji minimum ilə ekoloji maksimum arasındakı diapazon dəyanətlik həddi hansı qanuna aiddir?

- abiotik və biotik faktorlar
- antropogen təsir qanunu
- bitkilərin varlığı qanunu

- tolerant qanunu
- minimum qanunu

123 Minimum qanununun əsas mahiyyəti nədir?

- bitki və heyvan növlərinin artırılması yolları
- kənd təsərrüfatının ekstensiv inkişafı
- heyvandarlığın intensiv inkişafı
- bitkilərin inkişafı üçün mineralların tətbiqi
- bitkilərin inkişafı elementlərin cüzi miqdarı ilə limitləşdirilir

124 Orqanizmlərin birinin digərinin həyat fəaliyyətinə təsiri hansı faktordur?

- faktor deyil
- mühitin abiotik faktoru
- antropogen faktoru
- ətraf mühitin biotik faktoru
- xarici mühitə alışma faktoru

125 Canlı orqanizmlərin neçə faizi sudan ibarətdir?

- 20-30%
- 50-55%
- 30-40%
- 50-80%
- 10-15%

126 Ekoloji faktor nəyə deyilir?

- canlı orqanizmlərin qarşılıqlı əlaqəsi
- ətraf mühitin çirklənməsi
- biosferin vəziyyəti
- istehsal təsir göstərən amillər
- canlı orqanizmlərə təsir edən hər hansı bir mühit

127 1840-cı ildə L.Libix ekologiyanın hansı qanununu yaratmışdır ki, hələ də o, öz əhəmiyyətini itirməmişdir?

- Maksimum qanunu
- Minimum qanunu
- Neytrallaşma qanunu
- fiziki təsirlər qanunu
- növlərin əmələ gəlməsi qanunu

128 Müasir mərhələdə ekologiyanın inkişafı, canlı aləmin hansı qanunlarını öyrənməyi tələb edir?

- global problemlərin həlli istiqamətlərini
- bioekoloji müxtəlifliyi
- canlı aləmin sistemli əlaqəsi və fəaliyyətini
- tədqiqatların birgə aparılmasını
- ETT-nin nəaliyyətlərinin tətbiqini

129 Ekologiya tarixinin 3-cü mərhələsi hansı dövrü əhatə edir?

- XX əsrin 50-ci illərindən bugünə qədər
- XVIII – XIX əsrlər
- XX əsrin 50-ci illərinə qədər
- XIX əsrin əvvəlləri
- XIX əsrin 2-ci yarısı

130 Biosferin noosferə çevrilməsi təlimini hansı alim irəli sürmüşdü?

- fransız alimləri
- D.P.Marş
- V.İ.Vernadski
- A.P.Vinoqradov
- alman alimləri

131 Ekoloji baxımdan ətraf mühitdə mövcud olan su məhdudlaşdırıcı fiziki faktorlardan biridir?

- atmosfer havasının nəmliyi
- atmosfərin sirkulyasiyası
- noosferin strukturu
- atmosferin quruluşu
- küləyin istiqaməti

132 İonlaşdırıcı şüaların mənbəyi nədir?

- mənbəyi məlum deyil
- günəşdən gələn istilik
- üzvi maddələrin dövryyəsi
- ətraf mühitin temperaturu
- radioaktiv maddələr və kosmik şüalar

133 Yer üzərində abiotik faktorlardan olan günəş şüasının əhəmiyyətinə aiddir:

- əhəmiyyəti yoxdur
- təbiətin proseslərinə mane olur
- fotosintez prosesini yaradır
- elmin inkişafını təmin edir
- istilik enerjisi mənbəyi deyil

134 İkinci dövrü faktorlara daxildir:

- cansız təbiət faktoru
- temperatur, nəmlik, atmosfer çöküntüləri
- orqanizmlərin qarşılıqlı əlaqəsi
- cəmiyyətlə təbiətin münasibəti
- çirklənmə əmsalı

135 Ekoloji faktorlara daxil deyil:

- canlı təbiət faktoru
- biotik
- abiotik
- sistemli əlaqə
- antropogen

136 Ekoloji faktorlar neçə kateqoriyaya bölünür?

- üç
- altı
- beş
- iki
- dörd

137 İlk dəfə ekologiya elmini biologiyadan müstəqil bir sahə kimi ayıran və ona ekologiya adını verən kim olmuşdur?

- Q.Visotski
- Ernest Hekkel
- K.Rulye
- A.Veketov
- Q.Morozov

138 Ekologiyanın inkişafının 2-ci mərhələsi hansı dövrü əhatə edir?

- XX əsrin əvvəlləri
- XIX əsrin 60-cı, XX əsrin 50-ci illərinə qədər
- XIX əsrin 60-cı illərinə qədər
- XVII əsrin sonu XIX əsrin əvvəlləri
- XX əsrin 50-ci illərindən XX əsrin sonuna qədər

139 XIX əsrin əvvəllərində meydana gəlmiş hansı sahə ekoloji təfəkkürün sonrakı inkişafı sayılır?

- biocoğrafiya
- kartoqrafiya
- geologiya
- geomorfologiya
- zoologiya

140 Ekoloji təsirlərin təsnifatında hansı qruplar ayrılır?

- populyativ və analogi
- abiotik və biotik
- sistematik və biotik
- dağıdıcı və toplayıcı
- fundamental və sadə

141 Biosfer nədir?

- torpaq və atmosferdə canlı aləmin mövcud olduğu sahədir
- canlı orqanizmlərin özünün və izinin olduğu sahədir
- bitki örtüyünün mövcud olduğu sahədir
- heyvanat aləminin mövcud olduğu sahədir
- hidrosferdə canlı orqanizmlərin yaşadığı sahədir

142 Ekologiyanın əsas məqsədi nədən ibarətdir?

- atmosfer
- ekoloji marketing
- ekoloji sistem
- flora və fauna
- ekoloji lizinq

143 Ekologiyanın əsas vəzifəsinə nə daxildir?

- enerji və materiyanın qarşılıqlı təsirinin açılması
- mühitin çirklənməsinin qarşısını almaq
- ərazilərin mənimsənilməsi
- ekosistemlərin quruluşu
- ekologiya sahəsində araşdırmalar aparmaq

144 Canlı orqanizmlərlə təbii mühit arasında mövcud əlaqələrin birliyi nəyi təşkil edir?

- ekologiyanın vahidliyini
- ekologiyanın predmetini
- ekologiyanın məqsədini

- ekologiyanın amillərini
- ekologiyanın vəzifəsini

145 Ekologiyanın əsas tədqiqat obyektı nədir?

- atmosfer
- ekoloji marketinq
- ekoloji sistem
- flora və fauna
- ekoloji lizinq

146 Müasir ekologiyanın quruluşuna daxil deyil:

- tətbiqi ekologiya
- insan ekologiyası
- riyazi ekologiya
- bioekologiya
- sosial ekologiya

147 Antropogen təsirlər ətraf mühitə hansı təsirlərdən qüvvətlənmişdir?

- elmin inkişafından
- istehlakın çoxalmasından
- əhalinin artmasından
- ETT nəaliyyətlərinin tətbiqindən
- ərazilərin daha çox mənimsənilməsindən

148 Rusiya ekoloqu A.S.Danilevski ekologiyaya hansı anlamı verir?

- ekoloji sistemdə struktur və funksiya
- ekoloji tənzimləmə
- ekoloji faktormar
- ekoloji qanunauyğunluğu
- ekoloji dəyərlər

149 Ekologiya elmi nəyi öyrənir?

- canlı aləmin vəziyyətini
- mühitin çirklənməsini
- canlı orqanizmlər ilə mühit arasındakı əlaqələri
- canlı orqanizmlərlə resurslar arasındakı əlaqəni
- təbii resursların yerləşməsini

150 Ekologiya termini mənşəyinə görə hansı mənəli sözlərdən əmələ gəlmişdir?

- mənə daşımır
- loqos – elm, oykos – təbiət
- oykos – ev, loqos - elm
- ekol – yaşayış, loqos – təlim
- loqos – təlim, oykos - mühit

151 İnsanlar özləri üçün gərəkli olan məhsulları nəyin hesabına əldə edirlər?

- təbiətin
- istehlakın
- atmosferin
- cəmiyyətin
- istehsalın

152 1869-cu ildə Ekologiya nı elmlər sırasına daxil edən kim olmuşdur?

- A.A.Qriqoryev
- Ç.Darvin
- A.S.Danilevski
- Ernest Hekkel
- V.İ.Vernadski

153 Ekologiya sözü hansı məşəlidir?

- alman
- yunan
- ingilis
- rus
- türk

154 Ekologiya elmi hansı sahələrə bölünür ?

- elmi və təcrübi
- informatika, kibernetika
- nəzəri və tətbiqi
- riyazi - metodoloji
- kimyəvi və fiziki

155 Ekologiyanın əsas məqsədi nədən ibarətdir?

- nəzarət sisteminin formalaşması
- təbii və antropogen senozların möhkəmliyi
- ekoloji təhlükəsizliyin təmini
- ekoloji sistemin təbii mühitlə əlaqəsini aşkar etmək
- biosferdə hadisələrə nəzarət

156 Müasir dövrdə ekologiya qarşısında duran vəzifələrdən biridir?

- ekoloji sistemlərin dayanıqlığı nəzəriyyəsinə işləmək
- ekoloji anlamın araşdırılması
- ekoloji qanunlara tabeçilik
- ekoloji amillərin tətbiqi
- ekoloji sistemlərin mövcudluğu qanununu işləmək

157 Ekologiyanın əsas vəzifəsinə nə daxildir?

- enerji və materiyanın qarşılıqlı təsirinin açılması
- mühitin çirklənməsinin qarşısını almaq
- ərazilərin mənimsənilməsi
- ekosistemlərin quruluşu
- ekologiya sahəsində araşdırmalar aparmaq

158 Bu mərhələdə hansı ölkənin alimləri daha çox fəaliyyət göstərmişdir ?

- İsveçin
- İngiltərənin
- Almaniyanın
- Rusiyanın
- Fransanın

159 Canlı orqanizmlərlə təbii mühit arasında mövcud əlaqələrin birliyi nəyi təşkil edir?

- ekologiyanın vahidliyini

- ekologiyanın predmetini
- ekologiyanın məqsədini
- ekologiyanın amillərini
- ekologiyanın vəzifəsini

160 İnsanların istehsalat və məişət fəaliyyəti nəticəsində ətraf mühitə edilən təsir necə adlanır?

- sənaye və məişət tullantıları
- biosferin dəyişilməsi
- ətraf mühitin abiotik faktoru
- ətraf mühitin biotik faktoru
- ətraf mühitin antropogen faktoru

161 Tolerantlığın ekologiyasının tədqiqatlarının aparılması neçənci ildən başlanmışdır?

- 2000-ci ildən
- 1925-ci ildən
- 1890-cı ildən
- 1868-ci ildən
- 1910-cu ildən

162 Canlıların təbiətə vurduqları ziyan haqqında ilk dəfə kimlər məlumat vermişdir?

- T.Faberin və Q.Qlogerin
- S.Kraşennikov
- Pallasın və Lipeyxin
- Aleksandr Humbolt
- J.Lamark və T.Maltus

163 Ekologiyanın bütöv bir sistem kimi təşəkkül tapması hansı dövrə təsadüf edir?

- XXI əsrin əvvəlləri
- XIX əsrin sonu XX əsrin əvvəli
- XVI əsrin sonu
- XVII əsrin sonu XVIII əsrin əvvəli
- XX əsrin sonu

164 Ekologiyanın inkişaf tarixi neçə mərhələyə bölünür?

- tarixi birdir
- 3 mərhələyə
- 2 mərhələyə
- 5 mərhələyə
- 6 mərhələyə

165 1798-ci ildə T.Maltus hansı konsepsiyanı yaratmışdır?

- populyasiyanın eksponent tənliyini
- canlı aləmin təbii qanunlarını
- ətraf mühitə təsir amillərini
- ekosistemin quruluşunu
- biocoğrafiyanın meydana gəlməsini

166 Ekologiyanın bir elm kimi formalaşması, təşəkkül tapması hansı mərhələyə aid edilir?

- 2 və 3 mərhələyə
- 3-cü mərhələyə
- 1-ci mərhələyə
- 2-ci mərhələyə

1 və 2 mərhələyə

167 Ekologiyanın əsas tədqiqat obyektı nədir?

- tarixi ekologiya
- ekologiyanın elmiyi
- texniki ekologiya
- coğrafi ekologiya
- insan ekologiyası

168 Su hövzələrinin abiotik faktoru nəyə təsir edir?

- canlıların sahə əlaqələrini formalaşdırır
- çürümə prosesini sürətləndirir
- bakteriyaların yaranmasına kömək edir
- bakteriyaların, planktonların fotosintez prosesinə
- atmosferin istilik rejimini tənzimləyir

169 Tolerant qanunu nə vaxt və kim tərəfindən irəli sürülmüşdür?

- 1910-cu ildə V.Şelferd
- 1958-ci ildə V.Pimental
- 1980-cı ildə A.Monçadski
- 1840-cı ildə U.Libix
- 1967-ci ildə K.Mrakov

170 1840-cı ildə U.Libix tərəfindən hansı qanun irəli sürülmüşdür?

- proporsionallıq qanunu
- planlı inkişaf qanunu
- minimum qanunu
- maksimum qanunu
- səviyyənin bərabərləşdirilməsi qanunu

171 Sənaye, kənd təsərrüfatı, dağ-mədən və s.-də göstərilən fəaliyyət dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- istehsalat fəaliyyəti
- ətraf mühitin sənaye tullantıları ilə çirklənməsi
- texniki, texnoloji fəaliyyət
- istehlak fəaliyyəti
- insanların yaşma tərzı

172 Aşağıdakı prestisidlərdən hansı zərərli həşəratları məhv etmək üçün istifadə edilir?

- insektisidlər
- gerbesidlər
- rodentisidlər
- nematosidlər
- funqisidlər

173 Torpağın məhsuldarlığının azalması əsasən hansı hallarda baş verir? Düzgün olmayan cavabı tapın

- Suvarma prosində olan pozuntular nəticəsində
- Torpağın intensiv çirklənməsi nəticəsində
- Torpağın şoranlaşdırılması nəticəsində
- Torpağın eroziyası nəticəsində
- Bitkilərin suvarma normasına düzgün riayət edildikdə

174 Torpağın pozulması nədir?

- torpaqda pozulma halları olmur
- məhsuldarlığın artırılmasıdır
- torpağın üst qatının təsərrüfat üçün yararsız hala düşməsidir
- torpağın quruluşunun dəyişməsidir
- insan fəaliyyətinin məhdudlaşdırılmasıdır

175 Hansı mənbələr litosferi çirkləndirir?

- nadir metallar emalı və kimya sənayesi
- metallurgiya və neft-qaz sənayesi
- sənaye müəssisələri, kənd təsərrüfatı sahələri
- kimya müəssisələri, neft emalı müəssisələri
- energetika və balıqçılıq

176 Aşağıdakı üzvi maddələrdən hansı pestisid deyil?

- nematosidlər
- azot
- funqisidlər
- insektisidlər
- gerbesidlər

177 Torpağın çirklənmə dərəcəsinə görə təsnifatı kimyəvi maddələrin buraxıla bilən miqdarına və onların tonunun çirklənməsinə görə aparılır. Torpaq çirklənmə dərəcəsinə görə neçə qrupa bölünür?

- bölünmür
- beş qrupa
- üç qrupa
- iki qrupa
- altı qrupa

178 Azərbaycan Respublikasında əkin sahələri neçə min ha sahə tutur?

- 1254 ha sahə tutur
- 1654 ha sahə tutur
- 1754 ha sahə tutur
- 1454 ha sahə tutur
- 1354 ha sahə tutur

179 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq torpaq əmələgəlmə formasının neçə tipi var?

- 9 tipi var
- 7 tipi var
- 5 tipi var
- 2 tipi var
- 6 tipi var

180 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq neçə iqlim tipi formalaşmışdır?

- 13 iqlim tipi
- 9 iqlim tipi
- 6 iqlim tipi
- 3 iqlim tipi
- 11 iqlim tipi

181 2-3 sm qalınlığında torpağın əmələ gəlməsi üçün neçə il vaxt tələb olunur?

- 200-1000
- 200- 500 il

- 100-200 il
- 50-100 il
- 20-40 il

182 Torpağın üst qatında hər hektarda bakteriyaların ümumi kütləsi neçə tona çatır?

- 10-12 tona
- 5-7 tona
- 3-5 tona
- 1-3 tona
- 7-9 tona

183 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq neçə biogeosenoz formaları əmələ gəlmişdir?

- 5 biogeosenoz
- 10 biogeosenoz
- 20 biogeosenoz
- 2 biogeosenoz
- 15 biogeosenoz

184 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq torpaqlarının neçə yarım tipini var?

- 60 yarım tipi var
- 30 yarım tipi var
- 20 yarım tipi var
- 10 yarım tipi var
- 50 yarım tipi var

185 Hazırda dünyada əkin sahələri neçə mln. km² təşkil edir?

- 25 mln. km²
- 15 mln. km²
- 10 mln. km²
- 5 mln. km²
- 20 mln. km²

186 Qurunun sahəsi buzlaqlarla birlikdə neçə mln. km² təşkil edir?

- 139 mln. km² -dir
- 151 mln. km² -dir
- 149 mln. km² -dir
- 109 mln. km² -dir
- 169 mln. km² -dir

187 Azərbaycanda olan torpaq fondu 8641.5 min hektardır. Onun neçə faizindən istifadə edilir?

- 77%-dən
- 47%-dən
- 37%-dən
- 20%-dən
- 57%-dən

188 Gilin su keçirmə qabiliyyəti qumdan necə dəfə azdır?

- 3200 dəfə
- 6000 dəfə
- 2000 dəfə
- 3000 dəfə
- 6200 dəfə

189 Torpaqda 90% -dən çox qumm və 10%-dən az qıl varsa, belə torpaq qumlu torpaq, 10-30% qıl qumluca torpaq, 30-50% qıl varsa qıllıca torpaq, 50%-dən çox qıl varsa qili torpaq adlanır. Bu cür torpaqlar torpağın ümumi həcmnin neçə faizini təşkil edir?

- 15-25%-ni
- 25-40% -ni
- 5-7 %-ni
- 3-5%-ni
- 7-9%-ni

190 Materiklərdə yer qabığının qalınlığı nə qədərdir?

- 30-40 km
- 10-20 km
- 70-80 km
- 35-40 km.
- 20-30 km

191 Yer qabığında yuxarıdan üç qat ayrılır. Çökmə, qranit və bazalt. Bu qatlardan hansı okeanlarda olmur?

- çökmə
- qranit-çökmə
- qranit
- qranit-bazalt
- bazalt-çökmə

192 Litosferin qalınlığı qeyri müəyyən hədlərdə dəyişir. Aşağıdakı göstəricilərdən hansı həqiqətə uyğundur?

- 30-150 km
- 50-100 km
- 50-150 km
- 50-200 km
- 40-120 km

193 Ali bitkilərin torpaqəmələgəlmədə rolu kim tərəfindən aşkara çıxarılmışdır?

- H.Zərdahi tərəfindən
- Y.İ.Vernadski tərəfindən
- E.Hekkel tərəfindən
- Y.N.Mişuistin tərəfindən
- V.R.Vilyams tərəfindən

194 Aşağıdakı elmi yeniliklərdən hansı Həsənbəy Zərdabiyə məxsusdur?

- Onun fikrincə torpaq beş amilin təsirindən yaranmışdır: torpaqəmələgətirən süxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyef və zaman
- O torpaq əmələgətirən amillərə insan fəaliyyətini də daxil etmişdir
- 1884-cü ildə ilk dəfə olaraq əsas 5 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: torpaqəmələgətirən süxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyet ərazinin geoloji yaşı.
- 1875-1876-cı illərdə ilk dəfə olaraq öz əsərlərində əsas 4 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: ona süxur, bitki və canlı orqanizmlər, iqlim və insanın təsərrüfat fəaliyyəti
- Onun fikrincə torpaq təbii törəmədir

195 Torpaqşünaslıq elminin banisi N.N.Dokuçayevin təliminə əsasən torpaq bitki və heyvan orqanizmlərinin, iqlimin, relyetin və ərazinin geoloji yaşının qarşılıqlı təsiri nəticəsində yaranmışdır. N.N.Dokuçayevə görə torpaq nədir?

- torpaq yerin humusla zəngin qatıdır
- torpaq yer səthinin üst qatıdır
- torpaq iqlimin təsirindən yaranmış təbii törəmədir

- torpaq ərazinin geoloji yaşının qarşılıqlı təsirindən yaranmış təbii törəmədir
 torpaq bitkilərin qida mənbəyidir

196 Torpaqşünaslıq elminin banisi kimdir ?

- V.R.Vilyams
 N.N.Dokuçayev
 C.Darvin
 E.Hekkel
 Həsənbəy Zərdabi

197 ərazidən aslı olmayaraq Hansı dərinlikdə quruntun temperaturu bütün il boyu eyni olur?

- 5-10 m dərinlikdə
 5 m dərinlikdə
 25-30 m dərinlikdə
 20-25 m dərinlikdə
 12-20 m dərinlikdə

198 Sətdəki temperatur fərqləri yerin səthindən 2 m dərinliyə neçə aydan sonra gəlib çatır?

- sutka ərzində
 2 aydan sonra
 4 saata
 4 günə
 1 aydan sonra

199 Litosferi ən çox hansı sənaye tullantıları çirkləndirir?

- avtomobil sənayesi tullantıları
 məişət sənaye tullantıları
 İES-nin tullantıları
 dağ mədən və dağ kimya sənayesi tullantıları
 neft sənayesi tullantıları

200 Azərbaycan Respublikasının torpaq fondunun təxminən neçə faizi kənd təsərrüfatı üçün yararlıdır?

- 49%-i k/t üçün yararlıdır
 20%-i k/t üçün yararlıdır
 30%-i k/t üçün yararlıdır
 39%-i k/t üçün yararlıdır
 10 %-i k/t üçün yararlıdır

201 Hazırda Azərbaycanda adambaşına neçə ha yararlı torpaq sahəsi düşür?

- 0,6 ha yararlı torpaq sahəsi
 0,5 ha yararlı torpaq sahəsi
 0,1 ha yararlı torpaq sahəsi
 0,2 ha yararlı torpaq sahəsi
 0,3 ha yararlı torpaq sahəsi

202 Aşağıdakı amillərdən hansı torpaqəmələgəlmə prosesində iştirak etmir?

- ozonosferin torpaq əmələgətirən amil kimi
 iqlim torpaq əmələgətirən amil kimi
 ana suxur torpaq əmələgətirən amil kimi
 orqanizmlər torpaq əmələgətirən amil kimi
 relyef torpaq əmələgətirən amil kimi

203 Regional monitoring sistemi nəzarəti həyata keçirir:

- hər hansı bir ölkə daxilində gedən proseslərə.
- hər hansı bir region daxilində gedən proseslərə.
- hər hansı bir şəhər daxilində gedən proseslərə.
- inzibati rayon daxilində gedən proseslərə.
- dünyada gedən proseslərə.

204 ətraf mühit,təbii şərait və sosial mühit,keyfiyyət kriteriyaları nəyi müəyyən edir?

- insan sağlamlığını
- sosial vəziyyəti
- kəmiyyət göstəricilərini
- mühitin təmizliyini
- keyfiyyət göstəricilərini

205 Aşağıdakılardan hansı kompleks ekoloji monitoringin vəzifələrinə daxildir?

- göstərilən sahələrdə baş vermiş dəyişikliklərin səbəbinin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi.
- qarşılıqlı tərəflərin qanəedici qərarlar qəbul etməyə yönəlmiş məsləhətləşmələri.
- yaranmış neqativ halların ləğv və ya təsirinin azaldılması üçün tədbirlər hazırlamaq.
- ekoloji və yaşayış sahələrinin müayinəsini keçirilməsi.
- ekoloji sistemin və insanların məskunlaşma sahələrinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.

206 Aşağıdakı cavablardan hansının kompleks ekoloji monitoringə aidiyyəti yoxdur?

- ayrılmış nəzarət obyektinin müayinəsi
- nəzarət obyektinin seçilməsi.
- nəzarət obyektinin vəziyyətinin dəyişməsinin proqnozlaşdırılması
- nəzarət obyektinin işinin müəyyənləşdirilməsi
- ölçmə işlərinin plpnlaşdırılması.

207 Aşağıdakılardan hansı ekoloji ekspertizanın mexanizminə daxil deyil?

- modernləşdirmə məqsədi ilə fəaliyyət göstərən müəssisələrin ekoloji ekspertizası.
- kompleks elmi-tədqiqat işlərindən ibarət təsərrüfat layihələrinin ekoloji ekspertizası
- dövlət ekoloji tələb və normativlərin yerinə yetirildiyi halda istismarına icazənin verilməsi
- modernləşdirmə məqsədi ilə fəaliyyət göstərən müəssisələrin ekoloji monitoringi.
- meşənin kəsilməsi üçün nəzərdə tutulan sahənin seçilməsi.

208 Bir neçə əsr bundan əvvəl, ilk şəhərlər harada salınmışdır?

- Baltik dənizi sahilində
- Cənubi Afrikada
- Çində
- Volqa-Ural çayları ətrafında
- Dəclə – Fərat, Nil çayları ətrafında

209 İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətin gərginliyi asılıdır:

- yaşıllıq sahələrinin normadan az olmasından.
- şəhərlərdə əhalinin sıx cəmləşməsindən;
- şəhərlərdə sənaye sahələrinin sürətli inkişafından;
- antropogen təsirin yüksək olması və əhali sıxlığından;
- nəqliyyatın sürətli inkişafından;

210 Fotokimyəvi prosesin getməsi üçün əsas kimyəvi komponent hansıdır?

- sulfat turşusu

- karbon 4-oksüd
- nitrat turşusu
- d m qazı
- azot 2-oksüd

211 Şəhərlərdə ekoloji təhlükəsizliyin təminatı və ətraf aləmin mühafizəsinin təşkili u n respublikanın regional siyasətinə daxildir:

- yeni h vz l rin mənimsənilməsi
- cərimələrin ödənilməsi
- ekspertiza işinin təşkili
- qazma işlərinin aparılması
- təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə

212 Şəhərlərdə  mumi  irk ndiricil rin ne  faizi avtomobil nəqliyyatının hesabınadır?

- 20-20%
- 40-50%
- 60-80%
- 35-40%
- 90%

213 İri şəhərlərdə çirkənmə dərəcəsini artıran səbəblərdən hesab edilir:

- istirahət zonaları
- nəqliyyat vasitələri
- mədəni abidələr
- şosse yolları
- transmilli otell r

214 Şəhər mühitini  irk ndir n mənbələrdən biridir:

- yaşıllıqlar
- yaşıyış massivləri
- səs-küy
- metropolitenl r
- teleqraf xətləri

215 Zəhərli maddələrin atmosferə atılmasının səbəblərindən biridir:

- Əkin sahələrinin azaldılması
- mineral k br l rd n istifadə
- kənd təsərrüfatının intensivləşməsi
- ekoloji cəhətdən təhlükəli texnologiyadan istifadə
- sənaye məhsullarının təkrar emalı

216 Smoqların hansı mənfi təsiri vardır?

- kooperativləşmə prosesini langidir
- zəhərli maddələrin atmosferə düşməsinə mane olur
- ultrabənövşəyi ş uların yer səthinə düşməsinə mane olur
- iqlim dəyişmələri yaradır
- təbii şərait v  sərvətlərin yerləşməsinə təsir edir

217 Məişət tullantıları obyektləri hansı zonaya aid edilir?

- ictimai fəaliyyət zonasına
- yaşıyış zonalarına
- istehsalat zonalarına

- istirahət zonasına
- xüsusi təyinat zonasına

218 Tikinti zonaları növlərinə aid deyil:

- xüsusi təyinat zonaları
- yaşayış zonası
- ictimai fəaliyyət zonası
- istehsalat zonası
- əhalinin yerləşmə zonası

219 Şəhərsalma fəaliyyəti nəyin əsasında təşkil olunur?

- mövcud qanunvericilik əsasında
- təbii şəraitə uyğun
- əhalinin sayına uyğun
- istehsalın həcminə görə
- şəhərin yerləşdiyi ərazi əsasında

220 İri şəhərlərdə əhalinin əsas tələbatı hansı məhsullardır?

- təmiz havaya
- sənaye məhsullarına
- nəqliyyat vasitələrinə
- ərzaq və suya
- kommunikasiya xidmətinə

221 Azərbaycan Respublikasında yürüdülmən ekoloji siyasətin əsas məqsədinə daxil deyil:

- təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə
- gələcək nəsillərin ehtiyacının təmin edilməsi
- iqtisadi potensialın qorunması
- aqrar sənaye kompleksi payının azaldılması
- əmək potensialının qorunması

222 İstehsalat zonaları zonasına aid deyil:

- mühəndis
- nəqliyyat
- kommunal
- sanitariya qoruyucu
- təhsil

223 Şəhər tikintilərinin aparılması zamanı məhdudlaşdırılan sahələrə aid deyil:

- mürəkkəb təbii iqlim şəraiti sahələri
- mədəni abidələr, şəhər ətrafı qoruq zonaları
- xüsusi təbii qoruq sahələri
- ekoloji təhlükəli zonalar
- əhalinin yaşayış yerləri

224 Bir mln. əhalisi olan şəhərin gündəlik suya tələbatı nə qədər hesablanmışdır?

- 260 mln.ton
- 600 mln.ton
- 300 mln.ton
- 470 mln. ton
- 350 mln.ton

225 2011-ci ildə dünyada şəhər əhalisi nə qədər olmuşdur?

- 51,0%
- 47,2%
- 52,5%
- 48,6%
- 49,5%

226 Şəhərlərdə sənaye tullantıları ilə çirklənmənin əsas səbəblərindən biridir:

- hakim küləklərin istiqaməti və gücünün nəzərə alınmaması
- yaşıllıq zonalarının çox olması
- çox sənaye məhsulu istehsal edilməsi
- əhalinin tələbatının çox olması
- sənayenin xammalla təchizatı

227 Bir və ya bir neçə mərkəzi şəhərin ətrafında kiçik qəsəbələrin yerləşməsi nə adlanır?

- meqalopolis
- aqlomerasiya və ya konurbasiya
- geokimyəvi əyalətlər
- miqrasiya mərkəzləri
- urbanizasiya

228 Şəhər əhalisinin geokimyəvi strukturu əhaliyə hansı təsiri göstərir?

- yaşayış səviyyəsinə
- sağlamlığına
- kommunal təminatına
- təbii artımına
- yaş göstəricisinə

229 İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətin gərginliyi nə ilə əlaqədardır?

- elmi səviyyənin aşağı olması
- əhalinin miqrasiyası
- əhalinin sıxlığı
- əhalinin təbii artımı
- aqlomerasiyası

230 Müasir şəhərlər əhali məskəni olmaqla, daha hansı xüsusiyyətə malikdir ?

- ətraf mühitə təsir edən sistemdir
- əhalinin təbii artımı sürətlənir
- kommunal sistem yaradır
- sənaye məhsulu istehsalını tənzimləyir
- əhali başqa ölkələrə gedir

231 Dünya üzrə şəhər əhalisinin ümumi artımının neçə faizi İEOÖ-in payına düşür?

- 30%
- 80%
- 60%
- 50%
- 20%

232 Urbanizasiyanın tempi hansı qrup ölkələrdə daha sürətlə gedir?

- ABŞ, Kanada və Yaponiyada

- Avropa ölkələrində
- yeni sənayeləşmiş ölkələrdə
- inkişaf etmiş ölkələrdə
- inkişadfa olan ölkələrdə

233 əhalinin şəhərlərdə məskunlaşması nə adlanır?

- urbanizasiya
- meqalopolis
- miqrasiya
- aqlomerasiya
- yalançı urbanizasiya

234 əhali artımının yaratdığı problemlərə aid deyil:

- ekoloji
- təhsil
- xammal
- ərzaq
- enerji

235 əhalinin sayının artıb azalması hansı siyasətdə tənzimlənir?

- ölkənin əhaliyə münasibəti ilə
- əhalinin elmi səviyyəsi ilə
- dövlətin demoqrafik siyasəti ilə
- dövlətin iqtisadi siyasəti ilə
- demoqrafik partlayışda

236 Bizim eranın əvvəlində dünya əhalisinin sayı nə qədər olmuşdur ?

- 175 mln.nəfər
- 200 mln. nəfər
- 85mln.nəfər
- 100 mln. nəfər
- 150 mln.nəfər

237 ətraf mühitin ekoloji vəziyyəti ilə əhali arasında asılılıq necə baş verir?

- şəhərlərdə əhali artır
- əhalinin milli tərkibi pozulur
- etnik tərkib dəyişir
- əhalinin sayı dəyişir
- əhalinin elmi səviyyəsi azalır

238 əhalinin sayının dəyişməsinə təsir edən amillərdən hesab olunur:

- əhalinin istehlakçı olması
- əmək ehtiyatlarının dəyişməsi
- şəhər,kənd əhalisinin nisbəti
- qadın,kişi nisbəti
- müharibələr,aclıq epidemiyaları və s.

239 əhali ilə istehsal arasındakı uyğunluq:

- dinamik inkişafıdır
- məhsuldar qüvvələrin aparıcı sahəsidir
- əhali istehsalın xammalıdır
- əhali şəbəkəsinin sıxlığıdır

istehsalın əsas fondudur

240 Urbanizasiya səviyyəsi aşağı olan regionlardan şəhər əhalisi 20%-dən az olanları harada yerləşir?

- Cənub-Şərqi Asiyada
- Latin Amerikasında
- Afrikada
- Asiyada
- Avropada

241 Urbanizasiya səviyyəsinə görə dünya ölkələri neçə qrupa bölünür?

- 5 qrupa
- 6 qrupa
- 4 qrupa
- 2 qrupa
- 3 qrupa

242 Dünyada şəhərlərin inkişafında hansı proses daha sürətlə inkişaf edir?

- nəhəng şəhərlər
- kiçik şəhərlər
- aqlomerasiyalar
- meqalopolislər
- iri şəhərlər

243 əhalinin doğum və ölüm göstəricilərinin fərqi nəyi müəyyən edir?

- nisbi artımını
- əhalinin miqrasiyasını
- əhalinin sıxlığını
- əhalinin dinamikasını
- mütləq artımını

244 Dünyada olduqca yoxsul yaşayan əhalinin təqribi sayı nə qədərdir?

- 2 milyard nəfər
- 500 milyon nəfər
- 1 milyardan çox
- 100 milyon nəfər
- 200 milyon nəfər

245 Dünyanın neçə ölkəsində orqanik(ekoloji təmiz) kənd təsərrüfatı inkişaf etmişdir?

- bütün ölkələr
- 150 ölkəsinə qədər
- 100 ölkəsindən çoxu
- 50 ölkəsi
- 200 ölkəsi

246 əhalinin ərzaq probleminin həlli hansı tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir?

- ərzağın çoxsahəli olması
- sənaye məhsulu istehsalının inkişafı
- kooperativləşmə prosesinin mövcudluğu
- təmərküzləşmə prosesinin aktivliyi
- aqrar sektorun davamlı inkişafı

247 Dünyada əhalinin sağlamlıq problemini yaradan səbəblərdən biridir:

- qidanın çatışmamazlığı
- həkim personalının olmaması
- çətin müalicə olunan xəstəliklərin artması
- iqtisadi inkişafın zəifliyi
- İEO ilə İEOÖ səviyyəsindəki uyğunsuzluq

248 XXI əsrin I yarısında İ.İ.Meçnikovun hansı nəzəriyyəsi meydana gəldi ?

- əhali-səhiyyə nəzəriyyəsi
- immunitet nəzəriyyəsi
- sosioloji tədqiqatlar
- əhali nəzəriyyəsi
- sağlamlıq nəzəriyyəsi

249 əhalinin sağlamlıq problemi hansı mahiyyətə malikdir?

- ətraf mühitin çirklənməsidir
- dövlət siyasətidir
- qlobal xarakterlidir
- adi problemlər sırasındadır
- elmi araşdırmaadır

250 İnsan orqanizminin təbii mühitə çətinliklə adaptasiya olunmasının əsas səbəbi nədir?

- təbii ekosistemlərin dəyişməsi
- insan orqanizminin mürəkkəbliyi
- təbii şəraitin stabilliyi
- təbii sərvətlərin zənginliyi
- təbii mühitə antropogen təsirlər

251 ərzaq probleminin yaranmasına səbəb nədir?

- İEOÖ-də kənd təsərrüfatının zəif inkişafı
- elmin təsərrüfat sahələrində zəif tətbiqi
- kənd təsərrüfatında ekstensivlik
- İEO-də torpaq fondunun az olması
- su resurslarının çatışmamazlığı

252 ərzaq problemi hansı səbəbdən yaranır?

- səhrələşmə prosesinin aktivliyi]
- əhali sıxlığının azlığı
- əhalinin sayının çox olması
- təminatın lazımi səviyyədə olmaması
- dünya torpaqlarının yararsız olması

253 Şəhərlərin özünə məxsus xüsusiyyətinə aid deyil:

- suyun dövranı pozulur
- su təminatı yüksəkdir
- atmosferin şəffaflığı aşağı olur
- biokimyəvi əyalətdir
- hava normadan artıq qızır

254 Şəhərlərin inkişafı ilə əlaqədar yaranan problemlərə aid deyil

- təbii mühitin pisləşməsi
- sosial səviyyənin pisləşməsi
- ərzaqla təminat

- işlə təminat
- ətraf mühitə antropogen təsir

255 London smuqu hansı prosesdən yaranır?

- ölkələrin qarşılıqlı inteqrasiyasından
- toz hissəcikləri ilə kimyəvi inqredientlərin qarışığından
- insan fəaliyyətindən
- atmosferdə müxtəlif maddələrin qarışığından
- elmi-texniki tərəqqinin naaliyyətlərindən

256 Monitoringin obyektı dedikdə aşağıdakılardan hansı nəzərdə tutulur?

- atmosfer, kriosfera
- yerüstü sular, okeanlar.
- atmosfer, yeraltı sular.
- atmosfer, yer üstü sular, okeanlar, dənizlər, yeraltı sular, kriosfera.
- okeanlar və dənizlər.

257 Qlobal monitoring sistemi nədir?

- cavabların hamısı doğrudur.
- litosfer qatında baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- yer kürəsinin atmosferində baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- dünyada baş verən proseslərə və yer kürəsinin biosferində bütün ekoloji komponentlərə nəzarətlə yanaşı ekstremal vəziyyətlərin yaranacağı barədə xəbərdarlıq etmək.
- materiklərin su hövzələrində baş verən proseslərə nəzarət etmək.

258 Sel, Vulkan, Zəlzələ, quraqlıq, torpağın eroziyası və s. hansı monitoring sisteminə aid edilir?

- bioloji monitoring
- məsafə monitoringi
- Fiziki monitoring
- kimyəvi monitoring
- bioloji monitoring

259 Fotokimyəvi smuqun yaranma səbəbi nədir?

- fotokimyəvi smuq əmələ gəlmir
- zərərli maddələrin konsentrasiyasından
- kimyəvi reaksiya ilə havanın təkrar çirklənməsi
- bərk maddələrlə kristalların qarşılıqlı təsiri
- nəqliyyat vasitələrinin təsirindən

260 Alyaska smuqunun yaranma səbəbi nədir?

- atmosferdə müxtəlif qazların qarışığından
- təmərküzləşmə prosesinin aktivliyindən
- ətraf mühitə antropogen təsirlərdən
- sənaye müəssisələrinin qəzaya uğramasından
- havanın mənfi temperaturu ilə günəş radiasiyasının təsirindən

261 Çirkləndirici mənbələrinin monitoringi dedikdə başa düşülür:

- bir nöqtədə yerləşən mənbənin.
- Hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin.
- yerini dəyişməyən, bir nöqtədə yerləşən mənbəyin, hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin və müəyyən bir sahənin
- yerini dəyişməyən mənbəyin monitoringi
- müəyyən bir sahənin.

262 Ekoloji siyasətin prioritet istiqamətlərindən biridir:

- biri deyil
- ETT nəaliyyətlərinə yiyələnmək]
- yeni texnologiyaların mənimsənilməsi
- əhalinin işlə təmin olunması
- sağlam ekoloji mühitin yaranması

263 Tullantı suları nəyə deyilir?

- qaynar sular,buxar və ya buxar-su qarışığı
- müxtəlif boru birləşmələrindən,siyirtmə və kippəclərdən sızan su
- yer üzərinə neftin təbii olaraq öz-özünə axması nəticəsində yığılan maye
- gil,yağlı maddələr,kimyəvi reagentlər,qazılmış süxurlar ilə çirklənmiş sular.
- yeraltı təbii istilik mənbələri

264 İctimai fəaliyyət zonasına daxil deyil:

- maliyyə iş mərkəzləri
- təhsil
- kənd təsərrüfatı
- ticarət
- elmi-tədqiqat

265 əhalinin təbii artımı nədir?

- doğulanlarla ölənlərin say fərqi
- urbanizasiya prosesi
- əhalinin yerləşməsi
- əhalinin mütləq artım
- doğulan əhalinin sayı

266 Monitoring sistemi siniflərinə ayrılır:

- aparıldığı yerə görə.
- təsir amilinə, çirkləndirici mənbələrə, miqyasına görə.
- çirkləndirici mənbələrə görə.
- təsir amilinə görə.
- miqyasına görə

267 Baza monitoring sistemi zamanı nələr nəzərə alınır?

- fiziki təsir amilləri
- çirklənmə dərəcəsi
- regional antropogen təsirlər
- urbanizasiya səviyyəsi
- kimyəvi tullantılar

268 Fiziki monitoring dedikdə başa düşülür:

- ətraf mühitə təsir edən müxtəlif kimyəvi proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitə təsir edən fiziki proseslərə nəzarət.
- litosferdə gedən proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitdə gedən bioloji proseslərə nəzarət.
- insan orqanizmində gedən proseslərə nəzarət.

269 İmpakt monitoring sistemi nədir?

- Antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitoringi.

- lokal antropogen təsirlərə məruz qalmayan zonaların monitorinqi.
- regional və lokal antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli
- regional antropogen təsirlərə məruz qalan zonaların monitorinqi.
- Lokal antropogen təsirlərə məruz qalan təhlükəsiz zonaların monitorinqi.

270 Aşağıdakı cavablardan hansı doğrudur?

- cavabların hamısı doğrudur.
- kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri ilə məşğul olur.
- bir neçə antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.
- lokal monitorinq sistemi konkret antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.
- təbii çirkləndirici mənbələrin təsiri ilə məşğul olur.

271 Ekobiokimyəvi monitorinq dedikdə başa düşülür:

- ətraf mühitin fiziki və kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin kimyəvi və bioloji vəziyyətinə nəzarət.

272 Mənafe monitorinqi nədir?

- xüsusi cihazlarla torpaq örtüyündə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla atmosferdə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş uçan aparatlarla kosmosda və istənilən sahədə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla litosferdə aparılan monitorinq.

273 Milli monitorinq sistemi dedikdə başa düşülür:

- şəhərdaxilində aparılan monitorinq.
- ölkə miqyasında aparılan monitorinq.
- bir neçə ölkədə aparılan monitorinq.
- beynəlxalq miqyasda aparılan monitorinq.
- materikdə aparılan monitorinq.

274 Baza monitorinq sistemi nədir?

- litosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- faunada baş verən hallara nəzarət etmək.
- bitki aləmində baş verən hallara nəzarət etmək.
- regional antropogen təsirlər nəzərə alınmaqla təbiətdə baş verən hallara nəzarət etmək
- hidrosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.

275 Aşağıdakı cavablardan hansı düzgün deyil?

- sənaye müəssisələrinin çirkləndirilməsi başa düşülür.
- müxtəlif təbii təsir amilləri başa düşülür.
- müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri başa düşülür.
- monitorinqin təsir amili dedikdə müxtəlif kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri başa düşülür.
- müxtəlif fiziki təsir amilləri başa düşülür.

276 ətraf mühitin monitorinqi nədir?

- ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsidir
- uzun müddətli müşahidə sistemi olub, ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və onun dəyişməsi istiqamətinin proqnozlaşdırılması.
- demoqrafik proseslərə nəzarət sistemidir.

- onun dəyişmə istiqamətinin proqnozlaşdırılmasıdır.
- ətraf mühitin qısa müddətli-müşahidə sistemidir.

277 Monitorinqin təsir amili dedikdə başa düşülür:

- fiziki təsir amilləri.
- təbii təsir amilləri.
- kimyəvi çirkləndirici maddələr.
- müxtəlif çirkləndirici maddələr.
- müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri

278 Ekoloji pasport hansı müddətdə etibarlıdır?.

- 6 ay müddətinə
- 3 il müddətinə
- 1 il müddətinə
- 2 il müddətinə.
- 5 il müddətinə

279 Təsərrüfat fəaliyyətinin ekoloji ekspertizası:

- iqtisadi siyasətin əsasıdır.
- ekoloji maarifləndirmə vasitəsidir.
- ekoloji təhsilin bir formasıdır.
- dövlət ekoloji nəzarətinin əsas funksiyalarından biridir.
- demoqrafik siyasətin tərkib hissəsidir.

280 Müəssisələrin ekoloji pasportu özündə əks etdirir?

- "ekoloji pasport" olmur
- təbii resursların istehlaklı
- mühafizə tədbirlərinin vaxtı, xərcləri və s
- mühafizə tədbirlərinin vaxtı, xərcləri və s
- təbii resursların müxtəlifliyi

281 Ekoloji ekspertizanın əsas prinsipləri hansılardır?

- enerjiyə qənaət, müstəqillik, imperativ, aşkarlıq.
- imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət.
- müstəqillik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət, riskin azaldılması.
- imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, müstəqillik, komplekslilik
- peşəkarlıq, müstəqillik, aşkarlıq, imperativ.

282 ətraf mühitin ekspertizası hansı hallarda keçirilməlidir?

- ekoloji fəlakət baş verdikdə.
- milli valyuta dəyərini itirdikdə.
- ölkədə iqtisadi islahatlar aparıldıqda.
- iqtisadiyyatda böhran baş verdikdə.
- təsərrüfat, layihə və planları reallaşmaqdan əvvəl.

283 Müəssisənin Ekoloji pasport hansı müddətə tərtib olunur?

- müddətsizdir
- 5 il
- 1 il
- 3 il
- 2 il

284 2000ci ildə Berlində keçirilmiş Urban-XXI beynəlxalq konfransda proqnozlaşdırılmışdır:

- əhalinin təhsil problemi
- əhalinin sayının azalması
- əhalinin çox hissəsinin şəhərlərdə yaşayacağı
- əhalinin çox hissəsinin aqlomerasiyalarda cəmlənəcəyi
- əhalinin sağlamlıq problemi

285 Smoq hadisəsinin çox yarandığı məkan haradır?

- səhralaşma prosesi
- kənd təsərrüfatı regionları
- şəhər atmosferi
- yerin üst hissəsi
- meşə zonası

286 Ümumi çirkləndiricilərin neçə faizi avtomobil nəqliyyatının payına düşür?

- 60-70%
- 40-50%
- 20-25%
- 10-20%
- 30-35%

287 Müstəqillik prinsip ekoloji fəaliyyətin hansı sahəsinə aiddir?

- ekoloji maraqlara
- ekoloji auditə
- ekoloji tənzimləməyə
- ekoloji monitorinqə
- ekoloji ekspertizaya

288 Aşağıdakı cavablardan hansı ekoloji pasportda öz əksini tapmamışdır?

- çirkab sularının təmizlənmə mexanizmi, tullantıların keyfiyyət və kəmiyyət göstəriciləri.
- istifadə olunan ehtiyatın kəmiyyət, keyfiyyət göstəriciləri.
- ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələr.
- müəssisə haqqında ümumi məlumat və istifadə olunan texnologiya.
- əsas məhsullar istehsalının texnoloji sxemi, havaya atılan tullantıların təmizlənmə sxemləri.

289 Sənaye müəssisəsinin ekoloji pasportu nədir?

- ətraf mühitin çirklənməsinə görə ödənişlərin miqdarı haqqında sənəd.
- tullantıların, çirklənmənin izn həddləri haqqında sənəd.
- müəssisə ilə ətraf mühit arasında qarşılıqlı əlaqə və təsirin xüsusiyyətlərinə əks etdirən kompleks sənəd.
- cərimə sanksiyaların şərtləri haqqında sənəd.
- təsərrüfat və digər fəaliyyətlərə icazə verən ekoloji tələblər.

290 Aşağıdakılar hansı monitorinqin praktiki istiqamətlərinə aid deyil?

- əhalinin miqrasiyasının nizamlanması.
- çirkləndiricilərin təsirdən ətraf mühitdə yarana biləcək vəziyyətin proqnozu.
- ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirklənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
- ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.
- bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi.

291 Biosferin özünü tənzimləmə xüsusiyyəti necə adlanır?

- Klimatologiya

- Ekoloji böhran.
- Homeostazm
- Noosfer
- Konvergeniya

292 Təbiətdə maddələrin böyük (geoloji) dövrünü necə baş verir?

- Günəş enerjisi ilə Yer radioaktiv maddələrinin qarşılıqlı əlaqəsi nəticəsində baş verir
- Günəş enerjisi ilə maqmatik süxurların qarşılıqlı əlaqəsilə baş verir
- Günəş enerjisi ilə Yer səth enerjisinin qarşılıqlı təsiri ilə baş verir
- Günəş enerjisi ilə Yer dərinlik enerjisinin qarşılıqlı təsiri ilə
- Günəş enerjisi ilə çökmə süxurların qarşılıqlı əlaqəsilə baş verir

293 Biosferdə maddələrin kiçik (biogeokimyəvi) dövrünü necə tamamlanır?

- Hidrosfer və atmosfer daxilində tamamlanır
- Yalnız hidrosfer daxilində tamamlanır
- Yalnız atmosfer daxilində tamamlanır
- Yalnız biosfer daxilində tamamlanır
- Yalnız litosfer daxilində tamamlanır

294 Qlobal ekoloji problemlərin həlli üçün tələb olunur? 1. Hərbi xərclərin azadılması hesabına iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi. 2. Qlobal təhlükəsiz texnologiyaların tətbiqi nəticəsində iqtisadiyyatın stabilliyinin təmini, 3. Kənd təsərrüfatının kimyalaşdırılması, 4. Ekoloji sahə üzrə beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi, 5. Təbii resursların ekstensiv mənimsənilməsi.

- 1,3,5
- 3,4,
- 2,3,4
- 1,2,4
- 2,4,5

295 Abşeron yarımadasında gündəlik radiasiya fonu dəyişilir

- 6-18 mkr/saat
- 3-15 mkr/saat
- 10-12 mkr/saat
- 5-10 mkr/saat
- 6-8 mkr/saat

296 Radiasiya nədir?

- doğru cavab yoxdu
- ağır metallardan ayrılan şualardır
- radioaktiv maddələrdən ayrılan ionlaşdırıcı şualardır
- günəşdən gələn şua enerjisi
- makroelementlərdən ayrılan şualardır

297 Antropogen və təbii təsirlər nəticəsində ətraf mühitin dağılma təhlükəsi ilə əvvəl ya mənfi ekoloji vəziyyətlərdə səhiyyənlənən və bu səbəbdən insanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına təhlükə yaradan vəziyyət adlanır?

- kataklizm
- təhlükəli ekoloji vəziyyət
- təhlükəli krizis vəziyyəti
- təhlükəli böhran vəziyyəti
- təhlükəli hal

298 Ekologiyanın əsas funksional vahidi adlanır?

- populyasiya
- biosenoz
- ekotop
- ekosistem
- biosfer

299 Ekosistemdə oksigenin dövrünü əlaqədardır?

- doğru cavab yoxdur
- atmosfer və hidrosferlə
- ozon və hidrogenlə
- kimyəvi birləşmələrin xarakteri ilə
- fotosintez və tənəffüsə

300 Həyat üçün lazım olan enerjini almaq üçün orqanizmin üzvü maddələri oksidləşəcək CO₂ və H₂O yaradır. Bu proses necə adlanır ?

- birləşmə
- nəfəsvermə
- nəfəsalma
- ayrılma
- tənəffüs

301 Biosferdə kükürd qazının (SO₂) çoxluğu səbəb olur?

- leysan tipli yağıntılara
- dumanın əmələ gəlməsinə
- qirovun yaranmasına
- buludun yaranmasına
- turş yağışlara

302 Karbon qazının atmosferə normadan artıq atılması səbəb olur?

- doğru cavab yoxdur
- dövretmə sisteminin pozulmasına
- «parnik» effektinin yaranmasına
- oksigen miqdarının azalmasına
- qlobal soyuqlaşmaya

303 İnsan və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına, ətraf mühitə antropogen və təbii təsirlər nəticəsində təhlükə yaradan vəziyyətə deyilir?

- ekoloji yük
- ekoloji böhran
- ekoloji təhlükə
- ekoloji təhlükəsizlik
- ekoloji qəza

304 Noosfera termini hansı mənada işlənir?

- doğru cavab yoxdur
- həyat tərzini, əxlaq, mədəniyyət
- ağıl, düşüncə, idrak
- yaşayış mühiti, məskun sahəsi
- dövrün tərzini, mənəviyyət

305 Biosferin özünü tənzimləmə xüsusiyyəti adlanır?

- doğru cavab yoxdur

- antrorostazm
- biostazm
- homeostazm
- neostazm

306 Enerjinin bir trofiki səviyyədən digərinə qəbulu edilən qida enerjisinin 10 % -ni təşkil edir. Bu ekologiyada necə adlandırılır?

- əlli faiz qaydası
- 100 faiz qaydası
- on faiz qaydası
- bir faiz qaydası
- iyirmi faiz qaydası

307 Yüksək dərəcədə formalaşmış ekosistemdə çoxluğu təşkil edən növlər adlandırılır?

- doğru cavab yoxdur
- dominant və edifikator
- neytralizm və dayanaqlı
- kommensalizm və konsument
- strukturlu və proporsional

308 Biogeosenoz və ekosistemi bir birindən fərqləndirən amil?

- doğru cavab yoxdur
- trofik faktordur
- zaman faktorudur
- məkan faktorudur
- dövrü sistem faktorudur

309 Biosferdə biokimyəvi dövretmə ayrılır?]

- doğru cavab yoxdur
- qazxəkilli maddələrin dövretməsi və çökmə dövrü
- mexaniki və üzvü dövretmə
- kimyəvi və fiziki dövretmə
- geoloji və fiziki dövretmə

310 Neobiosfer adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- bitkilərin mövcud olduğu sahə
- hazırda canlı orqanizmlərin mövcud oldub sahə
- canlıların keçmişində mövcud olduğu sahə
- heyvanların mövcud olduğu sahə

311 Noosfera anlayışını elmə gətirənlərdir?

- doğru cavab yoxdur
- Nesbit və Eburdin
- Odum və Rulye
- Vernandski və Naumov
- Toyer de Şarden və Lerua

312 Konkret ərazidə bioloji növün sərbəst cütləşib öz sayını tənzim edə bilərək, coğrafi, ekoloji və etoloji sədlər ilə bir-birindən az-çox ayrılan fərdlər qrupuna deyilir?

- biogenoz
- biotik faktor

- növ
- populyasiya
- biosenoz

313 ən böyük və davamlı ekosistem?

- coğrafi mühitdir
- hidrosferdir
- atmosferdir
- geosferdir
- biosferdir

314 Ekosistemi təşkil edən bloklar aşağıdakılardır?

- doğru cavab yoxdu
- biosenoz və biotop
- redusent və dövrü
- produsent və dayanaqlı
- təbii və antropogen

315 Ekosistemin inkişafına təsir edən dinamika adlanır?

- mövsümü dinamika
- dövrü dinamika
- sutkalıq dinamika
- istiqamətlənmiş dinamika
- dəyişkən dinamika

316 Ekosistemdə heyvanlar tərəfindən yaradılan trofiki (qida) səviyyə adlanır ?

- doğru cavab yoxdur
- heterotrof və ya konsument
- simbioz və ya fabrik
- forik və ya parazitizm
- rəqabət və ya forik

317 Ekosistemdə bitkilər tərəfindən yaradılan trofiki (qida) səviyyə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- rəqabət və ya kommensalizm
- parazitizm və ya fabrik
- simbioz və ya forik
- avtotrof və ya produsent

318 Ekosistemdə trofik əlaqə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- eyni məkandan yaşayış üçün istifadə əlaqəsi
- müxtəlif məkandan istifadə əlaqəsi
- yalnız bitkilərin məskunlaşdığı ərazi
- yalnız heyvan növlərinin əlaqəsi

319 Ekosistemin dinamik növüdür?

- doğru cavab yoxdur
- sutkalıq və dövrü
- təkrar və dəyişkən
- sadə və mürəkkəb
- istiqamətlənmiş və sadə

320 Təhlükəli ekoloji vəziyyətin yaranması və inkişafın qarşısının alınması və onların nəticələrinin aradan qaldırılması üzrə tədbirlər sistemi adlanır?

- doğru cavab yoxdu
- ekoloji durumun sağlamlaşdırılması
- ekoloji təhlükəsizliyin təmini
- ekoloji təhlükəli vəziyyət
- ekoloji yük

321 İnsanın və cəmiyyətin həyatı vaxtın maraqlarının, ətraf mühitin ona antropogen və təbii təsirlər nəticəsində yaranan təhlükələrdən qorunmasının təmini adlanır ?

- ekoloji krizis
- ekoloji vəziyyət
- ekoloji təhlükəsizlik
- ekoloji təhlükə
- ekoloji fəlakət

322 Ekosistemin inkişaf dinamikası, ekosistemin və ya biosenozun dəyişməsi ilə nəticələnir ki, bu proses adlandırılır?

- doğru cavab yoxdur
- prodüsent
- konsument
- suksessiya
- forik

323 Qlobal ekoloji problemlərə aiddir? 1.ətraf mühitin çirklənməsi, 2.atmosferin tozla çirklənməsi, 3. iqlim dəyişkənliyi, 4. yeraltı suların çirklənməsi, 5.ozon təbəqəsinin dağılma təhlükəsi. 6. Xəzər dənizinin problemləri

- 1,3,5
- 1,4,6
- 2,3,4
- 1,2,3
- 2,5,6

324 İndiki zamanda təbiət və cəmiyyətin birgə fəaliyyəti mərhələsində, ətraf mühitin mühafizəsinin təmini üzrə, ekoloji tələbatla cəmiyyətin təbii resurslardan istifadəsinə olan maraqları arasında uyğunsuzluqdan, iqtisadiyyatla ekologiya arasında yaranan ziddiyyət adlanır?

- ekoloji vəziyyət
- ekoloji maraq
- ekoloji böhran
- ekoloji tarazlıq
- ekoloji hal

325 əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu qəbul edilmişdir

- 2008-ci ildə
- 1997-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 1990-ci ildə
- 2000-ci ildə

326 Həyat üçün istifadə olunan, biosferdə dövr edən kimyəvi elementlərin və qeyri-üzvü birləşmələrin hərəkəti adlanır?

- doğru cavab yoxdur

- biogen elementlərin dövretməsi
- mikroelementlərin dövr etməsi
- birləşmələrin dövr etməsi
- geokimyəvi birləşmələrin dövretməsi

327 Biosferdə maddələrin dövretməsi ayrılır?

- doğru cavab yoxdur
- biokimyəvi və hidroloji
- təbii və antropogen
- qeoloji və bioloji
- kimyəvi və qeokimyəvi

328 Biosferin başlıca xüsusiyyətlərindəndir? 1. mərkəzləşdirilmiş sistem; 2. qapalı sistem; 3. açıq sistem; 4. müxtəliflik; 5. çoxsahəlilik 6. dövrü sistem.

- 4,5,6
- 1,3,4
- 2,3,5
- 1,3,6
- 3,4,5

329 Paleobiosfer və ya ağ biosfer adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- fauna və floranın yayıldığı sahə
- qədimdə canlı orqanizmlərin yaşadığı sahə
- Hal-hazırda canlıların mövcud olduğu sahə
- biosferdə canlıların mövcud olduğu sahə.

330 Biosfer təliminin yaradıcısı kimdir?

- İzrael
- Naumov
- Odum
- Vernadski
- Dokuçayev

331 Biosfer anlayışını elmi ədəbiyyata ilk dəfə kim və neçənci ildə gətirmişdir?

- Dokuçayev, 1898-ci ildə
- Lamark, 1870-ci ildə
- Vernadski, 1861-ci ildə
- Zyuss, 1875-ci ildə
- Odum, 1860-ci ildə

332 Biosferdə maddələrin dövretməsi xarakterizə olunur?

- doğru cavab yoxdur
- dövretmə istiqaməti və ya azimutu ilə
- dövretmə sürəti və dövr vaxtı ilə
- dövr bucağı və məsafəsi ilə
- dövretmə elementləri və birləşmələri ilə

333 Maddələr və enerji mübadiləsinin qarşılıqlı baş verdiyi, canlı aləmə onların məskunlaşdığı iühit arasında olan birgə fəaliyyət adlanır?

- təbii mühit
- ekoloji sistem

- bioqeoşenologiya
- coğrafi mühit
- biotik struktur

334 Ekosistem anlayışını ilk dəfə kim təklif etmişdir?

- L.Libix
- K.Uatt
- C.Xarçinski
- A.Tensli
- Y.Odum

335 Ekoloji sistemlər yaranma səbəblərinə görə bölünür?

- uzunömürlü və dayanıqlı
- süni və mədəni
- təbii və antropogen
- davamlı və dəyişkən
- doğru cavab yoxdur

336 Ekoloqiyada elementar vahid nədir?

- həyat dalğasıdır
- fərdin populyasiyasıdır
- doğru cavab yoxdur
- biokütlədir
- biotik birlikdir

337 Populyasiyanın əsas xüsusiyyətlərindən biridir?

- uzunömürlü populyasiya olması
- fərdlərin sayının dinamikası və tənzimlənmə mexanizmi
- doğru cavab yoxdur
- populyasiyanın inkişafının iqlim şəraitindən asılılığı
- populyasiyanın modifikasiya olması və ya dəyişməsi

338 Aşağıdakılardan hansı sığorta hadisəsinə aid deyil?

- müəssisə işçilərinin əmək haqqlarının ödənilməsi ilə əlaqədar olan məsrəflər.
- əmlakın korlanması və məhv olunması üzündən dəyən zərərin kompensasiyası.
- ətraf mühitdə həyat şəraitinin pisləşməsi ilə əlaqədar dəyən ziyan.
- çirkənlənmiş ərazinin təmizlənməsi və oranın abadlaşdırılması üçün məsrəflər.
- ilkin təhqiqatlar və məhkəmə prosesləri ilə əlaqədar məsrəflər.

339 Büdcədən ayrılan vəsaitin digər maliyyələşmə mənbələrindən üstünlüyü nədir?

- vəsaitin başqa məqsədlərə xərclənməsi.
- vəsaitin azlığı
- vəsaitin çoxluğu
- vəsaitin davamlılığı
- vəsaitin təyinatı üzrə xərclənməsi.

340 Aşağıdakılardan hansı təbiəti mühafizə tədbirlərinə yönəldilən vəsaitin əsas mənbəyi hesab edilir?

- kommersiya bankları.
- yerli büdcələr.
- nazirlik və komitələrin vəsaitləri.
- müəssisələrin öz vəsaitləri.
- dövlət büdcəsi.

341 Qabaqcadan qarşısı alınma bilməyən ekoloji hadisələrin əmələ gəlməsi necə adlanır?

- iqtisadi risk
- maddi risk
- əmək riski
- sosial risk
- ekoloji risk

342 Müəssisədə istifadə olunan resurslar və onların ətraf mühitə təsiri hansı texniki-normativ sənəddə göstərilir?

- vətəndaş pasportunda
- şəhər pasportunda
- dəzğahların pasportunda
- ekoloji pasportunda
- avadanlıqların pasportunda

343 Ekoloji riskin göstəricisinə daxil deyil:

- təhlükəli amillərin yaranması ehtimalı
- itkinin kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri
- itkinin yaranması ehtimalının qeyri-müəyyənliyi
- itkinin miqdarının qeyri-müəyyənliyi
- itkinin miqdarı

344 Aşağıdakı ifadələrdən hansı ekoloji riskin əsas kəmiyyət göstəricilərinə aid deyil?

- İtki termini
- Ətraf mühitin qorunması
- İqtisadi ziyan
- Sosial-iqtisadi ziyan
- Sosial zərər

345 Faktiki və mümkün ola bilən sosial və iqtisadi zərər ekoloji riskin hansı göstəricisidir?

- İtki göstəricisidir
- İqtisadi ziyan göstəricisidir
- Ekoloji ziyan göstəricisidir
- Sosial – iqtisadi ziyan göstəricisidir
- Sosial zərər göstəricisidir

346 Bir qəzada həlak olmuş insanların sayı ilə bu qəzanın ehtimalı arasındakı nisbəti riskin hansı kateqoriyasıdır?

- Fərdi risk
- Ekoloji risk
- Sıfır və məqbul risk
- Məqbul risk
- Sosial risk

347 Ekoloji menecmentin funksiyalarından biri aşağıdakıdır:

- ekoloji öhdəlik;
- ekoloji ekspertiza.
- balanslaşdırma;
- planlaşdırma;
- ekoloji siyasət;

348 Ekoloji menecment konsepsiyasında mühüm rol oynayan funksiya:

- təhlükəsizlikdir;
- idarəetmədir;
- yerləşdirmədir;
- tullantıların utilizasiyasıdır;
- səmərəlilikdir.

349 Təbii və antropogen təsirdən ətraf mühitdə baş vermiş dəyişikliklərə nəzarət nə adlanır?

- qlobal monitorinqdir
- biosferin kompleks monitorinqi
- fiziki monitorinqdir
- biosferin kompleks monitorinqidir
- qısa müddətli monitorinqdir.

350 Ekoloji menecmentin əsasını təşkil edir:

- balans, nəzarət, uçot və audit;
- kartoqrafik, balans.
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma və monitorinq;
- ekstrapolyasiya, kartoqrafik;
- qiymətləndirmə, təhlil;

351 Ekoloji menecmentin məqsədi:

- idarəetmədə iqtisadi və ekoloji maraqları təmin etmək və təhlükəsiz əmək şəraiti yaratmaqdır;
- müəssisə və təşkilatlarda təbiəti mühafizə fəaliyyətini yaxşılaşdırmaqdır.
- təbiəti mühafizə problemlərinin həlli üçün menecmentdən istifadə maraqlarını artırmaqdır;
- hüquqi və fiziki şəxslərin təbiətdən istifadə fəaliyyətində hüquqlarını təmin etməkdir;
- təbiətdən səmərəli istifadə və resurs qoruyucu fəaliyyətdə beynəlxalq və milli aktların tələblərinə əməl etməkdir;

352 Ekoloji menecmentin funksiyalarına aid deyil:

- uçot və nəzarət;
- ekoloji marketing;
- planlaşdırma ;
- tənzimlənmə;
- balanslaşdırma.

353 Ekoloji menecment nədir?

- təbii resurslardan istifadədə ekoloji-iqtisadi problemlərin idarə olunmasını öyrənən elm sahəsidir;
- faydalı qazıntıların hasilatı, emalı və istifadəsini təmin edən sahədir.
- təbiətdən istifadə tədbirlərinin uçotu və nəzarətini təmin edən elm sahəsidir.
- cəmiyyətin idarə olunmasını özündə birləşdirən bir sahədir;
- təsərrüfatın inkişafını və planlaşdırılmasını təmin edən sahədir;

354 Ekobiokimyəvi monitorinq dedikdə başa düşülür:

- ətraf mühitin bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin kimyəvi və bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki və kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.

355 Milli monitorinq sistemi dedikdə başa düşülür:

- şəhər daxilində aparılan monitorinq.
- beynəlxalq miqyasda aparılan monitorinq.
- bir neçə ölkədə aparılan monitorinq.

- ölkə miqyasında aparılan monitoring.
- materikdə aparılan monitoring.

356 Baza monitoring sistemi nədir?

- litosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- regional antropogen təsirlər nəzərə alınmaqla təbiətdə baş verən hallara nəzarət etmək.
- bitki aləmində baş verən hallara nəzarət etmək.
- faunada baş verən hallara nəzarət etmək.
- hidrosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.

357 Monitoring sistemi siniflərinə ayrılır:

- təsir amilinə, çirkləndirici mənbələrə, miqyasına görə.
- təsir amilinə görə.
- çirkləndirici mənbələrə görə.
- aparıldığı yerə görə.
- miqyasına görə.

358 Monitoringin obyektini dedikdə aşağıdakılardan hansı nəzərdə tutulur?

- atmosfer, kriosfera
- atmosfer, yeraltı sular.
- yerüstü sular, okeanlar.
- okeanlar və dənizlər.
- atmosfer, yer üstü sular, okeanlar, dənizlər, yeraltı sular, kriosfera.

359 Aşağıdakılar hansı monitoringin praktiki istiqamətlərinə aid deyil?

- ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.
- əhalinin miqrasiyasının nizamlanması.
- bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi.
- çirkləndiricilərin təsirindən ətraf mühitdə yarana biləcək vəziyyətin proqnozu.
- ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirklənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.

360 Ekoloji monitoring həyata keçirilərkən üstünlük hansı üsula verilir?

- Bioloji üsullara
- Kimyəvi üsullara
- Fitometrik üsullara
- Distansion üsullara
- Fotometrik üsullara

361 Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi hansı istiqamətlər üzrə monitoring apara bilər? Hansı cavab düzgün deyil?

- Atmosferdə
- Təbii ehtiyatlar üzərində
- Torpaq ehtiyatları üzərində
- Su hövzələrində
- Səth sularında

362 Kompleks ekoloji monitoring sistemi konkret olaraq aşağıdakı məsələlərlə məşğul olur. Hansı cavab düzgün deyil?

- Bioindikatorlar vasitəsilə aparılan monitoring
- Nəzarət obyektinin seçilməsi
- Ayrılmış nəzarət obyektinin müayinəsi
- Nəzarət obyektini üçün informasiya modelinin seçilməsi

Ölçmə işlərinin planlaşdırılması

363 Ekoloji sığortanın mahiyyətini aydınlaşdırmaq üçün hansı anlayışları, prinsipləri və məlumatları bilmək lazımdır? Hansı cavab düzgün deyil?

- Sığorta tarifi
- Sığorta, sığorta hadisəsi
- Sığorta riski
- Sığorta məbləği, sığorta haqqı
- Əmtənin dəyəri

364 Hər hansı bir şəxs və ya təşkilatın pulla ölçülə bilən mənfəətinə müxtəlif təhlükələr nəticəsində dəyə biləcək zərərlərin qarşısını müəyyən haqq müqabilində almaq məqsədilə hazırlanan müqavilə nədir?

- Sığorta məbləği
- Sığorta riski
- Sığorta tarifi
- Sığorta haqqı
- Sığorta

365 Sığortaçıya dəymiş zərəri ödəmək imkanı yaradan taktiki hadisə nə adlanır?

- Sığorta haqqı
- Sığorta
- Sığorta hadisəsi
- Sığorta riski
- Sığorta məbləği

366 Sığorta hadisəsinin baş vermə ehtimalı nə adlanır?

- Sığorta riski
- Sığorta haqqı
- Sığorta məbləği
- Sığorta hadisəsi
- Sığorta

367 Qanuna və sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığortalının sığortaçıya verməli olduğu pul necə adlanır?

- Sığorta haqqı
- Sığorta hadisəsi
- Sığorta məbləği
- Sığorta tarifi
- Sığorta

368 Sığorta tarifi nədir?

- sığorta riskinin dərəcəsi
- sığorta fondunun yığılmasıdır
- qiymətə uyğun sığorta faizi dərəcəsidir
- sığortanın illik həcmidir
- belə termin yoxdur

369 Ekoloji sığorta nəyə xidmət edir?

- ətraf mühitə dəyən zərərə görə cərimələrin toplanmasına
- təbii resurslardan istifadəyə
- əhalinin ətraf mühitə təsirinə
- ümumi sığorta qanunlarına
- ətraf mühitə, insanların sağlamlığına ziyan vuran məsuliyyəti artırmağa

370 Keçirilmə metoduna görə monitorinq hansı növlərə bölünür?

- regional, fiziki, biokimyəvi
- lokal, qlobal, şəhər
- yerüstü, aviasiya, kosmik
- qlobal, kimyəvi, bioloji
- kimyəvi, fiziki, bioloji

371 Ekoloji sığorta hansı əsaslarla keçirilir?

- əmək və mülki
- könüllü və məcburi
- şəxsi və ailəvi
- rəsmi və qeyri-rəsmi
- gizli və açıq

372 Qeyri-mərkəzləşdirilmiş ekoloji sığorta fondunun maliyyə mənbələri:

- maddi istehsal sahələrinin müəssisə və birlikləridir
- dövlət və Milli Məclisdir
- ali təhsil müəssisələri və məktəblərdir
- əmək birlikləri və idarələrdir
- hərbi və nəqliyyatdır

373 Ekoloji sığortanın əsas məqsədi:

- insanları maddi maraqlandırmaq, qurğuların işləməsini təmin etmək
- insanların istirahətini təşkil etmək, qurğuları təkmiləşdirmək
- müəssisəni vergidən azad etmək, sığortanın dəyərini ödəmək
- müəssisəni vergidən azad etmək, dəymiş zərəri ödəmək
- müəssisələrə, insanlara və ətraf mühitə dəymiş zərəri ödəmək

374 Bakı buxtasının ekoloji vəziyyətinin kəskinləşməsinin səbəbləri:

- neft hasilatı və məişət çirkəbləridir;
- kimya sənayesi çirkəbləridir;
- boru-kəmərlər nəqliyyatıdır;
- dəniz nəqliyyatıdır
- dəmiryolu nəqliyyatıdır

375 Xəzərin ən çox çirklənmiş sahələri:

- Çilov və Qum adaları;
- Bakı buxtası
- Neft daşları və Neftçala sahilləri;
- Sumqayıt və Lənkəran sahilləri;
- Bakı və Xaçmaz sahilləri;

376 Tuqay meşələrinin kəsilməsinin mənfi ekoloji nəticələrindəndir :

- qrunut sularının səviyyəsinin aşağı düşməsi;
- torpaqların şoranlaşması;
- torpaq eroziyası;
- qrunut suların səviyyəsinin qalxması;
- torpağın sürüşməsi;

377 Azərbaycanda səhrələşmənin izləri hiss olunur:

- Samur-Dəvəçi ovalığında ;

- Gəncə-Qazax düzündə;
- cənub-şərqin Şirvan düzündə;
- Qarabağ düzündə;
- Mil düzündə;

378 Azərbaycanda atmosferin mühafizəsi tədbirləri sisteminə aid deyil:

- tullantısız texnoloqiylarının tətbiqi;
- təmizliyici qurğuların tətbiqi;
- Azərbaycanda atmosferin mühafizəsi tədbirləri sisteminə aid deyil:
- tullantıların utilizaziyası;
- sanitar-qoruyucu yaşıllıq sahələrinin salınması;
- mövcud texnoloqiylarla istehsalın genişləndirilməsi ;

379 Azərbaycanda ekoloji proseslər səbəbindən yaranmır:

- şoranlaşma
- sürüşmə
- eroziya
- zəlzələ
- aşınma

380 Azərbaycanda külək eroziyasına məruz qalır:

- Qanıx-Əyriçay vadisi;
- Abşeron və Cənub-Şərqi Şirvan ;
- Arazboyu düzənliklər;
- Salyan düzü;
- Acınohur

381 Su ehtiyatlarından daha çox içtifadə olunur :

- sənaye və məişətdə;
- doğru cavab yoxdur;
- kənd təssərrüfatı və sənayedə;
- kənd təssərrüfatı və məişətdə;
- kimya və metallurqiya sənayesində;

382 AFR, İsveçrə, İngiltərə, Avstraliyada meşələrin qırılması nə ilə əlaqədardır?

- su ehtiyatlarının azlığı ilə
- havanın temperaturunun yuxarı olması ilə
- antropogen amillərlə
- "turşulu yağışlarla"
- yağıntuların az olması ilə

383 İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətin gərgin olması nə ilə əlaqədardır?

- antropogen təsirin yüksək olması ilə əlaqədar
- nəqliyyatın çoxalması ilə bağlı
- kənd təssərrüfatı ilə əlaqədar
- ərazi problemləri və təbii artımın aşağı olması ilə bağlı
- ekoloji təhlükəsizliyin gözlənilməsi ilə əlaqədar

384 Azərbaycanda şoranlaşmış torpaqlar daha çox rast gəlinir:

- Lənkəran ovalığında;
- Abşeron -Qobustanda;
- Kür-Araz ovalığında;

- Qarabağ və Haramı düzlərində;
- Samur-Dəvəçi ovalığında;

385 Azərbaycanda su roziyası intensiv gedir:

- dağ meşələrindən;
- Gəncə-Qazax düzündə;
- dağlıq ərazilərdə;
- düzən meşələrində;
- ovalıqlarda

386 Azərbaycanda torpaq sürüşməsinin intensiv olduğu yer:

- Qoşqar dağı;
- Dərələyəz
- Qarabağ sıra dağları;
- Yan silsilə;
- Murovdağ

387 Araz çayını daha çox çirkləndirən ölkə:

- Ermənistan;
- Türkiyə
- Gürcüstan;
- Azərbaycan
- İran

388 Azərbaycanda tuqay meşələrinin əhəmiyyəti:

- mikroiklim yaradıcı;
- sanitariya-qoruyucu;
- torpaq qoruyucu;
- su və tarla qoruyucu;
- doğru cavab yoxdur;

389 Şərqi çinarının mühafizə olunduğu qoruq:

- Qarayazı
- Turyançay
- İlisu
- Hirkan
- Bəstəçay

390 Göy-göy qoruğunda mühafizə olunan iynəyarpaqlı ağac:

- Kükürd;
- Eldar şamı;
- Ardıc
- Qaraçöhrə
- Qarmaqvəri şam;

391 Tuqay meşələrinin mühafizə olunduğu qoruq:

- Hirkan qoruğu;
- Bəstəçay qoruğu;
- Turyançay qoruğu;
- Altıağac qoruğu ;
- Qarayazı qoruğu;

392 Türyançay qoruğunda mühafizə olunan ağac növləri:

- qovaq və söyüd;
- Türyançay qoruğunda mühafizə olunan ağac növləri:
- ardıc və saqqız ağacları;
- Eldar şamı və Çinar ;
- fisdıq və cökə;

393 Çirklənmiş çayların mənfi ekoloji nəticələri:

- sənaye qurğularınadır;
- otlaq sahələrinədir;
- insan sağlamlığı və torpaq sahələrindədir;]
- heyvandarlıq və uzumçülüyədir
- sənaye və heyvandarlıqadır

394 Xəzərin ekoloji problemlərinə dair birinci Beynəlxalq Konfrans çağrılmışdır:

- 1995-ci ildə;
- 1992-ci ildə;
- 1991-ci ildə
- 1990-cı ildə;
- 1993-cü ildə;

395 Xəzərin çirklənməsinin mənfi ekoloji nəticələri:

- neft hasilatınadır;
- balıq ehtiyatlarındadır;
- molyuskalardır;
- su bitkilərinədir;
- duz ehtiyatlarındadır;

396 Daxili çayları daha çox çirkləndirir:

- qara və əlvan metallurqiya çirkab suları;
- dağ-mədən və məişət çirkabları;
- məişət və yünqül sənaye çirkabları;
- kimya və yeyinti sənaye çirkabları;
- yeyinti və sənaye çirkabları;

397 Azərbaycan daxilində ən çox çirklənmiş çaylar:

- Filizçay və Dəmiraparançay;
- Qəncəçay və Köndələnçay;
- Pirsaatçay və Qöyçay;
- Qusarçay və Lənkərançay;
- Qoşqarçay və Filizçay;

398 Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyinin təmin olunmasının başlıca məqsədi:

- heyvanat aləminin qorunması
- təbii ekosistemlərin qorunması
- atmosferin qorunması
- meşələrin qorunması
- torpağın qorunması

399 Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyi təmin olunmasının başlıca məqsədlərindən deyil:

- doğru cavab yoxdur

- təbii ekosistemlərin qorunması
- zərərli fəaliyyətin mənfi ekoloji təsirlərin azaldılması
- biomüxtəlifliyin qorunması
- təbiətdən istifadənin səmərəli təşkili

400 Xəzərin çirklənməsinin yaratdığı ekoloji problem:

- mineral resursların hasilatında çətinlik;
- bioloji resursların azalması;
- su nəqliyyatında çətinliklər
- sahil torpaqlarının şoranlaşması;
- mineral resursların hasilatında çətinlik;

401 Xəzər daxilində yaradılmış milli park hansıdır:

- Qobustan
- Gürgün
- Xvalin
- Kaspi
- Abşeron

402 Xəzərin səviyyə təərəddüdünün başlıca səbəbləri:

- tektonik proseslər və çirklənmə;
- sürüşmələr;
- zəlzələlər;
- çirklənmə
- iqlim və tektonik proseslər ;

403 Xəzərə ən çox çirkab gətirən çay:

- Lənkəran çayı;
- Volqa çayı;
- Samur çayı;
- Kür çayı;
- Terek çayı;

404 Azərbaycan ərazisində Kür çayını çirkləndirən şəhərlər:

- Gəncə,Zərdab,İmişli
- Gəncə,Mingəçevir,Yevlax
- Şirvan,Göyçay,Ucar
- Kürdəmir,Şəmkir,Şirvan
- Mingəçevir,Salyan,Qazax

405 Azərbaycanda ətraf mühitin çirklənmə mənbələrindən deyil:

- yüngül sənaye
- əlvan metallurgiya
- yanacaq-energetika kompleksi
- kimya sənayesi
- tikinti materialları istehsalı

406 Qoruq nədir?

- doğru cavab yoxdur
- təbii komplekslərin qorunduğu və təsərrüfat fəaliyyətinə icazə verilən ərazidi
- canlıların orqanizmlərinin bərpa olunduğu sahədir
- bütün təbiət komplekslərinin təbii vəziyyətdə saxlanılan ərazidi

- mühafizə zolaqları olmayan ərazilərdir

407 Milli Park nədir?

- doğru cavab yoxdur
 mühafizə olunan təbii kompleksə malik ərazi olmaqla ekoturizmə icazə verilən sahədir
 iqtisadi baxımdan gəlir gətirməyən qoruq sahəsidir
 Ekskursiya obyektidir
 təsərrüfata yararlı mühafizə olunan ərazidir

408 Azərbaycan torpaqlarının dedredasiyası səbəblərindəndir:

- torpaq qoruyucu tədbirlər;
 yol, kanal, su anbarları tikintisi;
 torpaqların meliorasiyası;
 meşəsalma
 torpaqların rekultivasiyası;

409 Xəzərdə köçəri quşların mühafizə olunduğu qoruq:

- Şahdağ
 Qızılağac
 Hirkan
 Qobustan
 Şirvan

410 Xəzərə ən çox çirkab axıdan Azərbaycan çayı :

- Lənkərançay;
 Araz çayı;
 Qudyalçay
 Samur
 Kür çayı

411 Azərbaycanda atmosferin başlıca çirklənmə mənbələri:

- sənaye sahələri və kənd təsərrüfatı
 bərk formalı tullantılar
 dağ-mədən işləri
 kənd təsərrüfatı
 sənaye müəssisələri və avtomobil nəqliyyatı

412 Xəzər sahillərinin ekoloji cəhətdən əhəmiyyəti nədədir:

- suvarma kanallarının çəkilməsində;
 kənd təsərrüfatının inkişafında ;
 sənaye sahələrinin yerləşdirilməsində ;
 Xəzər sahillərinin ekoloji cəhətdən əhəmiyyəti nədədir:
 qabarma-çəkilmə elektrik stansiyasının tikilməsində;

413 Kür çayını daha çox çirkləndirən ölkələr:

- Azərbaycan,Türkiyə
 Azərbaycan,Gürcüstan
 Ermənistan,Türkiyə
 Türkiyə,Gürcüstan
 Gürcüstan,Ermənistan

414 Atmosferin çirklənmə səbəblərindən biridir:

- doğru cavab yoxdur
- köhnə avtomobillər
- tullantıların kompleks emalı
- qaz-toz tutucu qurğuların geniş tətbiqi
- tramvay və trolleybusların geniş istifadə

415 Azərbaycanda atmosferin çirklənmə mənbələrindən deyil:

- istilik elektrik stansiyaları
- dağ-mədən sənayesi
- avtomobil nəqliyyatı
- kimya sənayesi
- əlvan metallurjiya

416 Xəzərin başlıca resursları aşağıdakılardır:

- maqnezium, su;
- bioloji, fiziki;
- mineral, bioloji;
- mineral, nəqliyyat;
- rekreasiya, duz;

417 Köçəri quşların və suitlərin mühafizə olunduğu qoruq:

- Zirə
- Abşeron
- Şirvan
- Qızılağac
- Geirgan

418 Azərbaycanda ətraf mühitin başlıca çirklənmə mənbələrindən biridir:

- tikiş-trikotaj istehsalı;
- yeyinti sənayesi;
- yüngül sənaye;
- su nəqliyyatı.
- neft sənayesi;

419 Azərbaycanda ekoloji problemləri yaradan təbii endogen proseslər:

- tektonik proseslər və eroziya.
- sürüşmələr
- aşımalar
- radioaktiv elementlərin parçalanması;
- palçıq və zəlzələlər;

420 Hirkan milli parkında qorunur:

- Qaraçöhrə və Qafqaz xurması;
- Paleogen dövrünün relik bitkiləri;
- III dövrün relik bitkiləri;
- IV dövrün bitkiləri ;
- Eldar şamı;

421 Azərbaycanda atmosferin mühafizəsi tədbirləri sisteminə aiddir

- doğru cavab yoxdur;
- yanacaq qənaətli istifadəsi;
- emal prosesinin təkmilləşdirmək;

- aztullantılı və tullantısız texnoloqiyların və təmizləyici qurğuların t tbiqu ;
-  zvu yanacaqlardan qeniş istifadə;

422 Azərbaycanda atmosferə  n çox atılan kimyəvi maddələr :

- benzopirenl r
- ammonyak
- sulfat turşusu;
- karbohidroqenl r
- d m qazı;

423 Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyin qorunub saxlanması  c n lazımdır:

- Xəzərin bioloji resurslarının qorunması.
- təbii ekosistemlərə intensiv təsirlər;
-  traf mühitin çirklənməsinin təhlükəsizlik dərəcəsinin qiymətləndirilməsi;
- təbii resurslardan istifadənin genişləndirilməsi;
- təbiətdən istifadənin səmərəli təşkil problemləri;

424 Azərbaycanda ekoloji problemlərin bařlıca qlobal səbəbləri

- dođru cavab yoxdur.
- s hralařma
- Xəzərin səviyyə t r dd d ;
- kənd təsərrüfatının kimyalařdırılması;
- istil řm 

425 Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyi pozulma səbəbləri:

- torpaq və bitki ehtiyatlarından istifadədir.
- təbiətdən istifadənin  d niřliyidir;
- torpaq və bitki ehtiyatlarından istifadədir.
- təbiətdən s mrl  istifadədir;
- sənayenin kənd təsərrüfatının v  nəqliyyatın intensiv inkiřafidir;

426 Xəzər daha çox  irkl nmiřdir?

- miroelementl rl 
- karbohidrogenlərlə
- metallurgiya sənaye çirkab suları ilə;
- m iř t çirkab suları ilə;
- duzlar v  turşularla

427 Ařađıdakılardan hansında tikinti materialları müəssisələrində tullantıların azalan sırası verilmiřdir?

- hidrogen sulfid, toz və asılı maddələr, karbon qazı kükürd anhidridi
- toz və asılı maddələr, karbon qazı, kükürd anhidridi, azot oksidi, hidrogen sulfid
- kükürd anhidridi, formaldehid, azot oksidi
- azot oksidi, karbon qazı, kükürd anhidridi, hidrogen sulfid
- toz və asılı maddələr, kükürd anhidridi, formaldehid

428 Ařađıdakılardan hansı dađ-mədən sənayesinin ətraf m hidd  yaratdıđı problemlərə aid deyil?

- relyefd  bař verən morfostruktur d yiřiklikl r
- təbii-texniki ř raitin hidroloji rejimin pozulması
- təbii-texniki ř raitin hidroloji rejimin pozulması
- atmosfer havasının səth sularının, yeraltı sularını çirklənməsi, tektonik rejimin pozulması.
- tədrici landřaft d yiřiklikl ri, eksogen geoloji proseslərin aktivl řm si

429 Sığorta ödənişləri necə hesablanır?

- müəssisənin illik dövriyyəsinin istehsal xərclərinə bölünməsi yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin illik mənfəətə bölünməsi yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin illik mənfəətə vurulması yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin tarif əmsalına bölünməsi yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin tarif əmsalına vurulması yolu ilə.

430 Avtomobil nəqliyyatının ətraf mühiti normadan artıq çirkləndirilməsinin qarşısını almaq üçün tələb olunur:

- istehsal ilindən asılı olmayaraq bütün avtomobillərin texniki göstəricilərini yaxşılaşdırmaq
- yanacaqın keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq, texniki normativlərə cavab verməyən avtomobillərin istismarının və ölkəyə idxalının qarşısını almaq
- dizel mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin sayının artırmaq
- benzin mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin sayının artırmaq
- aşağı gücə malik avtomobil mühərriklərindən istifadə etmək.

431 Neft hasilatının sabit saxlanması və artırılması üçün quyularda hansı tədbirlər həyata keçirilir?

- müxtəlif geoloji-iqtisadi
- müxtəlif geoloji təşkilatı
- müxtəlif geoloji-iqtisadi
- müxtəlif kimyəvi-bioloji
- müxtəlif geoloji-texniki
- sanitariya-texniki

432 Neft hasilatında torpağı çirkləndirən əsas mənbələr hansılardır?

- yanacaq-sürtkü materialları, xlor turşusu, duz
- mazut, gilli məhsul, səthi aktiv maddələr
- yanacaq-sürtkü materialları, xlor turşusu, duz
- mazut, gilli məhsul, səthi aktiv maddələr
- şlam, parafin, səthi aktiv maddələr.

433 Sularına ağır çirkləndiricilər qazılmış Qoşqarçay, Filizçay respublikanın hansı sənayesinin inkişaf etdiyi ərazilərdən axır?

- dağ – mədən sənayesinin
- neft – qaz sənayesinin
- metallurjiya sənayesinin
- kimya sənayesinin
- energetika sənayesinin

434 Azərbaycanda ətraf mühitə mənfi təsir göstərən sənaye sahələrindən deyil:

- kimya;
- selluloz-kağız;
- metallurjiya;
- yanacaq;
- energetika.

435 Azərbaycanda təsərrüfat sahələri içərisində ətraf mühitə ən az təsir göstərən:

- sənaye;
- səhiyyə;
- mənzil-kommunal.
- kənd təsərrüfatı;
- nəqliyyat;

436 Sənaye müəssisələrini şəhər ətrafında yerləşdirirkən ilkin nəzərə alınan amillərdəndir:

- ərazinin ekoloji vəziyyəti;
- ərazinin torpaq-bitki örtüyünün vəziyyəti;
- ərazinin təbii landşaftlarının dəyişmə vəziyyəti.
- ərazidə yağıntıların miqdarı və su mənbələri;
- ərazidə hakim küləyin istiqaməti və gücü;

437 Aşağıdakılardan hansı üzvi tullantılara daxildir?

- ət kombinantının, ağac emalı müəssisələrinin, ayaqqabı fabriklərinin tullantıları
- dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantlarının, tikinti materilları müəssisələrinin tullantıları
- ağac emalı, şərab, çörək və çörək məmulatı, daş karxanalarının tullantıları
- ağac emalı, şərab, pivə istehsalı, dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantının tullantıları
- şərab və pivə istehsalı, dəmir-beton məmulatı, tikiş fabriklərinin tullantıları

438 Təcrübədə tullantisız sənaye istehsalının yaradılması prinsip ilə nəyə əsaslanmalıdır?

- əmək ehtiyatlarına, maliyyə vəsaitinə, avadanlıqlara
- avadanlıqlara, cihazlara, yeni texnoloji proseslərə
- yeni texnoloji proseslərə, xammala nəqliyyat vasitələrinə
- nəqliyyat vasitələrinə, əmək ehtiyatlarına cihazlara
- cihazlara, nəqliyyat vasitələrinə təmizləyici qurğulara

439 Aşağıdakılardan hansı neft məhsulları ilə çirklənmənin xarakterik əlamətləri əks etdirir?

- sürətli buxarlandırma qabiliyyətinin olması, toksiki maddələrlə zəngin olması, yanacaq kimi istifadə olunması.
- suyun keyfiyyətini pisləşdirməsi, oksigen rejiminə mənfi təsir göstərməsi, suyun üst qatlarının atmosferlə balanslaşdırılmış əlaqəsini pozması
- ətraf mühitin komponentlərini çirkləndirməsi, bütün akvatoriyada səpələnməsi, dib çöküntülərində toplanması
- torpaqda oksigen rejimini pozması, suyun transpirasiyasını çətinləşdirir
- neftin hasilatı, nəqli, emalı

440 Kənd təsərrüfatında suvarma suyundan qeyri-səmərəli istifadənin əsas səbəbidir:

- suyun istifadəçilər arasında qeyri-bərabər bölüşdürülməsi.
- suvarma sistemlərinin təmiri üçün maliyyə vəsaitinin olmaması
- suvarma sistemlərini lazımi səviyyədə olmaması
- suvarma sistemlərində baş verən su itkiləri
- sudan istifadə qiymətlərinin onun sosial qiymətindən çox aşağı olması

441 əhalinin sıx yaşadığı yerlərə nəqliyyat vasitələrinin xüsusi qrafik əsasında buraxılması.

- Yaponiya, Fransa, Böyük Britaniya
- Almaniya, Amerika, Yaponiya
- ABŞ, Avstraliya, Yaponiya.
- Avropa , Amerika, Yaponiya
- Asiya, Avropa, Amerika

442 Kənd təsərrüfatında suyun itkisi səbəb olur:

- məhsul artımına, bütün torpaqların suvarılmasına, otlaqların genişlənməsinə.
- suvarma kanalları boyu torpaqların suvarılmasına
- suvarma kanalları boyu yeraltı sualrın səviyyəsinin qalxmasına
- torpaqların şoranlaşmasına və onların sahəsinin daim artmasına
- yeraltı suların səviyyəsinin qalxmasına, torpaqların şoranlaşmasına və bataqlıqlaşmasına məhsul itkisinə

443 Atmosferdə rütubətliyin səviyyəsinin artması ilə nəticələnir?

- kükürd turşusunun həcmnin artması ilə.

- karbon qazının miqdarının artması
- kükürd anhidridinin artması ilə
- ağır metalların artması ilə
- radioaktiv tozların artması ilə

444 Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığorta tarifiinin həcmində daxil deyildir?

- sığorta hadisələrinin xəbərdarlıq və qarşısının alınmasının maliyyələşdirilməsi fonduna köçürmələr.
- sığorta təminatının ödənilməsi üçün ehtiyat fonda köçürmələr;
- sığortaçının normativ gəliri.
- sığorta təşkilatının məsrəflərinin ödənilməsi.
- normadan artıq təbiətdən istifadəyə və çirkləndirməyə görə köçürmələr.

445 Nəqliyyat vasitələrindən ayrılan tullantı qazların tərkibində hansı birləşmələr olur?

- gümüş oksidləri
- dəmir, kalsium, manqan oksidləri
- karbon, kükürd, azot oksidləri və üzvi birləşmələr
- üzvi və qeyri-üzvi birləşmələr, su buxarı
- dəmir, cıvə, kalsium oksidləri

446 Neft-qaz quyularının qazılması zamanı yaranan ekoloji problemlər:

- balıqların sayı artır, bitki aləmi genişlənir
- dəniz suyunun rəngi, torpağın örtüyü dəyişir
- torpaqda və suda mikroorqanizmlər məhv olurlar
- dəniz suyunun şəffallığı və torpağın keyfiyyəti dəyişir
- gilli məhlul, neftli su dənizi və torpağı çirkləndirir

447 Avtonəqliyyat tərəfindən çirkləndirmənin qarşısı nə ilə alınır?

- daxili yanma mühərriklərinin təkmilləşdirilməsi
- yüksək oktanlı yanacağın işlədilməsi
- yeni avtomobillərin istehsalı
- mühərrikdə süzgəclərin yerləşdirilməsi
- maşınlardan istifadənin məhdudlaşdırılması

448 Dağ-mədən sənayesinin yaratdığı ekoloji problemlər:

- rütubət çoxalır, görmə qabiliyyəti azalır
- duman yaranır, buludların vəziyyəti dəyişir
- Dağ-mədən sənayesinin yaratdığı ekoloji problemlər:
- suyun səviyyəsi aşağı düşür, smog əmələ gəlir
- atmosfer və hidrosfer çirklənir, torpaqda sürüşmələr və uçqunlar baş verir

449 Monitoring nələri öyrənir?

- maliyyə və vergi vəsaitləri
- ətraf mühitin hərtərəfli analizi
- potensial ehtiyatları
- iqlim göstəriciləri
- əhalinin yerdaşmasını

450 Aşağıdakılardan hansı sığorta hadisəsinə aid deyil?

- müəssisə işçilərinin əmək haqqlarının ödənilməsi ilə əlaqədar olan məsrəflər.
- əmlakın korlanması və məhv olunması üzündən dəyən zərərin kompensasiyası.
- ətraf mühətdə həyat şəraitinin pisləşməsi ilə əlaqədar dəyən ziyan.
- çirklənmiş ərazinin təmizlənməsi və oranın abadlaşdırılması üçün məsrəflər.

- ilkin təhqiqatlar və məhkəmə prosesləri ilə əlaqədar məsrəflər.

451 Aşağıdakı cavablardan hansı sığorta obyektinin mahiyyətini ifadə edir?

- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş sığorta haqqıdır.
 sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə ödənişin dağılmış obyektlərin sayıdır.
 sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə dəymiş ziyanın həcmidir.
 sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə məsuliyyət riskinin həcmidir.
 sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə ödənişin həcmidir.

452 Sığorta müqaviləsi imzalanarkən hansı halda güzəşt nəzərdə tutulur?

- yarım il müddətinə imzalandıqda.
 müqavilə 1 illiyə imzalandıqda.
 3 ay müddətinə imzalandıqda.
 1,5 il müddətinə imzalandıqda.
 2 il və daha çox müddətə imzalandıqda

453 Şlam, gilli məhlul, yuyucu mayelər ətraf mühitin hansı komponentinə daha çox zərər vurur?

- bitki örtüyünə
 su mənbələrinə
 heyvanat aləminə.
 atmosfərə
 torpağa

454 Üzvi tullantılara aşağıdakılardan hansı aiddir:

- dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantlarının, tikinti materiallarının müəssisələrinin tullantıları.
 ət kombinantının, ağac emalı müəssisələrinin, ayaqqabı fabriklərinin tullantıları
 şərab və pivə istehsalı, dəmir-beton məmulatı, tikiş fabriklərinin tullantıları
 ağac emalı, şərab, pivə istehsalı, dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantının tullantıları
 ağac emalı, şərab, çörək və şörək məmulatı, daş karxanalarının tullantıları

455 Aşağıdakılardan hansı neft hasilatı rayonlarında biki örtüyünə təsir faktorları hesab edilir?

- xam neft, məişət tullantıları.
 minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, tikinti məhsulları
 xam neft, minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları
 xam neft, minerallaşmış sular, metal qırıntıları
 müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, metal qırıntıları

456 İstehsal tullantılardan xammal, yarımfabrikat, yanacaq kimi istifadə edilməsi adlanır?

- utilizasiya
 denudasiya.
 akkumulyasiya
 detonasiya
 flotasiya

457 Hansı qurğular tullantı qazlarını zəhərli qazlardan tamamilə təmizləməyə imkan verir?

- quru təmizləmə qurğuları.
 katalitik təmizləmə qurğuları
 mexaniki təmizləmə qurğuları
 bioloji təmizləmə qurğuları
 kimyəvi təmizləmə qurğuları

458 Sığorta müqaviləsinin tərkibinə daxil deyil:

- müəssisənin fəaliyyətinin ekoloji aspektlərinə münasibətdə müsbət beynəlxalq rəyin formalaşdırılması
- istehsal prosesinin xarakteri haqqında məlumatlar, xammal, materialların və istehsal olunan məhsulun növləri.
- müəssisənin istehsal fəaliyyəti haqqında məlumatlar.
- müəssisənin ünvanı, adı, ekoloji riskin xarakteri, illik dövriyyənin həcmi (manatla)
- ətraf təbii mühit haqqında məlumatlar, havaya, suya, torpağa atılan tullantılar haqqında məlumat, tullantıların risk dərəcəsi və onların qarşısının alınma tədbirləri.

459 Ekoloji risk dedikdə nəzərdə tutulur:

- sığorta hadisəsinin və itkisinin təkrarlanma ehtimalı.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin yaranma ehtimalı.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin baş verdiyi məkan.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin yaranma vaxtı.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin yarandığı hal.

460 Aşağıdakılardan hansı sığorta sisteminin əsas göstəricilərindən sayılır?

- sığorta tarifləri.
- sığorta ödənişinin həcmi
- sığorta təşkilatı
- sığorta riski.
- sığorta haqqı

461 Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığortanın əsas prinsiplərindən hesab edilmir?

- sığorta edənin sığorta ödənişinin həcmində artırılmasında maraqları.
- yaradılmış maliyyə vəsaitindən təbiəti mühafizə tədbirlərinin həyata keçirilməsində maksimum istifadəsi.
- sığorta olunan tərəfin də iqtisadi maraqlarının qorunması.
- 3-cü tərəfə dəyən zərərin maksimum ödənilməsi.
- yaradılmış maliyyə vəsaitindən təbiəti mühafizə tədbirlərinin həyata keçirilməsində maksimum istifadəsi.

462 Mineral güübrələrdən istifadənin mənfi cəhətləri hansılardır?

- torpağın deqradasiyasına gətirib çıxardır, təbii münbitlik süni münbitliklə əvəz olunur.
- torpağın strukturunu pisləşdirir
- mineral maddələrin balansını və hava rejimini pozur
- torpağın su rejimini pozur, eroziyanı gücləndirir
- torpağın mexaniki tərkibini pozur, qida elementlərinin balansını pozur

463 Aşağıdakılardan hansı avtomobil nəqliyyatının atmosferi çirklənməsini azaltmaq məqsədi daşıyır?

- əhalinin sıx yaşadığı yerlərə nəqliyyat vasitələrinin xüsusi qrafik əsasında buraxılması.
- dizel mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin benzin mühərrikli avtomobillərlə əvəz edilməsi
- şəhərlərdə piyada zonaları yaratmaq, nəqliyyat vasitələrinin buraya daxil olmasını qadağan etmək, elektromobillərin sayını çoxaltmaq
- nəqliyyat vasitələrinin sayının azaldılması
- yeraltı nəqliyyat şəbəkəsinin genişləndirilməsi

464 Neft-qaz hasilatında ətraf mühiti çirkləndirən maddələrin düzgün ardıcılığı hansıdır?

- neft, turşular, duz, parafin, xlor turşusu
- bitum, yanacaq sürtkü materialları, xlor turşusu
- neft, qətran, neftli qum, maddən tullantı suları
- neft, yanacaq-sürtkü materialları, neftli qum, səthi aktiv maddələr, maddən tullantı suları kimyəvi həlledicilər, turşular, duz və s.
- parafinlər, müxtəlif qələvilər, sirkə, neftli qum

465 Aşağıdakılardan hansı çirklənmiş sülardan yenidən istifadənin səmərəliliyini əks etdirir?

- təmizləmə qurğularının tikintisinə xərc azalır, əkin sahələri əlavə su alır, süni gübrəsiz məhsuldarlıq artır, çay və dənizlərin sanitar vəziyyəti yaxşılaşır.
- mənzillərin su və siltlik təchizatı yaxşılaşır, maliyyə vəsaiti azalır
- daşınma xərcləri azalır, əkin sahələri artır
- təmizləmə qurğularının tikintisinə xərc azalır, əlavə maliyyə vəsaiti tələb edilir, su mənbələrinin sanitar vəziyyəti yaxşılaşır
- su mənbələri qorunur, torpaqların eroziyası azalır, su itkisi minimuma enir

466 İES-lərdən atmosfərə atılan sulfat anhidridinin ətraf mühitə təsiri aşağıdakılardan hansıdır?

- metallarə korroziyaya uğrayır, istehsal müəssisələrində əmək məhsuladrlığı artır, bitkilər məhv olur.
- binaların fəsadı dağılır, sənaye müəssisələrinin istehsal gücləri azalır
- metallar korroziyaya uğrayır nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti çətinləşir
- bitkilər məhv olur, xəstəliklər artır, tənəffüs çətinləşir
- metallar korroziyaya uğrayır, tikinti qurğuları aşınır, bitkilər məhv olur, xəstəliklər artır

467 Utilizasiya nədir?

- istehsal tullantılarından hazır məhsul kimi istifadə edilməsi və satılması
- istehsal tullantılarından xammal, yarımfabrikat, yanacaq kimi istifadə edilməsi
- istehsal tullantılarının basdırılması
- istehsal tullantılarının təmizlənməsi
- istehsal tullantılarının xüsusi poliqonlara daşınması və basdırılması

468 Aztullantılı texnologiyanın fərqləndirici xüsusiyyəti hansıdır?

- zərərli tullantıların ətraf mühitə təsiri sanitar orqanları tərəfindən artıq olmur, xammal və materialların bir hissəsi iqtisadi təşkilatı, texniki və digər səbəblər üzündən tullantılara çevrilir və uzun müddət saxlanılmağa yönəldilir
- zərərli tullantıların ətraf mühitə təsiri norma səviyyəsində olur, xammal və materillərin bir hissəsi tullantılara çevrilir
- zərərli tullantıların həcmi normadan xeyli artıq olur
- zərərli tullantıların təsiri icazə verilən səviyyəsindən bir qədər artıq olur, xammal və materillərin bir hissəsi tullantılara çevrilir
- zərərli tullantıların ətraf mühitə təsiri sanitar orqanları tərəfindən artıq olmur, xammal və materialların bir hissəsi iqtisadi təşkilatı, texniki və digər səbəblər üzündən tullantılara çevrilir və uzun müddət saxlanılmağa yönəldilir

469 Neft hasilatı rayonlarında bitki örtüyünə təsir faktorları aşağıdakılardan hansıdır?

- xam neft, minerallaşmış sular
- xam neft, məişət tullantıları
- müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, metal qırıntıları
- minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları
- xam neft, minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları

470 Tullantısız texnologiya və ya tullantısız istehsal dedikdə başa düşülür?

- ərazi istehsal komplekslərinin təşkili, məhsul istehsalı, iqtisadi rayonların ayrılması
- sahə istehsalat komplekslərinin təşkili və istehsal fəaliyyəti
- məhsul istehsalı, bütövlükdə regional sənaye istehsalat birliklərinin təşkili və istehsalın fəaliyyəti
- məhsul istehsalı, bütövlükdə regional sənaye-istehsalat birliklərinin, sahə-istehsalat komplekslərinin təşkili və istehsalın fəaliyyəti
- ərazi istehsal komplekslərinin yaradılması, məhsul istehsalı

471 Tullantı qazların zəhərli qazlardan tamamilə təmizləmək üçün hansı qurğulardan istifadə edilir?

- katalitik təmizləmə qurğularından
- detanator qurğularından
- bioloji təmizləmə qurğularından
- mexaniki təmizləmə qurğularından
- yaş və quru təmizləmə qurğularından

472 Azərbaycanın kimya, neft-kimya və neft emalı müəssisələrində xammaldan səmərəli istifadə edilməməsi və itkilərə yol verilmə əlaqədardır:

- əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməməsi, xammaldan israfçılıqla istifadə olunması, maşın və avadanlıqların gücündən lazımi səviyyədə istifadə edilməsi
- qaz və toz tutucu avadanlıqların, qurğuların sıradan çıxması, onların fiziki və mənəvi cəhətdən amortizasiyaya uğraması
- mövcud avadanlıqların bitki və mənəvi cəhətdən amortizasiyaya uğraması
- texniki təchizatın aşağı səviyyədə olması qurğuların sıradan çıxması
- texniki təchizatın aşağı səviyyədə olması, yenidən qurma işləri aparılması üçün lazımi maliyyə vəsaitinin olmaması, ətraf mühitə normadan artıq zərərli tullantıların atılması

473 Havada kükürd turşusunun həcmının artmasının əsas səbəbidir?

- havadakı tozun miqdarı
- rütubətliyin səviyyəsi
- küləyin istiqaməti
- havanın temperaturu
- atmosfer təzyiqi

474 Marten peçlərinin tozunun əsas hissəsini hansı maddələr təşkil edir?

- manqan 2-oksidi (55%), dəmir 3-oksidi (45%)
- dəmir 2-oksidi (66%), mis 3-oksidi (34%)
- dəmir 3-oksidi (67%), alüminium 3-oksidi (33%)
- karbon 2-oksidi (67%), alüminium 3-oksidi (33%)
- alüminium 3-oksidi (65%), manqan 2-oksidi (35%)

475 Külək elektrik stansiyalarının çatışmayan cəhəti nədir?

- alınan enerjinin maya dəyəri baha başa gəlir.
- fiziki-coğrafi amillərdən asılıdır
- elektromaqnit çirkləndirmə baş verir
- qəbul olunmayan səs effekti yaradır
- quraşdırılması baha başa gəlir

476 Energetikanın ekoloji problemlərinin həlli strategiyasının əsas istiqamətləri hansılardır?

- energetika sənayesinin bütün müəssisələrində modernləşdirmə aparmaq.
- az tullantılı və tullantısız texnologiyaları daha da genişləndirmək
- bərpa olunan ekoloji baxımdan daha təmiz enerji mənbələrinin rolunu artırmaq
- tükənən və ekoloji baxımdan daha təmiz enerji mənbələrinin rolunu artırmaq
- ənənəvi enerji mənbələrindən daha səmərəli istifadə etmək

477 əlvan metallurjiya müəssisələri atmosfer havasını əsasən hansı tullantılarla çirkləndirir?

- toz (25%), karbon qazı (25%), kükürd anhidridi (50%)
- toz (10,5%) karbon qazı (15,5%), kükürd anhidridi (65%), toz (10%)
- kükürd anhidridi (65%), karbon qazı (20,5%), toz
- kükürd anhidridi (75%), karbon qazı (10,5%), toz
- karbon qazı (25%), kükürd anhidridi (65%), toz (10%)

478 Aşağıdakı cavablardan hansı qara metallurjiya şlamlarından istifadənin iqtisadi səmərəliliyini əks etdirir?

- nəqliyyat şəbəkəsi genişləndirilir, əmək ehtiyatları ixtisar edilir, məhsulun maya dəyəri aşağı düşür.
- yeni yataqlar axtarılmır, külli miqdarda maliyyə vəsaitinə qənaət edilir, ətraf mühit çirklənmir
- yeni yataqlar axtarılmır, maliyyə vəsaiti artmır, ətraf mühit çirkləndirilmir
- yeni yataqlar axtarılır, külli miqdarda vəsait qoyulur, ətraf mühit çirkləndirilir
- daşınma xərcləri artır, xeyli işçi qüvvəsi tələb olunur

479 Sulfat turşusu və bəzi kimyəvi məhsullar istehsalı zamanı meydana gələn ekoloji problemləri həll etmək üçün əsas prinsiplər hansılardır?

- əmək və maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək, istehsal sahələrini genişləndirmək
- qurğu və avadanlıqların gücünün artırılması, lazımi maliyyə vəsaitinin ayrılması
- qapalı istehsal texnologiyasından istifadə edilməli qurğu və avadanlıqların gücünü artırılmalı, istehsal texnologiyasında əsaslı struktur dəyişiklikləri aparılmalı
- istehsal sahələrinin genişləndirilməsi, maşın avadanlıqların güclərindən səmərəli istifadə edilməli, boşdayanma hallarına yol verilməməli
- istehsal texnologiyasında əsaslı struktur dəyişiklikləri aparmaq, əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə etmək

480 Fenol istehsalında tətbiq edilən əsas üsullar hansılardır?

- benzol turşusunun oksidləşməsindən humolun hidrolizindən, xlorbenzolun oksidləşməsindən
- humolun reduksiyasından, xlorbenzolun hidrolizindən, benzol turşusunun oksidləşməsindən
- xlorbenzolun hidrolizindən, benzol turşusunun oksidləşməsindən, humolun oksidləşməsindən
- xlorbenzolun oksidləşməsindən, humolin hidrolizindən, benzol turşusunun oksidləşməsindən
- xlorbenzolun oksidləşməsindən, humolun hidrolizindən, benzol turşusunun hidrolizindən

481 Qurğu və avadanlıqların gücünün artırılmasının müsbət cəhətləri hansılardır?

- əmək məhsuldarlığı artır, istisamr xərcləri azalır, daşınma xərcləri çoxalır
- məhsulun keyfiyyəti artır, istisamar xərcləri minimuma enir, iş vaxtı qısalır
- maliyyə vəsaitinin həcmi azalır, əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilir, məhsulun keyfiyyəti yüksəlir
- kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi ümumi istehsal xərcləri və istisamar xərcləri azalır
- iş vaxtından və qurğuların gücündən səmərəli istifadə edilir, işçilərin gəlirləri artır

482 Bakı şəhərində məişət-təsərrüfat sularının təmizlənməsi üçün nədən istifadə edilir?

- absorbenti daxil etməklə təmizlənməsi
- sulardan az istifadə etməklə
- suyun tərkibinə şor suların artırılması ilə
- suyun kimyəvi təmizləmə qurğusundan
- Hövsan bioloji təmizləmə qurğusundan

483 Limanlarda Xəzərin sularının daha çox çirklənmə səbəbini göstərin.

- «ölü zonalar»ın çoxluğu
- nəqliyyatın (su) çox olması
- neft və neft məhsulları daşıyan tankerlərin olması ilə
- sənaye müəssisələrinin sulara atdıqları çirli maddələrlə bağlı
- insan fəaliyyəti ilə

484 Xəzərin 2-ci çirklənmə mənbəyi nədir?

- palçıqlı sellər
- suyunun tərkibindəki mikroelementlər
- yaşayış yerləri
- heyvandarlığın, quşçuluğun, balıqçılığın inkişafı
- mədənlər, tankerlər, hidrotexniki qurğular

485 Abşeron yarımadasında çirli göllərin əmələgəlmə səbəbini göstərin.

- torpaqların yüksək məhsuldarlığı ilə əlaqədar
- torpağın cümləşmə, humus qatının qalınlığına görə
- ovalıqların çoxluğu ilə əlaqədar
- neft-qaz yataqlarının istisamar ilə əlaqədar
- torpaqlara alüminium məhsullarının atılması ilə əlaqədar

486 Araz çayı ən çox hansı çaylar vasitəsilə çirklənir?

- Qanıx, Viləşçay
- Kür, Gilançay
- Samur, Filizçay
- Ağstafaçay, Qoşqarçay
- Arpaçay, Oxçuçay

487 Azərbaycanda qoruq, milli park və yasaqlıqların yaranma səbəbləri:

- hidrosferi qorumaq
- meşə kompleksini qorumaq;
- heyvanat aləmini qorumaq
- təbii ərazi komplekslərini və canlı aləmi mühafizə
- yaşıllıqları qorumaq

488 Azərbaycanda bitki örtüyünün yayılma qanunauyğunluğu asılıdır:

- yağıntıdan
- temperaturdan
- relyef və iqlimdən;
- ərazinin mənimsənilmə səviyyəsindən;
- relyefdən

489 Azərbaycanda təbii komplekslərin mühafizə üçün yaradılması zəruridir:

- yasaqlıqların
- qoruqların
- milli parkların;
- xüsusi mühafizə olunan ərazilər;
- ovçuluq təsərrüfatlarının;

490 Kür çayı daha çox çirkləndirir:

- suvarmadan qayıdan sularla;
- səthi aktiv maddələrlə;
- kimyəvi aktiv maddələrlə;
- neft məhsulları və üzvü birləşmələrlə;
- radioaktiv tullantılarla;

491 Azərbaycanda radioaktiv elementlərlə çirklənmiş torpaq sahələri:

- Ceyrançöldədir
- Lənkəran ovalığında;
- sənubi şərq Şirvanda;
- Mil-Muğan düzündədir;
- Abşerondadır

492 Azərbaycan torpaqlarına intensiv antropogen təsir səbəb olmuşdur:

- torpağın humus qatının optimallaşmasına;
- torpağın məhsuldarlığının artmasına ;
- bitkilərin növ tərkibinin dəyişməsinə ;
- torpaq örtüyünün zədələnməsi və çirklənməsinə;
- torpağın mexaniki tərkibinin dəyişməsinə

493 Torpaq ehtiyatlarının mühafizə yollarından deyil:

- intensiv istifadə ;
- rekultivasiya
- fitomeliorasiya

- torpaq kadastrı
- torpağın bonitet qiymətləndirilməsi;

494 Azərbaycanca meşələrin mühafizə yollarına aid deyil:

- meşə bərpa işləri;
- süni meşələrin salınması;
- meşələrin qoruq elan edilməsi
- meşələrin nizamsız qırılması;
- yasaqlıq elan olunması;

495 Torpağın keyfiyyət qiymətləndirilməsi.

- doğru cavab yoxdur;
- eroziya və sürüşmə;
- bitki növlərinin artması;
- yeraltı suların səviyyəsinin artması;
- meşə heyvanlarının çoxalması;

496 Azərbaycanın torpaq fondunun sıradan çıxması səbəbləri:

- deflyasiya və əlverişli su keçirmə;
- eroziya və humusun artması;
- humus qatının dəyişməsi;
- aşınma və mexaniki tərkibinin dəyişməsi;
- eroziya və şoranlaşma;

497 Azərbaycanın torpaq fondunun sıradan çıxması səbəblərindən deyil:

- şoranlaşma
- eroziya
- doğru cavab yoxdur ;
- çirklənmə
- sürüşmə

498 Su hövzələrinin mühafizəsi yollarından deyil:

- doğru cavab yoxdur
- dövrü su sisteminin yaradılması;
- sulardan təkrar istifadə;
- cərimə sanksiyalarının tətbiqi;
- sudan istifadə haqqının tətbiqi

499 Azərbaycan göllərini daha çox çirkləndirən maddələr:

- doğru cavab yoxdur;
- neft məhsulları və üzvü birləşmələr ;
- ağır metal ionları;
- mikroelementlər və duzlar
- kimyəvi aktiv maddələr;

500 Abşeron göllərinin başlıca çirklənmə mənbələri:

- yüngül sənaye çirkəbləndirir;
- yeyinti sənayesi çirkəbləndirir;
- qara və əlvan metallurqiya sənayesi çirkəbləndirir;
- məişət və neft sənaye çirkəbləndirir ;
- ətrafında turizmin inkişafıdır;

501 Oxçuçayın başlıca çirkləndiriciləri?

- radioaktiv tullantılar;
- neft məhsulları;
- civə və qurqusun;
- mis və molibden
- makroelementlər

502 Azərbaycanın təbii su mənbələrinin çirklənmə amillərindəndir:

- istehsalat və məişət suları;
- təmizləyici qurğuların tətbiqi;
- doğru cavab yoxdur;
- sülardan səmərəli istifadə;
- su ehtiyatlarından sənayedə səmərəli istifadə;

503 Azərbaycan meşələrinə müasir antropogen təsir baş verir :

- doğru cavab yoxdur;
- heyvanların otarılmasından;
- arıçılığın inkişafından;
- sanitariya kəsilmədən;
- turizmin inkişafından;

504 Azərbaycanın dağ meşələrinin qırılmasının yaratdığı mənfi ekoloji nəticələrdən deyil:

- doğru cavab yoxdur;
- yeraltı suların səviyyəsinin aşağı düşməsi ;
- eroziya
- sürüşmə
- uçqun

505 Araz çayı ən çox çirkləndirir:

- civə və arsenlə;
- neft məhsulları ilə;
- üzvü birləşmələrlə;
- mikroelementlərlə
- mis və molibdenlə

506 Azərbaycanın təbii su mənbələrinin çirklənmə amillərindən deyil:

- təmizləyici qurğuların azlığı;
- sənayenin inkişafı;
- kənd təsərrüfatının inkişafı;
- kommunal-məişət çirkəbləri;
- şəhərlərin inkişafı;

507 Stokolm konfransının əsas məqsədi nədən ibarət idi?

- çirklənmə mənbələrinə qarşı sanksiyalar müəyyən etdi
- təbiəti qorumanın hüquqi məsələlərinə baxıldı
- əhalinin ərzaq təminatı müzakirə olundu
- təbii resurslardan səmərəli istifadə məsələləri müzakirə olundu
- ətraf mühitin mühafizəsi haqqında bəyanat qəbul etdi

508 «Təbiəti mühafizə və təbiətdən istifadə haqqında» Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı neçənci ildə qəbul edilmişdir?

- 1991
- 1992
- 1994
- 1993
- 1990

509 Ətraf mühitin keyfiyyəti nədir?

- Suyun çirklənməsi.
- Torpağın çirklənməsi.
- Meşələrin çirklənməsi
- ekoloji norma
- Atmosferin çirklənməsi.

510 1976-cı ildə Obyektə təsir edən mühit necə adlanır?

- İqlim mühiti
- İnfrastruktur
- Sosial mühit
- Sənaye qovşaqları
- ətraf mühit

511 BMT-nin «Ətraf mühit məsələsi» üzrə konfransı keçirilmişdir:

- 1970-ci ildə
- 1972-ci ildə
- 1974-cü ildə
- 1976-cı ildə
- 1968-ci ildə

512 «Kioto protokolu» imzalanmışdır:

- bərk formalı tullantıların məhdudlaşdırılması üçün
- təbii mühit sahəsində əməkdaşlıq üçün
- biomüxtəlifliyin qorunması üçün
- təbii resurslardan birgə istifadə üçün
- «istilik effekti» yaradan qazların atmosferə atılmasının məhdudlaşdırılması üçün;

513 MAQATE.«Ətraf mühit və inkişaf» mövzusu üzrə BMT konfransı keçirilmişdir:

- 2005
- 2002
- 1999
- 1992
- 1972

514 Ətraf mühit üzrə BMT proqramı adlanır:

- YUNESKO;
- FAO;
- UNİDO;
- MAQATE.
- YUNEP;

515 Beynəlxalq ekologiya hüququnun obyektı:

- yer kürəsinin təbiəti və yerətrafi kosmik məkandır;
- bəşəriyyətin yaşayış sahəsidir;
- təbii ehtiyatlardan istifadəni tənzimləyən normalar sistemidir.

- hüquqi və fiziki şəxslərin fəaliyyət sahəsidir;
- təbii ehtiyatlar haqqında qanunvericilik toplusudur;

516 Beynəlxalq ekologiya hüququ:

- beynəlxalq hüquq norma və prinsiplərinin pozulmasına görə beynəlxalq məsuliyyətdir;
- ətraf mühitin fiziki və digər təsirlərdən mühafizəsi sahəsində beynəlxalq hüquq normasıdır;
- insanla təbiətin qarşılıqlı təsirini tənzimləyən beynəlxalq hüquq normasıdır;
- inzibati xətalara görə məsuliyyətdir
- yer kürəsinin təbii ehtiyatlarından səmərəli istifadə və qlobal miqyasda ətraf mühitin zərərli təsirlərdən mühafizəsinin pozulmasına görə beynəlxalq məsuliyyətdir;

517 Tropik və subtropik ekosistemlərinin ekologiyasına insanların əmək fəaliyyətinin təsiri hansı proqramın tərkib hissəsidir?

- demografik partlayış
- hidroloji proqram
- insan və hidrosfera
- insan və ətraf mühit
- tədqiqat proqram

518 MAB adlanan, 100-dən artıq dövlətin iştirak etdiyi müxtəlif istiqamətli proqram nə vaxt yaranıb və necə adlanır?

- 1975-ci ildə "Ekoloji təhlükəsizlik"
- 1960-cı ildə "Rütubətli tropika"
- 1965-ci ildə "Hidroloji onillik"
- 1970-ci ildə "İnsan və hidrosfera"
- 1972-ci ildə "Ətraf mühit və sağlamlıq"

519 YUNESKO hansı proqram həyata keçirir?

- beynəlxalq təhsil problemi
- atmosferdə baş verən proseslər
- əhali və istehsal
- insan və biosfer
- istehsal və istehlak

520 YUNEP-in səlahiyyətlərinə daxil deyil:

- çay hövzələrinə birgə istifadəyə nəzarət
- ətraf mühitin mühafizəsinə monitorinq
- ekoloji zərərin pulla ifadəsi
- qlobal informasiya şəbəkəsinə
- zəhərləyici kimyəvi maddələrin qeydiyyatı

521 YUNEP-in idarəçilik şurasının səlahiyyətlərinə aid deyil:

- ətraf mühit haqqında informasiyaların beynəlxalq aləmə çatdırılması
- beynəlxalq əməkdaşlığa yardım
- müvafiq siyasətin həyata keçirilməsinə tövsiyələr vermək
- təbiəti mühafizə proqramlarına rəhbərlik
- ayrı-ayrı dövlətlərdə idarəçilik orqanlarının təşkili

522 1948-ci ildə yaranmış və qərargahı Parisdə yerləşən təşkilat hansıdır?

- YUNEP
- VMO
- FAO

- VOZ
 YUNESKO

523 BMT-nin ətraf mühitin mühafizəsi nizamnaməsinin məqsəd və vəzifələrinə aid edilmir:

- əhalinin yaşayış səviyyəsinin yüksəldilməsi
 insan hüquqlarının qorunması
 sosial və iqtisadi problemlərin həlli
 dünya sərvətlərinin mənimsənilməsi
 sağlamlığın qorunması

524 YUNESKO-nun təbiətin qorunması sahəsində fəaliyyət istiqamətidir:

- müvafiq siyasətin həyata keçirilməsi
 təbii ehtiyatlardan səmərəli və kompleks istifadəsi
 təbii ehtiyatların rentabellik məsələsi
 təbiət abidələrinin uçotu və mühafizəsinin təşkili
 dünyada tullantısız və aztullantılı istehsalları yaratmaq

525 ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində bynəlxalq əməkdaşlıq sənəddə öz əksini tapır?

- Hüquqi sənədlərdə
 Stokolm bəyannaməsində
 Kioto protokolunda
 Helsinki konfransında
 Roma bəyannaməsində

526 Roma klubu nun əsas məqsədi nədən ibarət olmuşdur?

- insanla təbiət arasındakı qarşılıqlı əlaqəni öyrənmək
 təbiətdə baş verən hadisələri öyrənmək
 istehsala yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi
 insanların həyat tərzini öyrənmək
 təbii resursların yerləşməsinə öyrənmək

527 əhalinin ekoloji problemlərinin həlli üçün əsas kriteriya hansıdır?

- İqtisadiyyatın inkişafı
 problemin ayrılıqda həlli
 problemim qarşısının alınması metodları
 cəmiyyətin birgə səyi nəticəsində təminat
 Elmi-texniki tərəqqi

528 Roma Klubu hansı statusla fəaliyyət göstərmişdir?

- BMT-nin rəsmi təşkilatı
 Yerli tənzimləyici qurumlar
 Xalqların koordinasiya edilmiş birlikləri
 İctimai-hüquqi təşkilat
 beynəlxalq qeyri-dövlət təşkilatı

529 ətraf mühitin qorunması üzrə əməkdaşlığın ilk dövrlərində yaranan təşkilat hansıdır?

- təşkilat formalaşmamışdır
 1970-ci ildə Avropa birliyi təşkilatı
 1950-ci ildə Rusiya, Ukrayna təşkilatı
 1968-ci ildə "Roma Klubu" təşkilatı
 1960-cı ildə "Ekologiya" təşkilatı

530 Aktual hesab edilən təhlükəsizlik problemlərindən biri:

- Sənaye
- Beynəlxalq
- demoqrafik
- ekoloji
- İstilik

531 Ayrı-ayrı dövlətlərin yurisdiksiyasına daxil olan kateqoriyaya aid deyil:

- yaxın kosmos
- atmosfer hövzəsi
- köçəri heyvan növləri
- dünya okeanı Antraktida
- əhəlinin sağlamlıq problemləri

532 1962-ci ildə BMT-nin XVII Baş Məclisində hansı qətnamə qəbul edildi?

- dünya okeanının qorunması
- ekoloji inkişaf və təbiətin mühafizəsi
- təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə
- dövlətlərin birgə fəaliyyəti
- atmosfer havasının qorunması

533 60-cı illərdə qlobal problemlərə aid edilmirdi:

- aclıq problemi
- əhali artımı
- ozon təbəqəsinin dağılması]
- sərhədlərin qorunması
- su hövzələrinin qorunması

534 1973-ci ildə BMT tərəfindən ətraf mühitin qorunması və təbii sərvətlərə münasibət sahəsində qəbul edilmiş proqram nə adlanır?

- YUNESKO
- FAO
- VMO
- VOZ
- YUNEP

535 5 iyun Beynəlxalq ətraf mühitin mühafizəsi günü hansı konfransda elan edilmişdir?

- Stokolmda
- Kiotoda
- Berndə
- Ottavada
- Madriddə

536 ətraf mühit məsələsi üzrə BMT-nin konfransı nə vaxt və harada keçirildi?

- 1978-ci il Berlində
- 1975-ci il Moskvada
- 1972-ci il Stokolmda
- 1970-ci il Romada
- 1965-ci il Osloda

537 BMT-nin Baş Asambleyası tərəfindən təsdiq edilmiş və 28 oktyabr 1988-ci ildə çıxarılmış qətnamə necə adlanır?

- ümumdünya təbiət xartiyası
- beynəlxalq təşkilatların birliyi
- ümumdünya təbiət günü
- beynəlxalq ekologiya xartiyası
- beynəlxalq ekologiya günü]

538 Maddi məsuliyyətin formalarına aid deyil:

- restovrasiya
- restitusiya
- təminat
- subsidiya
- substitusiya

539 Dövlətlərin qarşısında duran ekoloji hüquqi məsuliyyət hansıdır?

- ekoloji və texniki
- hüquqi və şəxsi
- siyasi və maddi
- maddi və mənəvi
- kəmiyyət və keyfiyyət

540 Qanunpozucu tərəfə qarşı inzibati, məcbureddici tədbirlər sistmi nə adlanır?

- nəzarətlər
- subsidiyalar
- ödənişlər
- sanksiyalar
- vergilər

541 Suyun dövrənı nəyə deyilir?

- yüksəklik üzrə iqlimin dəyişilməsinə
- rütubətin atmosferlə yer səthi arasındakı ardıcıl mübadilə prosesinə
- çoxlu çay qollarının birləşməsi nəticəsində çayın suyunun artması, suyun sürəti və nəqləddici qüvvəsinin çoxalmasına
- çayların axın xüsusiyyətlərinin relyef şəraitindən asılı olaraq dəyişməsinə
- daxili suların hidroloji xüsusiyyətlərinə

542 Su hövzələrinin çirklənməsindən çirkab suların həcmi nədən asılıdır?

- Yağıntılarn miqdarından.
- Suyun kimyəvi tərkibindən.
- su hövzələrinə dəyən zərərdən
- Su sərfindən.
- Yağıntılarn tərkibindən.

543 Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalı nəyə təsir edir?

- Havada olan tozun həcminə.
- Havada olan su buxarının həcminə.
- atmosferin çirklənməsindən dəyən zərərə
- Havanın kimyəvi tərkibinə.
- Havanın təzyiqinə.

544 Kənd təsərrüfatı bitkilərinin və heyvanlarının məhsuldarlığının aşağı düşməsinə ən çox nə səbəb olur?

- gübrələr düzgün verilmədikdə
- hava şəraiti qeyri-normal olduqda

- torpaqda mikroorqanizmlərin miqdarı artıqda
- yaxşı qulluq edilmədikdə
- çirkab tullantı sularından suvarmada istifadə etdikdə

545 Suyun çoxlu miqdarda itkisi nəticəsində (torpaqda) nə kimi proseslər yaranır?

- mineral su ehtiyatları yaranır
- tullantı suların miqdarı azalır
- yeraltı suların səviyyəsi artır, təkrar şorlaşma və bataqlıqlaşma yaranır
- çayların, bulaqların sululuq həcmi artır
- torpaqlarda münbitlik artır, məhsuldarlıq çoxalır

546 Respublikanın su ehtiyatının nə qədəri yeraltı suların payına düşür?

- 3,7 km³
- 6,3 km³
- 4,8 km³
- 7,4 km³
- 5,1 km³

547 İcməli və dəniz suyunu çirkləndirən əsas mineral maddələr hansılardır?

- hidroqlu sulfid, karbon sulfid
- kükürd suyu
- ammoniyak, sulfat turşusu, formaldehid
- qurğuşun, arsen, civə, miss
- karbohidrogenlər

548 Fəal çirklənmə zolaqları hansı ölçü ilə xarakterizə olunur?

- 2 h
- 10 h
- 20 h
- 8 h
- 50 h

549 Havaya atılan zərərli maddələrin həcmi nədən asılıdır?

- Havanın tərkibində olan su buxarlarının həcmindən.
- Havanın təzyiqindən.
- Havanın kimyəvi tərkibindən.
- çirklənməyə dəyən zərərdən
- Havada olan tozun həmindən.

550 MDB ölkələri içərisində uran istehsalı və ixracına görə hansı dövlət fərqlənir?

- Belarus
- Ukrayna
- Türkmənistan
- RF (Rusiya)
- Azərbaycan

551 Azərbaycanda təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə və ətraf mühitin mühafizəsi prosesi əlaqədardır:

- təsərrüfatın inkişaf göstəricilərindən;
- ərazi-istehsal kompleksinin inkişafından;
- müxtəlif təbii ünsürlərdən;
- regionlarda məhsuldar qüvvələrin inkişafından;
- sənaye və kənd təsərrüfatının inkişafından.

552 Göydərə filiz yatağı hansı ehtiyatın istehsalı üçün əlverişlidir?

- asbestin
- kvarsın
- xromun
- qrafitin
- fosforitin

553 İl ərzində Yer səthinə nə qədər günəş enerjisi daxil olur?

- $1,45 \times 5^{12}$ kvт.саат
- $1,24 \times 4^{11}$ kvт.саат
- $1,12 \times 3^{10}$ kvт.саат
- $1,37 \times 5^{12}$ kvт.саат
- $1,56 \times 10^{11}$ kvт.саат

554 Zəylik alünit yatağından başqa respublika ərazisində digər hansı alünit yataqları var?

- Göydərə yatağı (Kəlbəcər)
- filizçay yatağı (Balakən)
- Paragaçay yatağı (Ordubad)
- Seyfəli yatağı (Şəmkir)
- Meğri-Ordubad zonasındakı yataq

555 Alunit yataqlarına görə Azərbaycan dünyada neçənci yeri tutur?

- 3-cü
- 5-ci
- 4-cü
- 2-ci
- 1-ci

556 Daşkəsən mədənində dəmir istehsal edilərkən, hansı qiymətli ehtiyatın itkisinə yol verilir?

- mis ehtiyatının
- xromun
- kobalt filizinin
- volframın
- alunitin

557 Faydalı qazıntı yatağını istismar etmək üçün nəyi müəyyən etmək lazımdır?

- təbii ərazi kompleksini
- xammal ehtiyatını, zərərli komponentlərin miqdarını
- yumşaq süxur kütlələrini
- geomorfoloji prosesləri, yüksəklik qurşaqlarını və iqlim şəraitini
- landşaft zonallığını

558 Faydalı qazıntıların ehtiyatına nə deyilir?

- yer qatlarındakı mineral xammal
- dövlət kompleksləri
- nazik torflu torpaqlar
- palçıq vulkanları
- kaynazoy yaşlı çöküntü süxurları

559 Təbii ehtiyatlarda iqtisadi qiymətləndirmənin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- əhalinin tələbatlarını ödəyir

- insanın iştirakı olmadan formalaşaraq təbii mühiti təşkil edir.
- ayrı-ayrı təbii ehtiyatlardan istifadənin faydalılığını müəyyən etməyə imkan verir
- təsərrüfat dövryyəsinə cəlb edir
- insan əməyinin nəticələrini göstərir

560 Təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- oragen qurşaqlar, kimyəvi xammallar
- təbii ehtiyatların çoxməqsədli istifadə xarakteri
- hasilatın, emalın, daşınmanın dəyəri
- kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığı, səmərəliliyinin səviyyəsi
- təbii resursların xüsusiyyətlərinin müxtəlifliyi

561 Potensial ehtiyatlar hansı sərvətlərə aid edilir?

- istifadə olunmayan, ehtiyatı tam dəqiqləşməyən sərvətlər
- təbiətdə istifadə edilən və istifadəsi mümkün olan resurslar
- dəqiq kəşfiyyat aparılmış, sərhədləri tam dəqiqləşdirilmiş ehtiyatlar
- yayım şəraitinin ümumi əlamətlərini təmin edən kəşfiyyat və öyrənilmə dərəcəsinə malik ehtiyatlar
- ilkin olaraq tək-tək nümunələr məlum olan və sənaye ehtiyatı az olan ehtiyatlar.

562 Mineral komponentlərin çoxluğu ilə seçilən, müalicə edən, fiziki – kimyəvi xassələrə malik sular nə adlanır?

- mineral sular
- dəniz suları
- yeraltı sular
- tullantı suları
- termal sular

563 Respublikanın qərb rayonları hansı faydalı qazıntı ehtiyatı ilə zəngindir?

- bant
- a) molibden
- c) kolçedan filizləri
- b) tikinti materialları
- neft

564 Davamlılığı, yaxşı döyülməsi, istiliyi normal keçirməsi və s xüsusiyyətlərə malik hansı təbii ehtiyatdır (faydalı qazıntıdır?)

- molibden
- qurğuşun
- polad
- mis
- asbest

565 Dəniz suyunun şirinləşdirilməsi kimi tədbirlərdən ən çox hansı ölkələr istifadə edir?

- Türkiyə Cümhuriyyəti, Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti
- Latın Amerikasının ölkələri, Avstraliya
- Avropa ölkələri, RF-sı
- Okeaniya, ABŞ, Kanada
- Səudiyyə Ərəbistanı, BƏƏ, Küveyt, Yaponiya

566 Ümumi su ehtiyatının neçə faizi şirin su ehtiyatıdır?

- 5.6%
- 1,8%-i

- 2,1%-i
 2,5%
 3,4%

567 Yer kürəsinin ümumi su ehtiyatları nə qədərdir?

- 1153 milyon km³
 1386 milyon km³
 1021 milyon km³
 1564 milyon km³
 1278 milyon km³

568 Çirklənmiş, zibillənmiş torpaqlar hansı regionlarda daha çoxdur?

- Quba-Qusar
 Lənkəran-Astara
 Samur-Dəvəçi, Zaqatala-Lahıc
 İsmayıllı – Qəbələ
 Naxçıvan MR, Daşkəsən – Qazax, Abşeron

569 Şoranlaşmış torpaqlar ən çox hansı ərazidə yayılmışdır?

- Abşeron yarımadasında
 Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamacında
 Kür-Araz ovalığında
 Lənkəran-Astara zonasında
 Naxçıvan Muxtar Respublikasında

570 Torpaqlarımızda şoranlaşmaya əsas səbəb nə olmuşdur?

- alp çəmənliklərindən düzgün istifadə edilməsindən
 suvarma əkinçiliyinin inkişafı, suvarma qaydalarına düzgün riayət edilməməsi ucbatından
 dağlıq zonaların kifayət qədər rütubət qəbul etməsi və soyuq iqlim ilə əlaqədar olaraq
 dolu yağın günün illik miqdarının çox olması ilə
 su anbarlarının çay dərələrində yaradılması ilə əlaqədar

571 Respublikada eroziya prosesinin qarşısını almaq məqsədilə hansı tədbirlər keçirilməlidir?

- dövrüyyəli-qapalı su təchizatına keçmək
 süni suvarma işləri aparılmalıdır
 meşə-mühafizə zolaqları salınmalıdır
 terraslaşdırma işləri aparılmalıdır
 istisəvər bitkilərə şərait yaradılmalıdır

572 Respublika ərazisində külək eroziyası ən çox hansı ərazilərdə geniş yayılmışdır?

- Quba-Qusar ərazisində
 Gəncə-Qazaxda
 Lənkəran-Astara zonasında
 Abşeron yarımadasında, Cənub-Şərqi Şirvanda
 Culfada, Kəngərlidə

573 Dağlıq ərazilərdə eroziya proseslərinin artmasının əsas səbəbin göstərin:

- mebel və tikinti materialları sənayesinə görə
 mexaniki artımı, miqrasiyanın rolu
 heyvandarlığın inkişafı, meşələrin qırılması
 istehsal və əhalinin məhdud ərazidə toplanması
 nəqliyyatın və əmək resurslarının hesabına

574 Azərbaycan Respublikası torpaq fondu nə qədərdir?

- 3.4 milyon ha
- 8,6 mly ha
- 10,7 milyon ha
- 1,2 milyon ha
- 6,1 milyon ha

575 Arıdləşmə nədir?

- zıbilliklərin artması
- torpaqda nəmliyin azalması
- torpaq əmələ gəlmə prosesində intensiv mikroorqanizmlərin çoxalması
- hasilat sənayesinin inkişafı
- yeraltı suların çoxalması

576 Torpağın məhsuldarlığının azalması hansı proseslərə əsasən baş verir?

- sūxurların parçalanmasından, akkumulyasiya proseslərindən
- yeni ərazilərin mənimsənilməsi
- cansız maddələrin vəhdətindən
- mikroorqanizmlərin çoxalmasından
- atmosferin qaz tərkibinin formalaşmasından

577 Torpaq çatışmamazlığının aradan götürülməsinin ən münasib yolu nədir?

- rekreasiya imkanlarının çoxşaxəli inkişafını təmin etmək
- istehsalın istehlakçıya uyğun yerləşdirilməsi
- yeni ərazilərin mənimsənilməsi
- nəqliyyat mövqeyinə meyl etməsi
- tələbat rayonlarına meyl etmək

578 Deqradasiya nədir?

- mineral – xammal hasilatı, mineral gübrə istehsalı
- iqtisadi səmərə, kooperasiya
- plastik kütlə, kauçuk müxtəlif lif istehsalı
- yarımfabrikat istehsalı karbohidrogen xammalı
- eroziya, çirklənmə, şoranlaşma

579 Dünya torpaq fondunun neçə faizi becərilir?

- 8%-i
- 11%-i
- 10%-i
- 9%-i
- 7%-i

580 Torpaq fondunun böyüklüyünə görə fərqlənən hansı ölkələri tanıyırsınız?

- Latviya, Belorusiya
- İspaniya, Almaniya
- Afrika, MDB, Xarici Asiya, Şimali, Cənubi Amerika
- BƏƏ, Azərbaycan, Gürcüstan, Küveyt, Koreya
- Özbəkistan. İraq, Suriya

581 Çox məqsədli istifadə xarakterinə malik hansı təbii ehtiyatları tanıyırsınız?

- tikinti materialları

- kosmik resursları
- rekreasiya ehtiyatları
- bitki və heyvanat aləmi
- su, torpaq, meşə

582 Neft və qaz ehtiyatı neçə metr dərinlikdə müəyyən edilmişdir?

- 500 metr
- 200 metr
- 3000 metr
- 1000 metr
- 800 metr

583 Neft və qaz ehtiyatına görə digər rayonlardan hansı ərazilər fərqlənir?

- Şamaxı (Dağlıq Şirvan) rayonu
- Abşeron, Muğan-Salyan, Xaçmaz əraziləri
- Samur-Dəvəçi rayonu
- Zaqatala – Lahıc rayonu
- Alazan – Əyriçay rayonu

584 Son illər hansı rayonlarda zəngin neft yataqları kəşf edilib istismara verilib?

- Zəngəzur ərazisində, Qapıcıq-Soyuqdağ hissəsində
- Acınohurda alçaq tirələrin güney yamaclarında (Türyançay hissəsində)
- Qusarçayın yaxınlığında (Kuzun kəndi ətrafında)
- Şərqi Gürcüstanda, Şəmkirdə (Tərsdöllər)
- Böyük Qafqazın şimal-şərq yamacında (Gil-gil çay dərəsində)

585 Zəngin neft və qaz yataqları hansı ərazilərdə kəşf edilmişdir?

- Böyük Qafqazın cənub yamacında
- Qəbələ, Qax rayonlarında
- Acınohur – Ceyrangöl ovalığında
- Şərur – Ordubad düzündə
- Abşeron, Bakı arxipelaqında

586 Faydalı qazıntılar nəyə deyilir?

- maqtafik, metamorfik, həm də çöküntü mənşəli süxurlara
- yüksək dağların daha çox rütubətlənən yamaclarına
- mülayim soyuq iqlim şəraitində yaranan meşə landsaftına
- yüksək təzyiqli sahələrə doğru üfüqi istiqamətdə havanın yerdəyişməsinə
- cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin etməyə lazım olan mineral süxurlara

587 Yüksək dağ silsilələrində orta illik temperaturu göstərin

- 1 –2°C
- 0 –1°C
- 1-2°C
- 3-4°C
- 0°C-dən aşağı

588 Hansı ərazilərdə qeyri-filiz faydalı qazıntıları yayılmışdır?

- dağətəyi düzənliklərdə
- çox rütubət qəbul edən alçaq dağlıq zonalarda
- tektonik proseslərin daha güclü təzahür etdiyi sahələrdə
- çökmə süxurların yayıldığı düzənlik ərazilərdə

Kür-Araz ovalığında

589 Palçıq vulkanları ölkəmizdə hansı ərazilər üçün səciyyəvidir?

- Acınohur çökəkliyi, Kiçik Qafqaz dağlarının şərq maili düzənliklərində
- Talış dağlarında, Mərkəzi Aranda
- Böyük Qafqazın Şimal-Şərq yamaclarında, Naxçıvanda
- Qobustan, Cənub-Şərqi Şirvan, Abşeron sahilləri
- Zəngəzur silsiləsi, Kür-Araz ovalığında

590 Sürüşmə hadisəsi neçə baş verir?

- kontinental hava kütlələrinin temperaturu aşağı salması ilə əlaqədar
- sukeçirən qumlu laylarda qrunt sularının sürüşərkən təbəqə yaratması nəticəsində
- coğrafi təbəqənin eynicinsli sahələrində
- rütubətli havada tədricən çürüyən nazik torflu torpaqlarda
- qidalanma xüsusiyyətləri və sululuq dərəcəsinə görə

591 Ərazimizin neçə faizini dağlar tutur?

- 50%-ni
- 30%-ni
- 10%-ni
- 40%-ni
- 60%-ni

592 İnkişaf etmiş ölkələrdə təbii ehtiyatları necə adlandırırlar?

- intensiv istehsal
- əmək vərdişləri
- əmək resursları
- təbii aktiv kapital
- təsərrüfat strukturları

593 Təbii resurslardan səmərəli istifadənin əsas məqsədi nədir?

- Ödənişlərin istifadəsini tənzimləmək
- təbiətdən istifadənin ödənişliliyini müəyyənləşdirmək
- Ödənişlərin tutulması
- Ayrı-ayrı ödənişlərin miqdarının müəyyən olunması üsulları
- Təbiətdən istifadəni tənzimləmək.

594 Meşələrin çirklənmə sahəsi nə ilə uzlaşır?

- Ağacların boyundan
- Meşələrin tərkibindən
- Meşələrdə ağacların diametrindən
- Meşə təsərrüfatına dəyən zərərlə
- Meşələrin rütubət göstəricilərindən

595 Torpaq,su,meşə hansı üsulla qiymətləndirilir?

- kadastr
- qraflar
- renta
- alternativ
- məsrəf

596 Təbii ehtiyatların istismarı nədən asılıdır?

- Dünya okeanının səviyyəsindən
- istehsalın inkişafından
- Təmərküzləşmədən
- Kənd təsərrüfatının inkişafından
- Kooperasiyadan

597 Təbii ünsürlərə nələrə aid edirlər?

- su, torpaq, hava və s.
- litosfer
- biosfer
- ozonosfer
- təbii şərait

598 Təbii ehtiyatlar bu istehsalda iştirak edir:

- Emal sahəsinin dərinləşməsi;
- Sosial sahələr;
- İstehsalın kooperasiyasında.
- İstehsalın təmərküzləşməsində;
- Maddi nemətlər istehsalı;

599 Təbii resurs anlayışına aiddir:

- Müxtəlif texnoloji avadanlıqlar;
- Əmək ehtiyatları;
- İnsanların istifadə etdiyi ehtiyatlar;
- Faydalı qazıntılar;
- Sənaye müəssisələri.

600 Təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsinin ən əsas üsulu budur:

- Kapital.
- Renta.
- Məsrəf.
- Gəlir
- İcarə.

601 Son 10 illiklərdə ətraf mühitə çirkləndiricilərin atılması nəticəsində ozon müdafiə qatı neçə faiz nazıqlaşmışdır?

- 5%
- 1%
- 2%
- 3%
- 4%

602 Məlumatlara görə, neolit inqilabi dövründə yer kürəsində meşələrin ümumi sahəsi nə qədər olmuşdur?

- 75 mlrd. ha
- 50 mlrd. ha
- 48 mlrd ha
- 80 mlrd ha
- 63 mlrd. ha

603 Küləyin enerji potensialının neçə faizi texniki istifadəyə tam yararlıdır?

- 2,3%
- 1,1%

- 0,8%
 1,5%
 3%

604 Dəniz suyunun başlıca resurslarından biri hansı ehtiyatdır?

- kükürd
 maqnezium
 xörək duzu
 uran
 brom

605 Real ehtiyatlara aid edilən komponentlər hansılardır?

- İqlim və kosmik resurslar
 Dəmir filizi
 Əmək və istehsal prosesinə cəlb olunanlar
 Neft, qaz ehtiyatları
 Təbii-resurs potensialı

606 Təbii halda toplanmış faydalı qazıntıya təbii ehtiyat deyilir

- Balıq ehtiyatları
 Hazırda istifadə olunmayan və ya cüzi miqdarda istifadə olunan sərvətlər
 Karbohidrogenlər
 Günəş və külək enerjisi
 Su ehtiyatları

607 Aşağıda təbii ehtiyatlar haqqında məlumat verilmişdir. Bunlardan hansı cavab düzgün deyil?

- Təbii halda toplanmış faydalı qazıntıya təbii ehtiyat deyilir
 Faydalı qazıntı yataqlarının kəşfi, onların çıxarılması və zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahələrinə mədən sənayesi
 Faydalı qazıntını örtən və onun daxilində qat və damar şəkilində olan süxurlara boş süxurlar deyilir
 Təbii şəraitdə əmələ gələn və cəmiyyətin müxtəlif tələblərin təmin etməyə lazım olan mineral və süxurlara faydalı qazıntı deyilir
 Yer qatlarındakı mineral xammalın miqdarına onun ehtiyatı deyilir

608 İqtisadi resurs nəyə deyilir?

- tullantıların əmələ gəlməsinin texniki azaldılmasıdır
 ətraf mühitin keyfiyyət normatividir
 təbii ehtiyatlardan və enerjidən səmərəli istifadədir.
 istehsalda bir neçə dəfə şəklini dəyişmiş xammaldır
 məhsulun və enerjinin istehsal üsuludur

609 Potensial sərvətlər dedikdə nə başa düşürsünüz?

- hazırda istifadə olunmayan yaxud cüzi miqdarda istifadə olunan sərvətlərdir.
 cəmiyyətin müəyyən inkişaf mərhələsində insanı əmək və istehsal prosesinə cəlb edən sərvətlərdir
 çoxməqsədli istifadə xarakterinə malik ehtiyatlardır
 tərkibi mürəkkəb olmayan, eyni tərkibli sərvətlərdir
 təkrar emaldan keçən resurslardır

610 Dünyanın nəhəng qaz hövzələrində ümumi ehtiyatın neçə faizi cəmlənmişdir?

- 85%
 80%
 70%
 60%

90%

611 Dünya okeanının bioloji resursları bəşəriyyətin heyvan zülalına olan tələbatının neçə %-ni ödəyir?

25%

15%

10%

8%

20%

612 Dünya ölkələri arasında daha çox kömür ehtiyatına malikdir ?

Avstraliya,Yaponiya,İslandiya

MDB ölkələri ,ABŞ,ÇXR

CAR,/Niger,Braziliya

Cənubi Koliiforniya,Meksika və İran körfəzi ölkələri

Kanada,Namibiya

613 Hansı ölkələr daha çox becərilən torpaq sahələrinə malikdir?

Fransa,Norveç,Sinqapur,belçika və s.

Niderland,Monqolustan,Misir,Əlcəzair

Avstraliya,Türkmənistan,Anqola

Afrika,Braziliya,Yaponiya,Qatar

ABŞ,Hindistan,RF,ÇXR,Kanada və s.

614 Dünya torpaq fondunun ümumi sahəsini göstərin:

15,1mlrd.ha

20 mlrd.ha

17,1 mlrd.ha

14,9 mlrd.ha

12,3mlrd.ha

615 Otlaq və çəmənliklər ümumi torpaq fondunun neçə %-ni təşkil edir?

24%

18%

15%

10%

22%

616 Birbaşa istifadə oluna bilən alternativ enerji mənbələri hansılardır?

yeraltı isti su və ya buxar-su qarışığı

neft

uran

dağ süxurlarının daxili istiliyi

qaz

617 Faydalı qazıntıların istismarı və emalı zamanı ətrafa milyonlarla ton bərk tullantı atılmasına baxmayaraq,onların yalnız neçə %-i istifadə olunur?

18-20%

10-12%

7-8%

4-5%

14-16%

618 Təbii şərait dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təbii resurslar bolluğu, əhalinin əmək vərdişi, dənir dalğalarının enerjisi və s.
- günəş, geotermal, külək və s. enerjisi
- xammal və enerji bazası, təbii komponentlər
- coğrafi mövqe, iqlim, daxili sular, relyef vəs.
- aqroiqlim, rekreasiya, istifadə olunan potensial resurslar

619 Müxtəlif məqsədli istifadə olunan ehtiyatlarda rəqabət xassəli hansı sahələri (sahəni) göstərmək olar?

- ixtisaslaşdırılmış sahələr
- əkin sahələrini
- kommunal-təsərrüfat sahəsini
- doğru cavab yoxdur
- geoloji-kəşfiyyat sahələrini

620 Mintsə görə maddi istehsal ehtiyatlarına nələr aiddir?

- atom enerjisi və planetar enerji mənbələri.
- idman, istirahət, müalicə və s. istifadə olunan ehtiyatlar
- əhalinin həyat vasitələri kimi istifadə etdiyi ehtiyatlar
- sənaye və kənd təsərrüfatında istifadə olunan ehtiyatlar
- bitki və fauna ehtiyatları

621 Şimal meşə qurşağının ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

- Zair,Hindistan,Venesuela
- ÇXR,Yaponiya,Vyetnam
- Fransa,İtaliya,Niderland
- RF,Kanada,ABŞ
- Afrika.Nepal,Haiti

622 Bioloji ehtiyatlar baxımından dünyada nə qədər bitki;agac və kol növləri məlumdur?

- 500 mindən çox;30 mindən artıq
- 300 mindən çox;25 mindən artıq
- 200 mindən çox;20 mindən artıq
- 100 mindən çox;10 mindən artıq
- 400 mindən çox;28 mindən artıq

623 Dünyada suyun əsas istehlakçısı hansı sahədir?

- kənd təsərrüfatı
- mənzil-kommunal təsərrüfatı
- məişət təsərrüfatı
- sənaye sahələri
- meşə təsərrüfatları

624 Ümumi su ehtiyatının neçə %-i Dünya okeanının duzlu sularının payına düşür?

- 59,3%
- 96,4%
- 81,2%
- 70%
- 68%

625 Yer kürəsinin ümumi su ehtiyatı neçə mln.kub km-dir?

- 1418 mln kub km

- 1271 mln.kub km
- 1124 mln.kub km.
- 1015 mln.kub km.
- 1386 mln.kub km

626 Su resurslarının cəmi neçə faizi içmək üçün yararlıdır?

- təqribən 5%-i
- təqribən 3%-i
- təqribən 12%-i
- təqribən 1%-i
- təqribən 4%-i

627 Səhrələr sünyanın neçə mln. kv.km. sahəsini tutur?

- 8mln.kv.km
- 6mln.kv.km
- 5mln.kv.km
- 4 mln.kv.km.
- 7mln.kv.km

628 Nəhəng neft hövzələrinin hər birində neft ehtiyatı nə qədərdir?

- 450 mln. ton
- 100 mln. ton
- 80 mln. ton
- 50 mln. ton
- 500 mln. ton

629 Təbii resurslar nəyə deyilir?

- cəmiyyətlə təbiəti əlaqələndirən amillərdir.
- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsi üçün istifadə olunan təbii elementlərdir
- qeyri-maddi istehsal sahələrində zəruri olan komponentlərdir
- ətraf mühitin xassələrinin məcmusudur
- insanın həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdir

630 Təbii otlaq və çəmənlik sahələrinə görə hansı ölkə üstünlük təşkil edir?

- ÇXR
- ABŞ
- Misir
- Avstraliya
- Hindistan

631 Becərilən torpaq sahələri ümumi torpaq fondunun neçə %-ni təşkil edir?

- 11%
- 9%
- 8%
- 7%
- 10%

632 Uranın potensial ehtiyatı dünya üzrə nə qədərdir?

- 12mln.t
- 8mln.t
- 6 mln.t
- 4 mln.t

10mln.t

633 Dəniz və okeanların dibindən hər il neçə mln. ton neft çıxarılır?

- 300mln.ton
 700mln.ton
 400mln.ton
 200mln.ton
 150 mln.ton

634 Torpağın bərpası üçün təxminən neçə illər lazımdır?

- 5-10 il
 300-1000
 150-500 il
 50-80 il
 2000-4000 il

635 Təbii resursların renta metodu necə aparılır?

- təbii resursların istifadə olunma xüsusiyyətlərinə görə qiymətləndirilir.
 təbii resursların istifadəsinə çəkilən xərclərə görə aparılır
 təbii resursların istifadəsinə görə xərclər və onların istifadəsindən alınan xeyirə görə qiymətləndirilir
 ayrıca təbii resurslardan alınan effektdə görə qiymətləndirilir
 təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vəsaitə görə aparılır

636 Təbii resursların iqtisadi qiymətləndirilməsi dedikdə nə başa düşürsünüz?

- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsində xidmət edən təbii elementlərdir
 təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vaxt
 təbii resursların müxtəlif növlərinə olan tələbatdır
 bəşəriyyətin sosial-iqtisadi inkişafıdır
 təbii resursların qiymətli və xeyirli istehlak xüsusiyyətlərinin pulla ifadəsidir

637 Müasir dövrdə təbii şəraitin sürətlə dəyişməsinin qarşısını almaq üçün nə etmək lazımdır?

- təbii resursların istifadəsinə görə xərclər və onların istifadəsindən alınan effektdə görə qiymətləndirilmə aparılmalıdır.
 təbii ehtiyatların cəmlənməsi, keyfiyyət tərkibi, məhsul hasilatına çəkilən xərclər və s. hesablanmalıdır
 təbii ehtiyatları təsərrüfata yararlıq cəhətdən qiymətləndirmək lazımdır
 təbii şərait imkanlarını elmi cəhətcə əsaslandırmaq və təbii müvazinəti gözləmək lazımdır
 nəqliyyat şəraiti, ətraf mühitin mühafizəsi imkanları, xeyirli istehlak xüsusiyyətləri və s. nəzərə alınmalıdır

638 Kömür ehtiyatının neçə %-dən çoxu şimal yarımkürəsində cəmlənmişdir?

- 90%-dən çox
 35%-dən çox
 70%-dən çox
 50%-dən çox
 85%-dən çox

639 Dünyanın geoloji kömür ehtiyatı nə qədərdir?

- 5,2 trln t – 7 trln. t
 17,2 trln t – 22 trln. t
 14,8 trln t – 30 trln. t
 10 trln t – 17 trln. t
 8 trln t -10 trln. t

640 Dünya kömür ehtiyatı və istifadəsi neçənci ildən öyrənilib?

- 1932
- 1914
- 1910
- 1900
- 1924

641 Yanacaq faydalı qazıntılar əsasən hansı sahələrdə cəmlənmişlər?

- şimal yarımkürəsində.
- qədim platformaların kənar və daxili əyilmələri sahələrində
- geosinklinal-orogen qurşaqlarda
- platformaların qədim kristallik qalxanlarında
- müxtəlif tektonik zonalarda

642 Mineral reursların istehlakı hər il neçə % artır?

- 5%
- 3%
- 2%
- 1%
- 4%

643 Sənaye kondisiyası dedikdə nə başa düşürsünüz?

- yeni yataqların mənisənilməsi, ümumi geoloji ehtiyatların kəşf olunub istehsal astanasında dayanması, istehsalın mürəkkəbliyi.
- kəşfiyyat zamanı faydalı qazıntı yataqlarının sənaye əhəmiyyətli qrupları
- xammal bazasının ölkə üzrə ehtiyatı
- sənayenin mineral xammala olan tələbatı
- mineral xammalın minimal ehtiyatı, faydalı və zərərli komponentlərin istismara xələl gətirməyən miqdarı

644 Faydalı qazıntı yatağı nəyə deyilir?

- istifadədə olan torpaqların aqro-texniki üsullarla becərilmiş sahələri.
- antropogen təsir ilə əlaqədar olaraq ətraf mühitin çirklənmiş sahələri
- filizlərin zənginləşdirilməsində istifadəsində iştirak edən zərərli komponentlər
- yer təbəqəsinin müxtəlif hissələrində təbii halda toplanmış faydalı qazıntılar
- rütubət tutumundan asılı olmayaraq torpağın dərin şumlanmış hissələri

645 Boş süxur nəyə deyilir?

- faydalı qazıntıyı örtən və onun daxilində qat və damar şəklində olan sahələr.
- müalicəvi palçıq mənbələri
- hələlik antropogen təsirə az məruz qalan sahələr
- əvəz edilən və əvəzi olmayan sərvətlər
- çoxillik əkmə sahələrindən yuyulan torpaqlar

646 Təbii ehtiyatlar istifadə formasına görə neçə qrupa ayrılır?

- 6
- 4
- 2
- 3
- 5

647 Təbii ehtiyatların maddi tərkibi nədən asılıdır?

- məhsuldar qüvvələrin inkişaf səviyyəsindən və cəmiyyətin təbiət haqqında elmi biliyindən
- təbii ehtiyatların xassələrinin öyrənilmə səviyyəsindən

- təbii ehtiyatlardan istifadənin iqtisadi səmərəsindən
- təbii varlığın istifadəsinin texniki imkanından
- təbii komplekslərin daxili və ərazi əlaqələrindən

648 Təbii ehtiyatlar anlayışının məzmunu, əhəmiyyəti və təsnifatı haqqında hansı alimlərin xüsusi tədqiqatları vardır?

- Reymers N.F., Zudin E.Q., Serov Q.P.
- Runov T.Q., Boekova İ.N., Nefedoza T.Q.
- Aslanov N.Q., Bayramov Y.M.
- Brodskiy A.K., Boqolyubova C.A.
- Qerasimov İ.P., Sauşkin Y.T., Mints A.M.

649 İnsanların yaşaması və həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdən biri deyil?

- doğru cavab yoxdur
- respublikada məhv olmaqda olan bitki və heyvan növlərinin qorunması və artırılması
- su itkisini azaltmaq və suların səmərəli istifadəyə keçmək
- torpaqlardan səmərəli istifadə və onların təkrar istehsal dövrünə qaytarılması
- mövcud olan təbii resursların mənimsənilməsi və təkrar

650 Okean sularında neçə mlrd. ton biokütlə vardır?

- 50 mlrd t
- 40 mlrd t
- 20 mlrd t
- 10 mlrd t
- 30 mlrd t

651 Faydalı qazıntı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- otlaq və çəmənliklər, meşə və kolluqlar əkin sahələri.
- tədrici landsaft dəyişiklikləri (seysmik aktivləşmə və s.)
- təbii-texniki şəraitin, hidroloji rejimin və tektonik rejimin pozulması
- ətraf mühitdə baş verən dəyişmələr (torpaq və bitki deqradasiyası)
- təbii şəraitdə əmələ gələn mineral və süxurlar (cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin edən)

652 Təbii resursların iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- cəmiyyətin iqtisadi, sosial-ekoloji maraqları, texnoloji layihələrin hazırlanması, ekologiyalaşdırılmış iqtisadiyyat və s.
- hasilatın, emalın dəyəri, kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi və s.
- tənzimləmə mexanizmi, iqtisadi-ekoloji səmərəliliyi, ekstensiv inkişaf və s.
- ətraf mühitə təsiri, potensial problemlərin üzə çıxarılması, keyfiyyət amili və s.
- istehsal, istehlak, texnologiya, insanların sosial-iqtisadi inkişaf səviyyələri və s.

653 hal-hazırda dünyada neçə növ faydalı qazıntı və neçə növ qiymətli daşlar mövcuddur?

- 250; 200
- 150; 250
- 100; 150
- 80; 100
- 200; 280

654 Hazırda dünyada içməli su ehtiyatı nə qədərdir?

- 8000 m³
- 20.000 m³
- 15.000 m³

- 10.000 m³
- 25.000 m³

655 Dünya okeanının təbii ehtiyatları neçə mlrd əhalini qida ilə təmin edə bilər?

- 40-60 mlrd
- 25-40 mlrd
- 15-20 mlrd
- 10 mlrd]
- 30-50 mlrd

656 Okean suları biokütləsinin neçə mlrd t-u balıqlar və iri dəniz heyvanlarıdır?

- 1,5 mlrd t
- 5 mlrd t
- 4 mlrd t
- 3 mlrd t
- 2 mlrd t

657 Təbii rekreasiya ərazilərinə nələr aid edilir?

- dəniz,göl sahilləri
- mineral bulaqlar,palçıq vulkanları
- çay sahilləri,çimərliklər, mineral bulaqlar,palçıq vulkanları
- yaşıllıq zonaları.qoruqlar,milli parklar
- meşə örtüyü,müalicəvi palçıq mənbələri

658 Ekoloji auditorun hüquqlarına aid deyil?

- ekoloji audit aparılmasında dövlət nəzarətini təşkil etmək
- sifarişçi lazım olan sənədləri təqdim etmədikdə yoxlamadan imtina etmək.
- bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq auditin forma və metodlarının sərbəst müəyyənləşdirmək.
- ekoloji audit aparılan obyektlərin ekoloji və maliyyə fəaliyyəti ilə bağlı sənədlərlə tanış olmaq.
- ekoloji audit aparılmasına başqa auditorları cəlb etmək.

659 Ekoloji menecment nədir?

- təbiətdən istifadə tədbirlərinin uçotu və nəzarətini təmin edən elm sahəsidir.
- cəmiyyətin idarə olunmasını özündə birləşdirən bir sahədir;
- təbii resurslardan istifadədə ekoloji-iqtisadi problemlərin idarə olunmasını öyrənən elm sahəsidir;
- faydalı qazıntıların hasilatı, emalı və istifadəsini təmin edən sahədir.
- təsərrüfatın inkişafını və planlaşdırılmasını təmin edən sahədir;

660 Ekoloji menecment konsepsiyasına aid deyil:

- elmin metodologiyası və rolu.
- ekoloji menecmentin təşkili;
- texnoloji, sosial ,innovasiya prosesi;
- ekoloji menecmentin prinsipi;
- ekoloji menecmentin funksional həcmi;

661 Ekoloji auditin predmetinə aiddir:

- lisenziyaların verilməsi
- kommersiya işlərinin təşkili
- kreditin verilməsi
- ekoloji siyasətin hazırlanması
- auditor yoxlaması

662 Balanslaşdırma ekoloji menecmentin hansı funksiyasına uyğundur?

- planlaşdırma
- ekoloji marketing;
- funksiyasına uyğun deyil
- ekoloji menecment
- uçot və nəzarət;

663 Sənaye müəssisələrinin ekoloji pasportu nədir?

- təbii şəraiti göstərən sənəddir
- ünvanı göstərən sənəddir
- tullantıların xarakterini göstərir
- normativ – texniki sənəddir
- normativ-hüquqi sənəddir

664 Müəssisələrin ekoloji pasportu özündə əks etdirir?

- “ekoloji pasport” olmur
- mühafizə tədbirlərinin vaxtı, xərcləri və s
- mühafizə üçün işçi qüvvəsinin müəyyənliyi
- təbii resursların istehlaklı
- təbii resursların müxtəlifliyi

665 Təsərrüfat fəaliyyətinin ekoloji ekspertizası:

- ekoloji təhsilin bir formasıdır.
- iqtisadi siyasətin əsasıdır.
- demoqrafik siyasətin tərkib hissəsidir.
- ekoloji maarifləndirmə vasitəsidir.
- dövlət ekoloji nəzarətinin əsas funksiyalarından biridir.

666 Ekoloji ekspertizanın əsas prinsipləri hansılardır?

- enerjiyə qənaət, müstəqillik, imperativ, aşkarlıq.
- imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, müstəqillik, komplekslilik
- müstəqillik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət, riskin azaldılması.
- imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət.
- peşəkarlıq, müstəqillik, aşkarlıq, imperativ.

667 Ətraf mühitin ekspertizası hansı hallarda keçirilməlidir?

- iqtisadiyyatda böhran baş verdikdə.
- ekoloji fəlakət baş verdikdə.
- təsərrüfat, layihə və planları reallaşmaqdan əvvəl.
- milli valyuta dəyərini itirdikdə.
- ölkədə iqtisadi islahatlar aparıldıqda.

668 Aşağıdakı cavablardan hansı ekoloji auditin predmetinə aid deyil?

- ekoiqtisadi, ekohüquqi sahələrdə təbiəti və ətraf mühitin mühafizə qanunvericiliyinin gözlənilməsi.
- ekoloji siyasətin hazırlanması.
- təbii resurslardan səmərəli istifadə olunması.
- təbiəti mühafizənin məqsəd və vəzifələrinin müəyyən edilməsi.
- təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.

669 Ekoloji audit nədir?

- çirklənməyə görə ödənişlərin icrasının yoxlanılmasıdır

- təbii resurslardan istifadə və bərpası üzrə hesabatların düzgün tərtib edilməsi və daxil olmaqla təbiətdən istifadəsi tərəfindən ekoloji tələblərin ətraf mühitin mühafizəsi normalarının və qaydalarının gözlənilməsi məqsədilə onların təsərrüfat və digər fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.
- təbiətdən istifadəçilərin maliyyə fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır
- antropogen təsir dərəcəsinin yoxlanılmasıdır
- təbiətdən istifadəyə görə ödənişlərin yerinə yetirilməsinin yoxlanılmasıdır.

670 Ekoloji audit ilk dəfə hansı ölkədə tətbiq olunmağa başlamışdır?

- Yaponiya
- Rusiya
- Almaniya
- ABŞ
- Fransa

671 İctimai ekoloji ekspertiza nədir ?

- ictimaiyyətin istəyi ilə yaranmış qeyri-dövlət strukturudur
- ictimaiyyətin istəyi ilə yaranmış dövlət strukturudur
- ekspertizaya daxil deyildir
- dövlət qanunlarını icra edən orqandır
- əhalinin öz fəaliyyətidir

672 Aşağıdakı ifadələrdən hansı müəssisənin ekoloji pasportuna aid edilmir?

- Müəssisədə istifadə olunan texnologiyalar haqda məlumat.
- İstifadə olunan vəsaitlərin keyfiyyət və kəmiyyət xarakteri.
- İstehsal olunan məhsulun kəmiyyət xarakteri.
- Həlli vacib olan ekoloji problemlər haqqında məlumat.
- İstehsal tullantılarının kəmiyyət və keyfiyyət xarakteri.

673 Dövlət ekoloji ekspertizası kim tərəfindən maliyyələşir?

- maliyyələşmə aparılmır
- Dövlət bankı
- sifariş verən müəssisə və bank
- əhalinin könüllü vəsaiti
- dövlət büdcəsi və sifarişi

674 Ekoloji menecmentin vəzifələrinə aid deyil:

- təbiətə dəyən mənfi antropogen təsirin xəbərdar edilməsi
- ekoloji-iqtisadi fəaliyyətin maliyyələşməsi
- ekoloji cəhətdən tam təhlükəsiz istehsal prosesinin təşkili
- bütün sahələrin ekoloji uyğunluğu
- optimal ekoloji-iqtisadi uyğunluğun müəyyən edilməsi

675 Balans, nəzarət, uçot və audit hansı funksiyasına aiddir?

- ekstrapolyasiya, kartoqrafik;
- qiymətləndirmə, təhlil;
- doğru cavab yoxdur.
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma və monitorinq;
- ekoloji menecmentin əsasıdır;

676 Təbii resurslardan istifadədə ekoloji-iqtisadi problemlərin idarə olunmasını öyrənən elm sahədir:

- faydalı qazıntıların hasilatı, emalı və istifadəsini təmin edən sahədir.
- cəmiyyətin idarə olunmasını özündə birləşdirən bir sahədir;
- ekoloji menecmentdir;

- təsərrüfatın inkişafını və planlaşdırılmasını təmin edən sahədir;
- təbiətdən istifadə tədbirlərinin uqotu və nəzarətini təmin edən elm sahəsidir.

677 Proqram planlaşdırılması ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil olmasının səbəbi:

- proqram materiallarının reallaşması ilə bağlı planın tərtib olunması və onun icrasına nəzarət edilməsi.
- zərurət yarandıqda ekoloji audit proqramına əlavə mütəxəssislərin cəlb edilməsi.
- ekoloji audit proqramının nəticələri ilə bağlı konkret təklif və tövsiyələrin hazırlanması.
- proqram məlumatların təklifi.
- ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil deyil

678 Audit sahəsində güclü qanunvericilik sistemi olan ölkə hansıdır?

- İspaniya
- Fransa
- B.Britaniya
- Yaponiya
- B.Britaniya

679 Sosial müdafiə təşkilatlarının ekoloji auditdə iştirak etmələrinə yardım göstərən təşkilatlar hansıdır?

- transmilli korporasiyalar
- dövlət idarələri.
- ekoloji audit aparılmır
- bələdiyyələr
- regionlar

680 Ekoloji audit sisteminin yaradılmasında iştirak etmir:

- ekoloji banklar.
- ekoloji fondlar.
- kommərsiya bankları.
- yerli hakimiyyət orqanları və bələdiyyələr.
- səhiyyə müəssisələri

681 Sifarişçinin lazım olan sənədləri təqdim etmədikdə yoxlamadan imtina etmək auditorun hansı fəaliyyətinə aiddir?

- fəaliyyətə uyğun deyil
- auditorun vəzifəsinə
- ekoloji auditorun hüquqlarına
- auditorun səlahiyyətinə
- ekoloji auditorun işinə

682 Nəzarət obyektı üçün informasiya modelinin seçilməsi ekoloji auditin hansı fəaliyyətinə aiddir?

- audit keçirən müəssisə və regionda istifadə olunan təhlükəli predmetlərdən istifadənin azaldılması.
- ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələrin verilməsi.
- müəssisədə vəziyyətin təhlili.
- dəyən zərərin aradan qaldırılması üzrə təkliflərin hazırlanması.
- ekoloji auditorun vəzifəsinə uyğun deyil

683 Eko-iqtisadi,eko-hüquqi sahələrdə təbiəti və ətraf mühiti mühafizə sahəsində qanunvericiliyin gözlənilməsi auditin hansı funksiyasına aiddir?

- audit aparən qururun formalaşması
- ekoloji audit proqramının məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması.
- ekoloji auditin predmetinə.
- istehsal sahələrinin təşkil olunması.

- sifarişçi ilə müqavilə bağlanması.

684 Auditor xidmətinə aid deyil:

- maliyyə hesabının auditi
 daxili audit
 kənar audit
 bitkinlik auditi
 əməliyyat auditi

685 Auditor xidmətinə aid deyil:

- məcburi audit
 könüllü audit
 daxili audit
 kənar audit
 uyğunluq auditi

686 Təbiəti mühafizə tədbir və proqramları üçün maliyyə resurslarını səfərbər hansı auditor vəzifəsi ilə uyğundur?

- sənədlərin qorunub saxlanması.
 auditor yoxlamasını və məsləhət xidmətlərini keyfiyyətlə həyata keçirmək.
 auditin aparılmasında mövcud qanunveriliyin tələblərinə riayət etmək.
 auditor vəzifsinə uyğun deyil
 məlumatların məxvi saxlanması.

687 Təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi auditin hansı fəaliyyətinə uyğun deyil:

- ekoiqtisadi, ekohüquqi sahələrdə təbiəti və ətraf mühitin mühafizə qanunvericiliyinin gözlənilməsi.
 ekoloji siyasətin hazırlanması.
 təbii resurslardan səmərəli istifadə olunması.
 təbiəti mühafizənin məqsəd və vəzifələrinin müəyyən edilməsi.
 ekoloji auditin predmetinə

688 İlk dəfə auditi tətbiq edən dövlətlər sırasındadır:

- Yaponiya
 Almaniya
 ABŞ
 Fransa
 Rusiya

689 Ekoloji auditorun xidməti hansı sahələrə ayrılır?

- müəssisədə vəziyyətin təhlili
 audit siyasətinin öyrənilməsi
 istehsalın səmərəli təşkili
 müqavilə tələb edən və etməyən
 ilkin və yekun xidmətlər

690 Auditor xidməti haqqında AR – nın Qanununda auditor yoxlamasının hansı növləri göstərilir?

- növləri yoxdur
 uçot və yoxlama
 müxtəlif xidmətlər
 adi və mürəkkəb
 məcburi və könülü

691 Auditor aşağıdakılardan hansına rəy vermir?

- ayırma
- müşahidə
- qiymətləndirmə
- əsaslılıq
- təsnifat

692 Auditor sözünün latınca mənası nədir?

- məruzəçi
- əks etdirən
- dinləyici
- yoxlayıcı
- izah edən

693 Audit haqqında ilk sənət neçənci ildə aşkar edilmişdir?

- 1130 – cu ildə
- 1050 - ci ildə
- 1800 – ci ildə
- 1755-ci ildə
- 1330 – cu ildə

694 Ekoloji risk konsepsiyası nədir?

- müsbət konsepsiya yoxdur
- layihələrin vaxtında hazırlanması
- insanlara mənfi təsirin minimuma endirilməsi
- insanlara təsir edən amilləri öyrənmək
- Tullantıların izn həddinin müəyyən edilməsi

695 Ekoloji menecmentin inkişaf amillərinə daxildir:

- ekoloji planlaşdırma və proqnozlaşdırma.
- ekoloji mühitə kompleks təsir;
- ekoloji yönümlü subsidiyalar;
- ekoloji ödənişlər;
- ekoloji şəraitin monitorinqi, təsir və resursların mövcudluğu;

696 Menecmentdə ekoloji fəaliyyətin təşkilinə aid deyil:

- xüsusi səlahiyyətli məsul şəxs və bölmələrin müəyyənləşdirilməsi.
- tələblərin müəyyənləşməsi və daxili sənədləşmənin hazırlanıb tətbiqi;
- idarəetmə prosedurlarının hazırlanması;
- vəzifə öhdəliklərinin və məsuliyyətin bölgüsü;
- ekoloji fəaliyyətin planlaşdırılmasına maraqlı tərəf və şəxslərin cəlbə;

697 Ekoloji menecmentdə işçi heyətinin idarə olunması yollarından deyil

- işçilərin fəvqəladə vəziyyətdə fəaliyyətə hazırlanması.
- işçilərin motivasiya edilməsi;
- işçilərin məlumatlandırılması;
- işçilərin attestasiyası;
- işçilərin ekoloji maarifləndirilməsi;

698 Ekoloji menecmentin vəzifələrinə aid deyil:

- müəssisənin «yaşıl imicinin» yaradılması.

- ekoloji öhdəlik və siyasətin təşkili;
- ekoloji uyğunluğun təmini;
- təhlükəsiz istehsal prosesinin təşkili;
- istehsalın təkmilləşdirilməsi;

699 Ekoloji menecmentin prinsiplərindən deyil:

- doğru cavab yoxdur.
- məqsədyönlülük
- uzaqgörənlik
- təfəkkürə əsaslanma;
- ardıcılıq;

700 Ekoloji audit hansı ekoloji fəaliyyətlə uyğundur?

- məlumatların təhlilidir.
- ekoloji monitorinqin bir hissəsidir
- ekoloji ekspertizaya uyğundur
- ekoloji menecmentin bir elementidir
- proqnozlaşdırma

701 Ekoloji menecmentin funksiyalarından biri aşağıdakıdır:

- balanslaşdırma
- ekoloji siyasət;
- ekoloji öhdəlik;
- planlaşdırma
- doğru cavab yoxdur.

702 Ekoloji menecmentin əsasını təşkil edir:

- doğru cavab yoxdur.
- balans, nəzarət, uçot və audit;
- ekstrapolyasiya, kartoqrafik;
- qiymətləndirmə, təhlil;
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma və monitorinq;

703 Ekoloji menecmentin məqsədi:

- müəssisə və təşkilatlarda təbiəti mühafizə fəaliyyətini yaxşılaşdırmaqdır.
- hüquqi və fiziki şəxslərin təbiətdən istifadə fəaliyyətində hüquqlarını təmin etməkdir;
- təbiətdən səmərəli istifadə və resurs qoruyucu fəaliyyətdə beynəlxalq və milli aktların tələblərinə əməl etməkdir;
- idarəetmədə iqtisadi və ekoloji maraqları təmin etmək və təhlükəsiz əmək şəraiti yaratmaqdır
- təbiəti mühafizə problemlərinin həlli üçün menecmentdən istifadə maraqlarını artırmaqdır;

704 Ekoloji menecmentin əsasına aid deyil:

- doğru cavab yoxdur.
- ətraf mühitin keyfiyyətinin idarə olunması;
- ekoloji uçot və audit;
- ekoloji balans və nəzarət;
- ekoloji planlaşdırma və proqnozlaşdırma;

705 Ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil deyil:

- proqram materiallarının reallaşması ilə bağlı planın tərtib olunması və onun icrasına nəzarət edilməsi.
- proqram məlumatların təklifi.
- ekoloji audit proqramının nəticələri ilə bağlı konkret təklif və tövsiyələrin hazırlanması.
- zərurət yarananda ekoloji audit proqramına əlavə mütəxəssislərin cəlb edilməsi.

- proqramın planlaşdırılması.

706 Auditin qanunvericilik vətəni hansı ölkə hesab olunur?

- Portuqaliya
 B.Britaniya
 İspaniya
 Fransa
 Yaponiya

707 Ekoloji audit hansı sahələrdə aparılır?

- sosial müdafiə təşkilatları.
 regionlar
 transmilli korporasiyalar
 dövlət idarələri.
 bələdiyyələr

708 Ekoloji audit sisteminin yaradılmasında iştirak etmir.

- kommersiya bankları.
 ekoloji banklar.
 ekoloji fondlar.
 yerli hakimiyyət orqanları və bələdiyyələr.
 təhsil müəssisələri.

709 Aşağıdakılardan hansı düzgün cavabdır?

- ekoloji auditor ekoloji prosesi idarə edən şəxsdir.
 ekoloji auditor mövcud qanunvericiliyə əsasən ekoloji auditor fəaliyyəti göstərmək hüququna malik olan hüquqi və ya fiziki şəxsdir.
 ekoloji auditor ekoloji monitorinq həyata keçirən hüquqi şəxsdir.
 ekoloji auditor ekoloji sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxsdir.
 ekoloji auditor ekoloji bazarı tənzimləyən şəxsdir.

710 Aşağıdakılardan hansı auditorun vəzifəsinə aid deyil?

- sənədlərin qorunub saxlanması.
 auditor yoxlamasını və məsləhət xidmətlərini keyfiyyətlə həyata keçirmək.
 auditin aparılmasında mövcud qanunveriliyin tələblərinə riayət etmək.
 Təbiəti mühafizə tədbir və proqramları üçün maliyyə resurslarını səfərbər etmək.
 məlumatların məxvi saxlanması.

711 Aşağıdakılardan hansı ekoloji audit sisteminin funksiyalarına daxil deyil?

- nəzərdə tutulan fəaliyyəti həyata keçirmək barədə son qərarın qəbulu.
 ekoloji auditor xidmətinin keçirilməsinin keyfiyyətinə nəzarət.
 ekoloji auditor kadrlarının hazırlanması, onların peşə və ixtisas səviyyələrinin artırılması.
 ekoloji auditin aparılmasında qanunvericiliyə əməl olunmasını təmin etmək.
 ekoloji auditor fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən fiziki və hüquqi şəxslərə lisenziyaların verilməsi.

712 Ekoloji auditorun vəzifələrinə daxil deyil?

- audit keçirən müəssisə və regionda istifadə olunan təhlükəli predmetlərdən istifadənin azaldılması.]
 nəzarət obyektinə üçün informasiya modelinin seçilməsi.
 dəyən zərərin aradan qaldırılması üzrə təkliflərin hazırlanması.
 müəssisədə vəziyyətin təhlili.
 ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələrin verilməsi.

713 Ekoloji audit neçə mərhələdə aparılır?

- 2
- 5
- 4
- 6
- 3